

Oscar Busch

SUURET IHMEET

Kirjeitä tyttärentyttärelleni

2016

e-kirjat
www.teosofia.ne

Oscar Busch
Suuret ihmeet

Ruotsinkielinen alkuteos
De stora undren: brev till min dotterdotter
(1914)

Suomennos: Hugo Valvanne,
kielellinen uudistus: Jukka I. Lindfors

7. uudistettu painos
Kustantaja: Jukka I. Lindfors

ISBN 978-952-68557-4-5

SISÄLLYS

Uudistetun suomennoksen saatteeksi.....	4
Pienelle tyttärentyttärelleni!	5
I kirje: Näkyvästä ruumiista	7
II kirje: Näkymättömästä ruumiista	12
III kirje: Hengestä.....	17
IV kirje: Eläimistä	19
V kirje: Enemmän eläimistä.....	25
VI kirje: Kasvimaailmasta	32
VII kirje: Ns. elottomasta luonnosta.....	38
VIII kirje: Luonnonvoimista	42
IX kirje: Matka maailmanavaruuteen.....	49
X kirje: Kuolemasta	58
XI kirje: Näkymättömästä maailmasta.....	67
XII kirje: Näkymättömän maailman rakenteesta ja luonnosta..	72
XIII kirje: Elämästä näkymättömässä maailmassa	79
XVI kirje: Onnettomista hengistä.....	87
XV kirje: Jälleensyntymisen laista	95
XVI kirje: Syyn ja seurauksen laista	107
XVII kirje: Enemmän syyn ja seurauksen laista	117
XVIII kirje: Kehityksestä	128
XIX kirje: Mestareista.....	135
XX kirje: Ainoasta	142

UUDISTETUN SUOMENNOKSEN SAATTEEKSI

Oscar Buschin *Suuret ihmeet* kuuluu niiden teosofisten kirjojen joukkoon, jotka esittelevät teosofisia perusoppeja helppolukuisella ja kansanomaisella tavalla. Tämä uudistettu suomennos pohjautuu Mysticin kustantamaan vuonna 1936 julkaistuun neljänteen painokseen. Hugo Valvanteen sadan vuoden takaisen suomennoksen sanojen kirjoitusasua on uudistettu nykysuomen mukaiseksi ja sanajärjestyksiä on selkeytetty sisältöön puuttumatta. Lisäksi suomennosta on paikoin tarkistettu alkuperäisen ruotsinkielisen laitoksen avulla, ja tarvittaessa suomennosta on korjattu. Viimeisin teoksesta julkaistu paperipainos on 6. korjattu painos vuodelta 2001 (Biokustannus/Blavatsky-looshi). Tämä 7. uudistettu painos ilmestyy ainoastaan e-kirjana (pdf-muodossa).

PIENELLE TYTTÄRENTYTTÄRELLENI!

Nämä kirjeet on kirjoitettu sinulle.

Mutta sinähän olet vielä lapsi, ja sinulla ei ole mitään kiinnostusta niihin asioihin, joita tässä olen käsitellyt, etkä voi ymmärtää ajatuksiani niistä. Se on totta; mutta toivoakseni tulee aika, jolloin sekä tunnet halua syventyä olemassaolon arvoitukseen että kykenet erottamaan, mikä totuus on. Siihen asti voit antaa kirjeeni levätä hyllyllä. Ehkä sinusta tuntuu, että minä olisin voinut odottaa niiden kirjoittamista muutaman vuoden, niin että niissä olisi ollut enemmän uutuuden viehätystä.

Voinut odottaa – tiedätkö edes, onko minulla huomispäivää! Isoisä on vanha, hänellä ei liene pitkää aikaa jäljellä. Mitä sinulle tahdon sanoa, se minun täytyy sanoa, ennen kuin on liian myöhäistä. Sinä astut sisälle elämään, minä olen siirtymässä pois; anna minun sen vuoksi nyt jo sanoa sinulle, mitä sydämelläni on, mutta älä lue kirjeitäni, ennen kuin itse alat ihmetellä ja kysellä. Äläkä ota niitä vastaan ehdottomana totuutena, vaan harkitse kaikkea ja omaksu vain se, minkä sekä järkesi että sydämesi totisesti hyväksyy.

Jos jotakin et voi ymmärtää tai hyväksyä, älä kuitenkaan heti heitä sitä pois. Pane se syrjään ja odota, kunnes se ehkä myöhemmin elämässä kohtaa sinua toisessa muodossa, jonka paremmin ymmärrät ja helpommin voit ottaa vastaan. Puhun omasta kokemuksestani, kun sanon sinulle, että monta totuutta, jotka ihminen nuorena ylimielisesti heittää pois – kun ne tarjotaan muodossa, jota hän ei voi omaksua – hän myöhemmin elämässä saa nöyrästi ottaa varteen ja osoittaa niille kunnioitusta syvemmän tietonsa perusteella. Jos et jotakin heti käsitä, älä silti heti sano: se on mahdotonta.

Tarkoitukseni näitä kirjeitä kirjoittaessani ei ole ollut vain opettaa sinulle jotakin uutta – omien tutkimustesi avulla opit paremmin tuntemaan paljon asioita, joita tässä koskettelen – vaan tahtoisin, että silmäsi avautuisivat näkemään sekä näkyvän maailman suuria ihmeitä, jotka meitä kaikkialla kohtaavat, mutta niin helposti liukuvat huomiomme ohitse, koska ne ovat niin jokapäiväisiä, että niitä vielä suurempia ihmeitä, jotka näkymätön maailma kätkee verhonsa taakse ja joille me niin harvoin omistamme ajatuksiamme. Sellainen katsahdus luonnon salaisuuksiin on hyvä johtotähti kehityksen tiellä, jota meidän on kuljettava, se auttaa meitä käsittämään olemassaolon perustusten: Viisauden, Rakkauden ja Oikeuden mittaamatonta syvyyttä, se saa meidät aavistamaan Jumalaa.

Jos kirjeeni siinä suhteessa olisivat sinulle avuksi, tuntisi suurta iloa...

...vanha isoisäsi.

SUURET IHMEET

I

NÄKYVÄSTÄ RUUMIISTA

Pikku ystävä!

Tahdon puhua kanssasi niistä suurista ihmeistä, joita on tässä maailmassa ja vielä korkeammissa maailmoissa, ja aloitan yhdestä kaikkein suurempia ihmeitä – sinusta itsestäsi.

Hämmästyit ja vastaat ehkä: ”En suinkaan minä ole mikään ihme, minähän olen vain lapsi, samanlainen kuin kaikki muut.”

Olet oikeassa, ja kuitenkin olet yksi Jumalan suurista ihmeistä, sillä jokainen lapsi, jokainen ihminen on selittämätön ihme, jota ei kukaan vielä ole täydellisesti voinut käsittää. Vuosisatojen aikana oppineimmat miehet ja naiset ovat tutkineet ihmisruumista. He ovat ottaneet selville ja kuvailleet, kuinka luuranko on rakennettu, kuinka lihakset ovat kiinnittyneet luihin, niin että me voimme liikuttaa niitä, kuinka sydän toimii ja työntää veren edestakaisin hienoihin haaroihin jakautuvissa suonissa, jotka ulottuvat ruumiin kaikkiin osiin, niin että mihin vain neulalla pistää, tulee esiin pieni veripisara. He ovat tutkineet aivoja, ajatuksen ihmeellistä työpajaa, ja niiden nopeita sanansaattajia, hermoja, jotka kertovat aivoille kaikki havaintonsa ja kuljettavat sen käskyt lihaksille. He ovat saattaneet ilmi silmän salaisuudet ja selittäneet, kuinka tämä pieni koneisto voi muuttaa eetteriin värähtelyt sekä muodoiksi että väreiksi ja opettaa meidät arvostelemaan etäisyyttäkin, niin että emme kurottele kuuta kuten kynää pöydältä. He ovat oppineet käsittämään, miten korva kuulee ilman värähtelyt ja saa meidät erottamaan toisistaan tuulen huminan, sävelsoinnut ja ihmisäänen. He ovat tutkineet vatsaa, ihmisruumiin salaperäistä

laboratoriota, jossa kaikki syömämme ruoka eritellään ja arvioidaan, jossa kelpaamattomat osat erotetaan ja viedään pois suolia myöten ja kelpaavat osat valmistetaan ja muutetaan lopullisesti ravintoaineiksi, jotka sitten veren mukana kulkevat ruumiiseen ja muuttuvat uusiksi luiden ja lihasten, veren ja hermojen osiksi, entisten loppuun kuluneitten ruumiinosien siirtyessä keuhkoihin, joissa ne palavat – vaikka ei tulessa – ja joista ne poistuvat hengityksen mukana, kuten savu poistuu savupiipusta.

Kaikkea tätä ja paljon muuta oppineet ovat tutkineet, ja kaikkialla he ovat kohdanneet mitä suurimpia ihmeitä. He ovat nähneet, kuinka viisaasti ihmisruumis on järjestetty, kuinka äärettömän monista eri osista se on liitetty yhteen ollen kuitenkin niin yksinkertainen kuin ajatella voi koneistoksi, joka täyttää niin monta tehtävää. Ja mitä he ovat ilmi saaneet, sen he ovat paperille kirjoittaneet ja jättäneet jälkeensä kirjoina opetuksiksi ja johdatukseksi tuleville sukupolville. Ovatpa he vielä vaivautuneet kirjoittamaan syvälisten tietojensa yhteenvedon pieniksi helppotajuisiksi koulukirjoiksi, niin että lapsetkin voivat tulla osallisiksi heidän tiedoistaan.

Olethan kyllä jo koulussa lukenut ja kuullut tästä näkyvän luonnon kaikkein suurimmasta taideteoksesta, mutta onko sinut silloin oikein vallannut hämmästys ja kunnioitus ihmisruumiin ihmettä kohtaan? Oletko tuntenut oman pienuutesi, kun olet ajatellut, kuinka on sellainen mestariteos saatu aikaan? Ihmiset voivat tehdä merkillisiä laitoksia, he voivat keksiä puhelimet, automobiilit ja lentokoneet, mutta yksikään ihminen ei ole keksinyt sellaista, mikä olisi tuhannetta osakaana ihmisruumiin ihmeellisyydestä. Sen tähden voit ymmärtää, että sen keksijänä ja luoja on täytynyt olla äärettömän paljon korkeampi järki.

Se ei muuten ole tapahtunut yhdellä kertaa. Käsittämättömän pitkinä aikoina, tuhansien ja tuhansien vuosien kuluessa

ihmisruumis on luonnon suuressa työpajasta vähitellen muodostunut siksi, mikä se nyt on, ja jokainen sukupolvi on jättänyt ruumiinmuotonsa perinnöksi jälkeen tulevalle, kun se ensin kehittämällä ruumiinvoimiaan itse on tietämättään pikuisen kehittänyt sitä muotoa, jonka se isiltään peri.

Luonnolla on aikaa odottaa, se on kärsivällinen eikä pidä kiirettä. Miljoonien vuosien aikana se hiljaa ja varmasti on muovautunut kovaa ja kömpelöä fyysistä ainetta, kunnes se sen aineksista on saanut rakennetuksi niin kauniin, niin täydellisen, niin nerokkaan muodon, kuin on ihmisruumis.

Voit ajatella, miten oppineet ovat hämmästyneet, kun he vähitellen ovat tulleet perille kaikista näistä luonnon salaisuuksista. Miten suurin kunnioituksen ja ihailun tuntein onkaan siis sekä sinun että minun katseltava tätä luonnon parhainta mestariteosta.

Oletko ajatellut, kuinka hyvin työ ruumiin sisällä on järjestetty, kuinka jokaisella ruumiinosalla on oma erikoinen tehtävänsä täytettävänä? Sinulla on silmät nähdäksesi, korvat kuullaksesi, nenä haistellaksesi, kieli maistellaksesi, sinulla on jalat kulkemista varten, käsivarret ja kädet työntekoa varten, ja sitten sinulla on sydän, joka pumppuaa veren suoniin ja takaisin, keuhkot, jotka polttavat loppuun kulutetut ruumiinosat, ja mainio vatsa, joka ylläpitää koko ruumiin elämää.

Vatsa on tehtaan höyrykattila ja sydän on kone, jonka pysähtyessä kaikki muu lakkaisi toimimasta ja ruostuisi ja lahoaisi. Mutta vaikka jokaisella on oma tehtävänsä, kaikki tekevät mitä suurimmassa sovussa työtä yhteistä päämäärää varten: palvelukseen sitä hallitsijaa, joka omistaa merkillisen tehtaan – ken se on, siitä puhumme myöhemmin. Hänen käskystään jalat kulkevat ja kädet tekevät työtä. Mutta monet, jopa useimmat hänen työmiehistään eivät tarvitse erityisiä työmääräyksiä; ne ovat niin harjaantuneita, että ne tekevät työnsä hiljaa ja uskollisesti ilman kehotuksia. Sinun ei ole tarvitse sanoa keuhkoille,

että hengittäkää nyt, niin että veri saa happoa polttaessaan keltovottomat ruumiinosat; tai verelle: korjaa nyt kiireesti kaikki roskat ja rikat, jotka ovat kokoontuneet ruumiin kaikkiin lokeroihin ja vie ne keuhkoihin poltettaviksi ja vie sitten vatsan varastohuoneesta aineksia ruumiiseen ja ala rakentaa uutta sinne, missä äsken hajotit.

Sinun ei tarvitse sanoa hermoille: tehkää niin hyvin ja ilmoittakaa minulle, milloin pistän itseäni neulalla tai poltan sormeni kynttilänliekissä. Eikä sinun tarvitse sanoa vatsalle: pidä nyt huolta kaikesta hyvästä ruuasta, jonka syön, ja muuta se lihaksi ja luiksi ja lihaksi ja muuksi, jota tarvitsen, mutta heitä pois keltovottomat osat. Kaikista näistä huolista olet vapaa, sillä sinulla on harjaantuneita palvelijoita, jotka tarkalleen tietävät, mitä niiden on tehtävä, ja ovat niin halukkaita työhön, että ne eivät koskaan sano ei.

Niin ne eivät koskaan sano, mutta toisinaan kyllä käy niin, että ne eivät jaksakaan tehdä työtään, mutta silloin syy on sinussa itsessäsi, sillä olet rasittanut liiaksi tai kohdellut pahoin niitä. Olet ehkä ahtanut vatsasi niin täyteen hyvää jälkiruokaa, että se ei ole tiennyt, miten käyttää tarpeettoman suurta tavaramäärää. Se on tullut surulliseksi ja ajatellut: ”Minä en viitsi säilyttää sitä, mitä en tarvitse”, ja sitten se on työntänyt kaiken viemäriputkeen, ja sinä olet saanut vatsankipua sekä ehkä vähän kuumetta ja päänsärkyä kaupanpäällisiksi. Sen sait, kun kohtelit huonosti vatsaasi.

Tai kylmänä talvipäivänä olet juossut itsesi lämpimäksi ja sitten seisonut paikallasi ja vetänyt keuhkoihin kylmää ilmaa. Et ajatellut keuhkoja, mutta keuhkot ajattelivat kenties sinusta että olit ankara isäntä, kun sillä tavoin kohtelit uskollisia palvelijoitasi – ensin rasitit niitä ja sitten annoit pakkastuulen puhalttaa niihin. Sinähän et ollut niin paha kuin keuhkot ajattelivat, mutta olit tyhmä, ja sitten sait pysyä sisällä ja yskiä monta viikkoa.

Ole huolellinen ja ystävällinen hyviä palvelijoitasi kohtaan; se on sinulle itsellesi parhaaksi. Säästä ruumistasi, pidä se siistinä ja puhtaana, ja anna sille kaikki, mitä se tarvitsee, mutta ei muuta, ja ole ennen kaikkea kiitollinen siitä, että olet saanut omaksesi niin nerokkaan ja kauniin elimistön, joka täyttää kaikki toiveesi ja tekee, mitä tarvitset. Eikö ruumiisi ole suuri ihme, tai sano, mikä on sitä suurempi?

Siihen kysymykseen et osaa vastata. Ja kuitenkin on olemassa vielä suurempi ihme, mutta siitä puhumme ensi kirjeessä.

Vanha isoisäsi

II NÄKYMÄTTÖMÄSTÄ RUUMIISTA

Rakas ystävä!

Lienet vähäsen ajatellut sitä, mitä viime kirjeessäni kerroin: miten ihmeellisesti ruumiisi on rakennettu, miten taitavasti ja auliisti kaikki sen elimet täyttävät velvollisuutensa. Mutta entä oletko ajatellut ja ihmetellyt sitä, mikä sen ylläpitää ja kuka tämän luonnon ihmeellisen mestariteoksen omistaja on?

Vastannet hieman ylpeästi: minähän se olen. Totta sanot, mutta kuka siis sinä olet? Et kai luule, että sinä olet vain tuo ruumis. Ehkä olet joskus kuunnelleesasi vanhempien ihmisten puhetta kuullut jonkun vanhan sedän sanovan: ihminen on vain lihaa ja verta, kun hän kuolee, häntä ei enää ole olemassa; silloin kaikki on loppunut.

On kyllä niitä, jotka niin uskovat tai luulevat uskovansa niin, mutta sinähän et niin usko. Tässä ainoassa kohdassa sinulla ehkä on parempi tieto kuin vanhalla sedälläsi. Mutta ennen kuin rupeat ylpeilemään tästä paremmuudestasi, täytyy sinun tehdä itsellesi aivan selväksi, mitä sinä itse uskot, ja myös käsittää, miksi vanha setäsi uskoi aivan toisin. Ja juuri siihen tahtoisin sinulle nyt antaa apua.

Käsität kyllä, että elämä on jotakin hyvin salaperäistä; et voi ottaa sitä käteesi ja katsella sitä suureunuslasin läpi, ja kuitenkin se on olemassa jokaisessa ruumiisi pikkuosassa. Sinähän käsität myös, että juuri tämä salaperäinen elämä se pitää ruumiin koossa ja laittaa kaikki sen elimet toimimaan. Jos elämä poistuu, niin ruumis kuolee, muuttuu mullaksi ja hajoaa. Olet-han nähnyt kuolleen eläimen, nähnyt, kuinka elottomana ja

liikkumattomana se makaa, ja jos se jo pitkän aikaa on ollut kuolleena, on se alkanut mädäntyä. Elämä on siis voima, ihmeellinen, salaperäinen voima. Mutta mistä tämä voima tulee? Sitä koetan nyt selittää.

Asianlaita on nyt niin, että sinulla on näkyvän ja käsin kosketeltavan ruumiin lisäksi myös näkymätön ruumis, joka elää näkyvän ruumiin sisällä, ja sen voidaan sanoa käyttävän näkyvää ruumista päällysvaatteena.

Tällä sisäisellä, näkymättömällä ruumiilla on aivan sama muoto kuin ulkonaisella ruumiilla, sillä on kädet ja jalat, silmät ja korvat, hermot ja verisuonet, sydän ja vatsa, aivan kuten näkyvällä ruumiilla. Mutta kun se on näkymätön, eivät oppineet, jotka ovat tutkineet ihmisruumista, ole koskaan voineet sitä nähdä eikä saada käsiinsä, ja sen vuoksi heidän on niin vaikea uskoa, että sellainen näkymätön ruumis on olemassa. Ja mitä oppineet uskovat, sitä useimmat muutkin ihmiset uskovat, ja siitä ei heitä saa moittia.

Varmaan nyt ihmettelet, kuinka minä voin väittää sen olevan olemassa, kun eivät oppineet voi sitä nähdä. Siihen kysymykseen voin vastata ainoastaan, että on ihmisiä, joilla on ihana kyky nähdä siihen maailmaan, joka tavallisille ihmisille on näkymätön – sen vuoksi heidän sanotaan olevan selvänäköisiä ja he ovat nähneet tämän toisille näkymättömän ruumiin. Kun nyt tuhannet selvänäköiset henkilöt, jotka ovat eläneet aivan erillään toisistaan eivätkä ole olleet missään kosketuksissa toistensa kanssa, ovat esittäneet yhtäpitäviä todistuksia sen olemassaolosta, niin minun olisi tyhmänrohkeaa väittää, että he kaikki ovat väärässä ja minä, joka en ole mitään nähnyt, oikeassa. Sen tähden minä tässä suhteessa uskon aivan toisin kuin oppineet. Mutta en pyydä, että sinä heti uskoisit kuten minä. Koeta vain ajatella sitä mahdollisuutta, että sellainen näkymätön ruumis on näkyvän sisällä, niin huomaat, että salaperäinen elämä tulee paremmin ymmärrettäväksi. Sillä mitä on

näkyvä ruumiisi muuta kuin työkalu, jota käyttää näkymätön ruumiisi, joka on paljoo parempi kuin näkyvä. Ja miksi se on parempi, sinä ihmettelet. Siksi, että näkymätön on häviämätön, kun sitä vastoin näkyvä hyvin helposti häviää. Kun näkyvä ruumis kuolee, elää näkyvämätön edelleen.

Näkymätön ruumis lähettää itsestään sen voiman, jota elämäksi sanotaan, ja tämä elämä virtaa näkyvän ruumiisi jokaisen pikkusäikeen läpi ja tekee sen eläväksi. Kuolemaasi asti nämä molemmat ruumiisi ovat yhtyneinä uskolliseen syleilyyn; ne sulkevat toisensa lujasti syliinsä, sillä ne tuntevat, että eivät tulisi toimeen ilman toistaan. Näkymätön ruumiisi tarvitsee näkyvää ruumistasi ja sen aistimia voidakseen tajuta sitä maailmaa, jossa sinä elät, ja se tarvitsee fyysisen ruumiisi aivoja, sen kieltä, sen käsiä ja jalkoja voidakseen vaikuttaa tähän maailmaan. Mitä luulet, että kelloseppä voisi tehdä ilman työkalujaan? Hänellä täytyy olla suurennuslasi silmiensä edessä nähdäkseen kellon hienoa koneistoa ja saadakseen selville, mikä siinä on vikana, ja hänellä täytyy olla hienot pihdit ja terävät viilat, joilla hän tarvittaessa tarttuu pieniin hammasrattaisiin ja siirtää niitä. Mitä työkapineet ovat kellosepälle, sitä näkyvä ruumis on näkymättömälle. Siitä voit ymmärtää, kuinka paljon suurempi merkitys näkymättömällä ruumiilla on kuin näkyvällä.

Mutta vielä suuremmassa määrin näkyvän ruumis tarvitsee näkymätöntä, sillä ilman sitä ei näkyvä ruumis voi liikkua jäsentäkään, vaan on yhtä avuton kuin pienet työkapineet olisivat, jos niiden ilman kellosepän apua pitäisi omin päin valmistaa kello. Ymmärrät siis, kuinka läheisesti molempien ruumiittesi täytyy olla toisiinsa yhtyneet, mutta kuinka sentään näkymätön aina on näkyvän herra.

Ja molemmat nämä ihmeelliset ruumiit ovat sinun omaisuuttasi – ajattele, miten rikas olet! Ja miten suuret mahdollisuudet sinulla on tehdä kaunista ja suurta elämässä! Samalla sinulla on suuri velvollisuus olla toisille hyödyksi ja iloksi, kun

olet saanut sellaiset mahdollisuudet. Sinä et ole saanut niitä tehdäkseksi ainoastaan sitä, mikä omasta mielestäsi on hauskaa – ei, sinun on opittava olemaan hyödyllinen ja hyvä ja altis auttamaan, niin että levität iloa ympärillesi kuten ruusu levittää ihanaa tuoksua. Se tuottaa sinulle itsellesikin suurimman ilon.

Mutta sitä varten sinun täytyy pitää huolta näkymättömästäkin ruumiistasi. Sillä jos se oli tärkeää, että näkyvä ruumis on puhdas ja terve, on vielä tärkeämpi että näkymätön ruumis on terve ja tahraton, sillä se on siinä suhteessa paljon arempi kuin näkyvä.

Kerronpa sinulle salaisuuden. Ne, joilla on harvinainen kyky nähdä näkymättömät ruumiit, ovat kertoneet, että ne ovat eriväriset sen mukaan, onko ihminen hyvä tai paha. Hyvän ja hurskaan ihmisen näkymätön ruumis on säteilevän valkoinen ja kaunis. Ilkeällä ihmisellä se taas on tummanharmaa tai likaisen ruskea ja täynnä rumia täpliä, ja kun hän suuttuu, leimahdtaa tulipunaisia liekkejä pitkin ruumista, ja vanhojen täplien viereen muodostuu uusia. Ja ken laskettelee valheita ja perättömiä, hänen näkymätön ruumiinsa tulee vihreän vaskenruosteen väriseksi, rumaksi ja iljettäväksi. Etpä voi uskoa, kuinka kauhean huonossa kunnossa muutamat ihmiset pitävät näkymättömän ruumiinsa ja kuinka he pilaavat sen muodon, niin että he ovat sekä likaisia että rumia, vaikka näkyvä ruumis olisi kuinka kaunis ja siisti.

Ajattelet ehkä, että se ei kait ole niin vaarallista, kun se ei kuitenkaan näy, sillä kun on näkyvä ruumis päällä. Mutta se on sittenkin vaarallista, sillä kerran näkyvä ruumis luhistuu, ihminen kuolee ja seisoo silloin rumana ja alastomana eikä voi verhota itseään millään, mutta siitä puhun hiukan enemmän toisessa kirjeessä.

Nyt tahtoisit luultavasti mielelläsi tietää, mitä sinun on tehtävä, jotta näkymätön ruumiisi olisi puhdas ja tahraton. Sääntö on hyvin yksinkertainen, mutta ei aina niin helppo noudattaa.

Se kuuluu: Ole aina ajatuksissa ja sanoissa ja teoissa totuudenmukainen, hyvä ja puhdas. Se on siis, kuten helposti voit laskea, yhdeksänkertainen sääntö.

Sallitko minun antaa sinulle hyvän neuvon: toista tämä sääntö hiljaa itseksesi joka aamu, kun puet päällesi. Silloin se vähitellen painaa leimansa sinun päivääsi, ja mistään ei enempää iloitsisi...

...vanha isoisäsi.

PS Olinhan unohtaa sanoa sinulle, miksi näkymätöntä ruumistasi sanotaan. Se on nimi, jonka monta kertaa olet kuullut, mutta jota et ehkä koskaan ole oikein käsittänyt. Sitä sanotaan sieluksi. Mutta sillä on toinenkin nimi, jonka voit panna muistiisi, kunnes pääsemme pitemmälle tutkimuksissamme. Sitä sanotaan myös astraaliruumiiksi.

III HENGESTÄ

Rakas lapsi!

Nyhän sentään vähän tiedät molemmista ruumiistasi, mutta mitä tiedät itsestäsi? Sillä ymmärräthän, että koska sinulla on nämä molemmat ruumiit, niin sinun täytyy olla jotakin paljon parempaa kuin ne. Sinä olet se vielä paljon ihmeellisempi olento, joka asuu näissä ruumiissa ja hallitsee niitä.

Mutta mitä sinä sisimmässä olemuksessasi olet, sitä ei ole niin helppo selittää. Mitä vähäistä osaan sanoa siitä käsittämättömästä, joka elää ja hallitsee olemuksesi sisimmässä salakammiossa, siitä tulee tänään hyvin lyhyt kirje.

Tiedät, että voit ajatella, ja tiedät, että sinulla on tahto. Voit miettiä, mitä tahdot tehdä, oli se sitten hyvää tai pahaa, ja tahdollasi voit panna sen toimeen. Tämä ajatteleva ja tahtova olento olet sinä itse. Ruumiisi ovat vain työkalujasi, toinen hienompi, toinen karkeampi, mutta sinä itse istut peräsimessä ja ohjaat elämäsi purtta, ja sinä sen vuoksi yksin vastaat siitä, että pidät oikean suunnan.

Tämä olemuksesi sisin ydin on henki, ja se on Pyhä ja kallis, sillä se on itse Jumalan kipinä. Siten sinulla on sisässäsi ääni, joka ei koskaan vaikene ja joka todistaa, että Jumala elää, että hän elää omassa rinnassasi. Hänen äänensä kuulet silloin kun sisässäsi puhuu jokin, joka ei jätä sinua rauhaan, ennen kuin olet pyytänyt anteeksi, että olet ollut kova tai tehnyt jotakin pahaa. Hänen äänensä se myös sinua rohkaisee ja täyttää sinut ilolla, kun hiukan olet uhrannut itseäsi auttaaksesi toista ihmistä.

Mitä enemmän kuuntelet sitä ääntä ja noudatat sen keho-
tusta, sitä onnellisemmaksi tulet. Mutta jos vaiennat sen äänen
ja luulet voitasi elää ilman sitä, niin usvat sielussasi lisääntyvät
ja sinä eksyt pimeyteen.

Kipinään, jonka olet Jumalasta saanut, kätkeytyvät kaikkein
kalleimmat aarteet, mutta ne ovat siinä vain mahdollisuuksi-
na, ja riippuu kokonaan sinusta itsestäsi, pysyvätkö ne käyttä-
mättöminä ja häviävätkö vai hoidatko ja kehität niitä, että ne
tulevat siksi, miksi ne on aiottu, säteileviksi timanteiksi, jotka
kuvastavat taivaallista valoa. Tietänet, että timantin hiominen
on hyvin pitkälistä ja vaivalloista työtä. Ja vielä vaikeampi on
hioa henkeä. Se ei tapahdu yhdessä maallisessa elämässä, mut-
ta meilläpä onkin koko ikuisuus edessämme. Siitä enemmän
toisella kertaa.

Nyt tahdon vain painaa sydämeesi, että Jumala elää sisässäsi
pienenä siemenenä, jota sinun tulee vaalia ja hoitaa, niin että
se kasvaa kauniiksi puuksi, joka voi levittää ympärilleen ihanaa
tuoksua ja tuottaa virkistäviä hedelmiä. Sinulla on etuoikeus,
kun olet kutsuttu sellaiseen työhön: se on onnellinen kohtalosi.
Ole kiitollinen siitä ja pyri joka päivä siihen, että voisit täyttää
sellaisen paikan elämässä.

Siitä tuntisi suurta iloa...

...vanha isoisä.

IV ELÄIMISTÄ

Pieni sinisilmä!

Tähän asti olemme puhuneet vain sinusta itsestäsi, siitä, mikä ihme sinä itse asiassa olet, pikku ihmislapsi, jolla on sekä henki ja sielu että ruumis niin läheisesti yhtyneinä toinen toiseensa ettet voi näyttää mitään ruumiisi kohtaa, jossa eivät ne kaikki kolme, ikään kuin ole käsi kädessä, tehden sinusta kokonaisen ihmisen.

Tänään puhumme niistä olennoista, jotka luomisketjussa ovat ihmistä lähinnä. Mutta pelkään, että siitä tulee pitkä kirje.

Oletko koskaan osunut laskemaan, kuinka monta eri eläinlajia tunnet? Et varmaankaan – enkä sitä ihmettele, sillä pian sinun täyttäisi hämmästyksellä se ominaisuus, jota sinun pitäisi laskea, ja sinun täytyisi luopua yrityksestä. Kaikkialla maanpinnalla mitä erilaisimmissa elämänoloissa vilisee eläimiä. Ne eivät vieroksu erämaan polttavaa aurinkoa eikä pohjolan yön pimeyttä ja kylmyyttä, niitä elää korkealla Alppien lumipeitteisten huippujen keskellä, jossa ilma on ohut ja puhdas, samoin kuin merenpohjalla, jonne ei valonsäde voi tunkeutua ja jossa vedenpaine on suunnaton.

On luonnollista, että niin erilaiset elinehdot synnyttävät hyvin erilaisia ruumiinmuotoja ja sisäisiä elimiä, jotka soveltuvat niihin olosuhteisiin, joissa eläin elää, mutta on aivan sopimattomat toisille. Kala kuolee, jos se joutuu ilmaan, ja lintu ei voi elää vedessä. Jääkarhu pian nääntyisi kuumuuteen Saharassa, ja leijona paleltuisi, jos se joutuisi Huippuvuorille. Mutta vielä monilukuisemmat kuin elinehdot ovat eläinmuodot, sillä

lukemattomat ovat ne eläinsuvut, jotka menestyvät samoissa elinehdoissa. Totisesti ääretön on eläinsukujen moninaisuus maan päällä, ja miten monta lajia on jokaisessa suvussa! Eläinkunnassa – jos missään – Jumala on tuonut ilmi luovan mielikuvituksen rikkauden.

Mutta tarkoitukseni ei ole esittää sinulle edes pintapuolista-kaan katsahdusta eri eläinlajeihin, silloinhan minun pitäisi kirjoittaa paksu kirja, ja sen saat muuten oppia koulussa. Tahdon ainoastaan kiinnittää huomiosi muutamiin eläinkuntaa koskeviin seikkoihin, joita voi olla hyvä pitää muistissa.

Ensimmäinen on, että eläimet ovat keskenään niin ihmeellisesti erilaisia sekä suuruuteen ja ulkonaisiin muotoihin että ehkä vielä enemmän sisäiseen kehitykseensä nähden. Vertaile esimerkiksi kahta toisiaan niin lähellä olevaa eläintä kuin hevosta ja härkää; ne ovat molemmat ihmisen uskollisia ja tottelevaisia palvelijoita. Toinen on vilkas, viisas ja oppivainen, toinen hidas ja tyhmä ja kykenemätön oppimaan. Samoin koira ja lammas – nehan ovat vielä paljon erilaisemmat! Toinen on niin viisas, että se joskus voittaa ihmisen, toinen niin yksinkertainen, että on tullut sananparreksi: ”Tyhmä kuin lammas.” Yhteys ihmisen kanssa ei ole voinut kehittää hevosen ja koiran ymmärrystä niin paljon korkeammalle kuin härän ja lampaan, koska ihmiset hoitavat jälkimmäisiäkin, vaan yksi laji on toisen edellä luonnostaan, vaikka toisaalta ei voida kieltää, että ihmisen vaikutus esimerkiksi koiraan suuresti auttaa sen luonnollisten kykyjen kehittymistä.

Villieläinten kesken näemme saman kehitysasteitten eroavaisuuden. Kettu on tunnettu viisaudestaan ja viekkaudesta, kun pitää hiipiä saaliin kimppuun tai paeta vihollista. Jänis sitä vastoin ei ymmärrä sen enempää, kuin että se luulee olevansa kätkössä, jos se ei vain näe mitään; sen vuoksi se pistää päänsä pensaaseen.

Ja jos katselemme alempia eläinlajeja, huomaamme saman erotuksen niiden älyn kehityksessä. Sammakossa ja etanassa ei voi huomata älyä pienimmässäkään määrin. Niidän pienuutensa ei kuitenkaan ole syynä siihen, sillä on niitä pienempiä eläimiä, jotka ovat paljon viisaampia. Katso esimerkiksi muurahaisia; ne osaavat rakentaa itselleen suuren talon – muurahaiskeon, jossa on monta kerrosta, sekä maan päällä että vielä syvällä maan sisässä. Ne elävät järjestyneissä yhteiskunnissa kuten ihmiset, näyttävätpä siinä suhteessa olevan vielä pitemmällä kuin ihmiset, että ne eivät milloinkaan riitele siitä, kennellä on etusija parhaimpiin paikkoihin. Jokaisella on määrätty toimensa, ja sen se nurkumatta suorittaa. Muutamat ovat asettuneet pitämään huolta kasvavasta sukupolvesta, toiset hankkivat ruokaa yhteiskuntaan kulkemalla saaliinpyynnissä. Muutamat rakentavat edelleen kekoa, jota ne eivät koskaan saa tarpeeksi isoksi, toiset vartioivat sisäänkäyntejä, niin että asiankuulumattomat eivät pääse sisään, ja peittävät ne kun alkaa sataa, niin että ei kosteus pääse sisälle. Mutta vain suvuttomat muurahaiset tekevät työtä. Koiraat ja naaraat ovat yhteiskunnan laiskureita, jotka tuskin koskaan menevät ulos, vaan antavat työmuurahaisten palvella itseään.

Muutamat muurahaislajit elävät melkein alinomaa sotajalalla toisten muurahaisyhteiskuntien kanssa, ja on liikuttavaa nähdä, kuinka ne pitävät huolta haavoitetuistaan ja hautaavat kuolleensa. Tiedätkin, että sellaisessa muurahaissodassa taistelu voi olla kiihkeä. Kun tappelu on päättynyt ja toinen puoli on voitettu, voi taistelulenttä olla täynnä kuolleita muurahaisia, joiden päät on purtu poikki.

On sellaisiakin muurahaislajeja, jotka sanan varsinaisessa merkityksessä harjoittavat karjanhoitoa; ne pitävät lypsylehmiä. Se kuulostaa kummalliselta, mutta totta on, että ne etsivät kirvoja, joita ne kaikin tavoin hoitavat pusertaakseen niistä siten makeata nestettä, jota ne ahneesti nauttivat. Toiset lajit taas

harjoittavat maanviljelystä. Ne elävät eräänlaisesta ruohonsiemenestä, jota ne suorastaan viljelevät kekonsa ympärillä.

Eikö ole ihmeellistä, että nämä pienet hyönteiset niin monissa suhteissa muistuttavat ihmistä yhteiskuntajärjestykseltään ja elämäntavoiltaan? Kuinka se on ymmärrettävissä? On tapana sanoa, että eläin toimii vaistonvaraisesti – mutta mikä sitten on vaisto? Kuinka voinkaan selittää sitä sinulle? Se on jokin, jonka luonto on eläimille opettanut ja jota ne noudattavat tietämättä, miksi ne tekevät niin tai näin.

– Mutta kuinka luonto voi niille sitä opettaa? saatat kysyä.

Se on hyvin luonnollinen kysymys, mutta yhtä helppo ei ole siihen vastata. Voimme ajatella olevan näkymättömiä olentoja, jotka ovat korkealla eläinten yläpuolella ja joiden tehtävänä on pitää niistä huolta ja johtaa niiden kehitystä, ja että jokaisella eläinlajilla on omat erityiset opettajansa ja johtajansa ja että eläimet ovat niin tottelevaisia ja niin vailla omaa tahtoa, että ne sokeasti noudattavat, mitä nämä johtajat neuvovat niitä tekemään. Silloinhan voi ajatella, että jotkut eläinlajit käsittävät helpommin, mitä niiden johtajat tahtovat, ja sen vuoksi osoittavat hyvää ymmärrystä, kun toiset taas ovat hitaita käsittämään ja sen vuoksi tuntuvat tyhmiltä.

Minun pitää kertoa sinulle sellaisesta tapauksesta. Muuan herra Sykes Itä-Intiassa huomasi eräänä päivänä, että muurahaiset kävivät maistelemassa hänen hillojaan ja muita herkkujaan, joita hän säilytti holvikattoisessa huoneessa; ne pitävät nimittäin paljon makeasta. Hän veti pöydän seinästä ja asetti pöydänjalkojen alle maljat, jotka hän täytti tärpätillä. Nyt, hän ajatteli, ne eivät pääse pöydälle. Muutamia päiviä pienet kuokkavieraat pysyivätkin poissa, mutta pian niitä taas oli suuri joukko pöydällä. Hän pysähtyi nyt tarkastamaan niitä ja näki silloin, että ne kulkivat seinää ja holvia pitkin juuri niin korkealle, että ne tulivat pöydän yläpuolelle; siitä ne pudottautuivat pöydälle. Ja kun ne olivat tarpeeksensa syöneet, menivät

ne pöydänlaidalle ja pudottautuivat lattialle. Toisella kertaa, kun pöydänjalkojen alla oli vesimaljat, raahasivat muurahaiset mukaan oljenkorren, laittoivat sen sillaksi veden yli ja jatkoivat ryöstöretkeään. Oljenkorsi vedettiin hiukan erilleen pöydänjalasta. Suuri hämminki. Sadoittain muurahaisia kokoontui molemmille puolille, ja pian onnistui maljan laidalla seisovien muurahaisten kääntää oljenkorsi takaisin entiseen asentoon, ja yhteys oli taas saatu aikaan. Ota vielä huomioon, että muurahaisilla on hyvin huono näkö. Ne eivät näe nokkaansa edemmäksi, kuten sanotaan.

Kerron toisesta merkillisestä tapauksesta.

Eräällä fransiskaanimunkilla Bozenissa oli tapana levittää hiukan sokeria ikkunalaudalleen muurahaisille, jotka tulivat puutarhasta. Eräänä päivänä hänen mieleensä juolahti panna sokeri vanhaan kuivaan mustepulloon ja ripustaa se rihmalla ikkunakehyksen poikki-pienasta. Sitten hän pudotti muutamia muurahaisia mustepulloon. Ne vaelsivat pian kukin sokerimuru suussaan ylös rihmaa pitkin ja alas puutarhaan, toisia tuli lisäksi, ja pian oli hankalasta tiestä huolimatta vilkas liikenne käynnissä ylös ja alas rihmaa pitkin. Mutta eräänä aamuna munkki huomasi, että useimmat muurahaiset jäivät alas ikkunalaudalle ja muutamat mustepullossa olevat muurahaiset toivat sokerimuruja sen syrjälle ja pudottivat ne siitä ikkunalaudalla oleville tovereilleen.

Eikö se ollut niin harkittua ja viisasta, aivan kuin vanhat ihmiset olisivat sen keksineet? Voiko muuta ajatella, kuin että joku muurahaisten näkymätön ystävä seisojien takana ja johti niitä?

Olen tarinoinut pitkälti muurahaisista sen tähden, että ne monessa suhteessa ovat niin lähellä meitä ihmisiä, vaikka ne ovat niin pikkuisia ja ruumiillisesti niin vähän kehittyneitä – mutta mitä on pieni ja mitä suuri? Varmaan me ihmiset, jotka pidämme itseämme niin suurina, olemme tuiki pieniä

verrattuna korkeampiin olentoihin, jotka ovat yläpuolellamme, sillä arvannet, että sellaisia on olemassa. Koko äärettömästä luomisketjusta näemme ainoastaan ne renkaat, jotka ovat lähinnä alapuolellamme, mutta tiedämme, että yläpuolellamme on vielä monta kehitysastetta, rajattomia, loistavan valon täyttämiä tasoja, vaikka me emme voi niitä nähdä. Siellä ovat suurimmat ihmeet, mutta siitä enemmän toisella kertaa.

Ensi kirjeessä puhun hiukan enemmän eläimistä. Se on erittäin mielenkiintoinen luomakunnan luku, ajattelee...

...isoisäsi.

V ENEMMÄN ELÄIMISTÄ

Rakas ystävä!

Puhuimme viimeksi eläinten älystä, mutta korkea kehitys ei näy ainoastaan eläinten ymmärryksessä, niillä on myös – ainakin ylemmillä – koskettavan hienoja tunteita. Tiedät, että koira tai hevonen voi osoittaa suorastaan inhimillistä rakkautta sitä kohtaan, joka on sille hyvä. Varmaan olet myös kuullut kerrottavan, että moni koira on pelastanut isäntänsä ja pienen lapsen hengenvaarasta osoittaen ihmeteltävää neuvokkuutta ja rohkeutta. Mutta lämpimät hellyyden ja uhrautuvaisuuden tunteet eläinemo tavallisesti osoittaa poikasiaan kohtaan. Nyt minun täytyy vielä kertoa tarina, jonka olen kuullut aivan luotettavalta henkilöltä.

Eräällä maatilalla Södermanlannissa oli newfoundlantilaisnarttu nimeltä Asta, joka juuri oli saanut poikasia. Kolme niistä otettiin pois emolta ja vietiin – niin että se ei nähnyt – järvelle, jossa ne hukutettiin avantoon. Asta vinkui ja etsi koko päivän kadonneita poikasiaan, mutta seuraavana aamuna ne kaikki kolme makasivat kuolleina ja kylmästä kangistuneina rappusilla talon edessä. Asta oli lopultakin löytänyt niiden haudan ja oli taitavana uimarina sukeltanut ne yksi kerrallaan jälkeen ylös jääkylmästä vedestä. Niin suurta äidinrakkautta tapaa harvoin ihmisissä.

Jos nyt eläimet osoittavat niin paljon ymmärrystä ja tunteita, mitä meidän on ajateltava niistä? Ei suinkaan ajatus tai tunne voi saada alkuansa aineellisesta ruumiista, kuten sinä itse et voi ajatella etkä tuntea ainoastaan fyysisellä ruumiillasi?

Ei, sinähän ymmärrät, että näiden ominaisuuksien täytyy tulla sisäisestä näkymättömästä olennosta, sinä käsität että eläimilläkin on sielu.

– Mutta mikä ero on sitten ihmisen ja eläimen välillä? sinä kysyt.

Hyvin tärkeä ero. Muistat, että sinulla itselläsi ja siis ihmisellä on ruumis ja sielu eli – kuten myös opimme niitä nimitämään – näkyvä ja näkymätön ruumis, mutta niiden lisäksi vielä henki, itse Jumalan kipinä, joka kerran eloon virittyään ei voi milloinkaan sammua. Pienenä mahdollisuutena se on olemuksesi pohjalla ja ikävöi ja suuntautuu alkuperäänsä kohti, eikä tynny ennen kuin sinä pitkän ja vaivalloisen kehityksen jälkeen olet päässyt perille. Se on sinun suuri etevämmyytesi verrattuna eläimeen, joka omistaa vain ruumiin ja sielun, mutta ei ole vielä saanut sitä jumalkipinää, jonka nimi on henki.

Nyt voin arvata, että sinä suuntaat minuun kysymysten tulvan. Anna niiden vain tulla, ja anna minun koettaa antaa muoto sekä sinun kysymyksillesi että vastauksillesi. Jos istuisimme toistemme vieressä, kuuluisi keskustelumme ehkä näin:

– Mutta ei kai kaikilla eläimillä ole sielua? Ehkä koiralla, joka on viisas ja ystävällinen, on sielu, mutta ei kai pienen pienillä eläimillä, kuten kärpäsellä? Ei suinkaan kärpäsellä ole sielua?

– Kaikella mikä elää on sielu, sillä muuten se ei voisi elää. Mutta sielut ovat hyvin eri tavalla kehittyneet. Senhän näet jo ihmisistä. Toiset ovat hyviä ja jaloja, koska heillä on hyvin puhdas ja korkealle kehittynyt sielu, mutta toiset ovat pahoja ja itsekkäitä sen tähden, että heidän sielunsa on epäpuhdas ja kehittymätön. Eläimissä tämä sielunkehityksen erotus on paljon suurempi, jos verrataan korkeampia eläimiä alhaisimpiin. Esimerkiksi koiran sielu ei ole vain elämän ylläpitäjä, se voi myös ilmaista sekä ajatuksia että tunteita melkein kuten ihmisen, mutta kärpäsen sielu – mikäli sitä voimme tajuta – ilmenee ainoastaan itse elämänä. Ymmärrät siis, että koiran ja kärpäsen sielun välillä on valtavan suuri ero.

– Mutta, isoisä, ei suinkaan eläimen sielu ole kuolematon?

– Miksei? Jos sinun oma sielusi on kuolematon, niin olisihan hyvin kummallista, jos koiran sielu ei olisi. Tiedätkö, mitä yksi Ruotsin suurimpia ja jaloimpia ajattelijoita, Viktor Rydberg, on siitä asiasta sanonut? Eräs koulupoika kirjoitti hänelle ja kysyi, uskoiko hän että koiralla on kuolematon sielu. Silloin Rydberg vastasi seuraavilla sanoilla: Minun täytyy tunnustaa, että jos eräitten tuntemieni koirien sielun täytyisi kuolla, niin minun täytyisi vavisten ja peläten ajatella oman sieluni kohtaloa.

– Olkoon menneeksi koira, mutta ei kai voi uskoa, isoisä, että kärpäsellä ja hyttysellä ja madolla on jokin kuolematon sielu?

– Siihen kysymykseen ei tiedätkös ole helppo vastata, mutta koetan tehdä sen sinulle selväksi, kuinka minä asiaa ajattelen.

Ei mikään voi hävitä tai lakata kokonaan olemasta, ei edes karkea aine. Se vain muuttuu. Puut, jotka palavat uunissa, muuttuvat tuhkaksi ja kaasuksi, jotka poistuvat savupiipusta, mutta ne eivät häviä olemattomiin. Ruumis, jonka kuollessa jätämme, muuttuu haudassa mullaksi, ja sen osaset liittyvät uusiksi aineyhdistelmiksi, mutta ei hitunenkaan siitä häviä jäljettämiin. Näkymätön maailma, jonka aineesta sielu on rakennettu, on paljon suuremman arvoinen kuin näkyvä, sen vuoksi eivät senkään aineet voi hävitä ja haihtua, mutta ne voivat muuttua.

Se näkymätön ruumis, joka antaa elämän alemmalle eläimelle ja jota syystä voimme sanoa eläimen sieluksi, elää eläimen kuoleman jälkeen, mutta se ei näkymättömässä maailmassa ole olemassa erityisenä pienenä yksilönä, vaan yhtyy siellä toisiin samanlaisiin pieniin eläin sieluihin, ja ne yhdessä muodostavat tähän lajiin kuuluvien eläinten niin sanotun ryhmäsielun, voimalähteen, josta pieniä elämänsuonia pulppuaa esiin aina, kun uusia tähän lajiin kuuluvia eläimiä syntyy maan päälle.

– Sepä kummallista. Etkö voi selittää hiukan tarkemmin?

– Eihän ole helppo ymmärtää näitä elämän salaisuuksia, mutta soisin niin mielelläni, että saisit jonkinlaisen käsityksen elämän salaperäisestä jatkumisesta sukupolvesta toiseen.

Kuvittele, että pieni varpunen syntyy maan päälle. Varpus-emo on muninut ja makaa hautomassa munia ruumiinlämmöl-
lään, jotta munista tulisi esiin pieniä varpusenpoikasia. Uusi pieni olento, joka on syntyvä maan päälle, uinuu munassa vielä ainoastaan mahdollisuutena. Vanhemmat ovat niin sanoakse-
ni antaneet fyysiset ainekset, joista pieni ruumis rakennetaan, mutta pelkässä fyysisessä aineessa ei ole elämää. Sen täytyy tulla ulkoapäin, ja se on jo tullut. Siitoksen tapahtuessa vuoti pisara näkymättömästä elonlähteestä, siitä suuresta varastosta, josta varpussuku saa elämänsä. Varpussielu on asettunut asu-
maan munaan ja suorittaa siinä suuren luonnonihmeen: mu-
nan keltuaisesta ja valkuaisesta se rakentaa itselleen ruumiin, jalat ja lihakset, veren ja hermot, höyhenet ja untuvat, nokan ja kynnet. Ja kun työ on valmis, pikkuolento nokkii reiän kuo-
reen ja kömpii esiin. Ajattele miten taitava rakennusmestari on tuo pieni varpussielu, joka osaa muodostaa kaikki niin täydelliseksi ja osaa tehdä pienen varpusen samanlaiseksi kuin kaik-
ki muut varpuset, yhtä isoksi, yhtä harmaanruskeaksi, ja vielä tuo mukanaan samat elämäntavat, jotka ovat ominaiset kaikille muille varpusille. Varpusen mieleen ei juolahda lentää korke-
alle ilmaan laulamaan leivon tavoin tai lähteä uimaan veteen hanhen lailla tai syödä raakaa lihaa haukan tavalla. Se tietää, mikä varpuselle sopii, ja sen se on oppinut suurelta ryhmä-
sielulta, jonka pieni haara se on, ja se mukautuu siihen, sillä se ei muusta tiedä. Ja kun varpunen muutamien vuosien kuluttua kuolee, erkanee pieni varpussielu ruumiista, palaa ryhmäsie-
luun ja tuo silloin mukanaan maaelämästään jonkun pienen kokemuksen, joka jatkaa ryhmäsielun tapoja.

– Sanohan, isoisä, onko koirillakin tuollainen ryhmäsielu?

– On, mutta se on paljon kehittyneempi ja sen vuoksi täysin erilainen kuin alemman eläinlajin ryhmäsielu. Kehittymättömien eläinten sielut sekaantuvat toisiinsa kuten vesipisarat järjessä, niin että toista ei voi toisesta erottaa. Mutta korkeimpien eläinten sielut ovat toisistaan erillään kuten herneet säkissä. Jokainen herne on erityinen pieni kappale eikä voi sulautua toisiin herneisiin. Samoin kehittyneemmät eläin sielutkin ovat päässeet niin pitkälle, että ne näkymättömässäkkin maailmassa ovat itsenäisiä yksilöitä, joiden ei enää tarvitse sulautua saman lajin toisiin yksilöihin. Ne pysyvät kuitenkin samassa ryhmässä, ja ne kokemukset, jotka joku yksilö maaelämänsä aikana tekee, tulevat toistenkin yksilöiden hyväksi. Moni kettu on saattanut tehdä sen kokemuksen, että ihminen on julmin kaikista pedoista: hän ampuu kettuja ja pyytää niitä raudoilla ja salakavalasti kaivetuilla kuopilla. Tämä kokemus leviää ryhmään, ja kettu, joka syntyy maan päälle, tuntee sen vuoksi luonnostaan arkuutta ja pelkoa ihmistä kohtaan, vaikka tällä tietyllä ketulla ei ole ollut mitään kokemusta ihmisen vaarallisuudesta. Älä vain sinä, pikku ystäväni, anna eläimille aiheutta pelätä ihmistä! Luulenpa, että sinulla on vielä kysymyksiä sydämelläsi, sillä ryppistät niin otsaasi ja näytät niin miettiväiseltä. Kysy ihmeessä, niin näen, voinko vastata sinulle.

– Arvaat oikein, isoisa, moni asia on minulle vielä epäselvää, niin epäselvää, että tuskin tiedän, mitä minun pitäisi kysyä. Niin, tahtoisin tietää, eikö varpussielu koskaan voi syntyä muuksi kuin varpuseksi, eikö se ikinä voi muuksi tulla?

– Siihen voin vastata ainoastaan, että kaikki taivaassa ja maan päällä on kehityksenalaista eikä mikään pysy paikallaan, mutta miten tämä kehitys tapahtuu, siitä en uskalla mitään varmaa sanoa. Luulen kyllä, että aina tulee olemaan varpusia, mutta ne sielunalkeet, jotka elähdyttävät nykyisiä varpusiamme, kehittyvät vähitellen, yhtyvät suuremmiksi yksilöiksi ja siirtyvät yhä korkeampiin eläinryhmiin, kunnes ne saavuttavat

korkeimpien eläinten asteen ja tulevat yksilöiksi. Mutta Kaikkivaltias, joka ei koskaan lakkaa luomasta, herättää yhtä mittaa eloon uusia sielunalkeita, ja tulokkaat täyttävät ne aukot, jotka korkeammalle nousevat jättävät jälkeensä, ja sitten niiden on vuorostaan kuljettava saman äärettömän pitkän kehityksen läpi eläinmaailman monien muotojen kautta. En kuitenkaan usko, että jokaisen pienen elonkipinän pitää kulkea eläinmaailman kaikkien lukemattomien sukujen kautta. Se ei luultavasti ole ollenkaan tarpeellista.

– Tiedätkö sinä, isoisä, mitkä eläimet sekoittavat sielunsa yhteen kuten vesipisarat järvestä ja millä eläimillä on oma sielunsa, joka on toisista erotettu kuten herneet säkissä?

– Sitä en tiedä, mutta luulen kyllä, että ne eläimet, jotka suuremmissa määrin osoittavat älykkyyttä ja tunnetta, ovat yksilöitä, joiden ei tarvitse sekoittua muihin lajeihin. Niin on luullakseni varsinkin korkeampien kotieläinten laita.

– Mutta mitä niistä sitten tulee? Eivätkö ne koskaan tule muuksi kuin eläimiksi?

– Ne tulevat ihmisiksi.

– Sitä melkein odotin, koska kerran kaikki kehittyi ja tulee entistä korkeammaksi. Mutta sano, isoisä, kuinka se tapahtuu?

– Niin, jospa sen tietäisi! Mutta tahdon kertoa sinulle, mitä siitä olen kuullut, vaikka en rohkene väittää, että niin todellakin on asianlaita.

Kun eläin sielu, esimerkiksi koira, on saavuttanut sellaisen kehityksen, että se ei enää voi oppia mitään eläinmaailmassa, ei sen enää tarvitse syntyä maan päälle koiraksi, mutta se ei silti heti ole valmis tulemaan ihmiseksi. Ensin sen täytyy käydä erityinen koulu, jossa se saa oppia, minkä suuren vastuunalaisuuden ihmiseksi tuleminen tuo mukanaan. Tämä koulu ei ole täällä maan päällä, vaan toisella planeetalla. Vasta kun sitä on tällä tavalla huolellisesti valmistettu, se käy tulikasteen läpi ja saa hengen, jumalkipinän, jonka vaikutuksesta se voi tuntea

itsensä persoonalliseksi olennoiksi, ylentää ajatuksensa Jumalan luo ja ikävöidä päästä jälleen Hänen yhteyteensä.

Entä sitten, isoisä, kuinka sitten käy?

Siitä puhumme toisella kertaa. Nyt olet saanut tarpeeksi ajattelemista tämän päivän osalle, arvelee...

...isoisä.

VI KASVIMAAILMASTA

Ystäväni!

Nyt olemme puhuneet niistä suurista ihmeistä, jotka kohtaavat ihmismaailman ja eläinmaailman pintapuolistakin tarkkailijaa, mutta ei siihen luonnon ihmeellinen rikkaus lopu. Katso ympärillesi: kaikkialla luomakunnassa sinä kohtaat suuria, ihania ihmeitä, joiden pitäisi virittää mielesi hartaaksi ja kiitolliseksi siitä, että saat olla mukana ihailiessa luonnon ehtymätöntä luomisvoimaa ja niitä kauneutta uhkuvia muotoja ja värejä, joihin se luomuksensa pukee.

Oletko ajatellut, kun keväällä riemastuen olet poiminut ensimmäisen sinivuokon, miten suurenmoinen luomus se on? Pienestä juuresta, joka on maassa ja ollut talvella kankeana kylmästä, aurinkolämpö on houkutellut esiin pienen silmun, joka ensin näyttää hieman näivettyneeltä mutta sitten oikaisee itsensä hennossa vanassa ja avautuu ihastuttavaksi kukkaseksi, jonka kuusi sinistä terälehteä asettuu piiriin kukan kaikkein pyhimmän ympärille. Ja minkä luulet sen olevan? Se on pieni nippu heteitä ja emiä, joiden on suoritettava toinen suuri ihme, kasvimaailman suurin ihme: on loihdittava esiin pieniä siemeniä, jotka vuorostaan voivat tuottaa uusia sinivuokkoja. Eikö ole merkillistä, että tämä ihanuus on voinut nousta mustasta, likaisesta maasta ja vielä niin aikaisin, että lumi ei ole vielä ehtinyt kunnolla sulaa pohjoiseen viettävältä mäen rinteeltä! Mistä se sai mehevän vehreytensä, mistä sinisen värinsä? Eivät värit mullassa olleet, vaan jossakin, joka oli uinunut pienessä kangistuneessa juuressa. Suuri taikuri, elämä oli ne kätkenyt

kyhmyisen juuren sisään. Elämä piirsi lehtien ominaisen muodon ja muodosti terälehdet, niin että niitä ei tullut enemmän eikä vähemmän kuin kuusi, elämä se puki ne morsiusneidoiksi siihen hääjuhlaan, jota heteet ja emit auringon ihanasti pais-teessa viettävät. Voitko ajatella suurempaa taikuria kuin on elämä – nimittäin kun hän saa auringon avukseen, sillä muuten hän ei jaksakaan mitään tehdä. Mutta yhdessä he tekevät ihmeitä.

Ja mitä muotojen ja värien vaihtelevaisuutta esittää meille kasvimaailma – sen suunnitelmassa ei ole vain sinivuokkoja! Viikkoa sinivuokkoja myöhemmin tulevat valkovuokot, jotka ovat läheistä sukua sinivuokkoille, mutta joiden lehdet ovat aivan toisen muotoisia. Ja sitten tulevat käenrieska ja kevätesikko ja kaikki kevään ja kesän lukemattomat kukka- ja heinälajit, jokainen oikealla ajallaan määrätystä järjestyksessään, ja jokaisen puku on omaa erityistä kuosia ja väriä ja erilainen kuin kaikkien muiden.

Ja kuinka erilaiset ne ovat luonteeltaan! Voiko olla suurempia vastakohtia kuin esimerkiksi toisaalta ujo, arka vanamo, joka kätkeytyy metsän pimentoon yksinäisyyteen, mutta ilmaisee olinpaikkansa ihanalla tuoksulla, jota se henkii – tämä kukka, joka voittaa ihmisten sydämen, niin että he eivät voi muuta kuin rakastaa sitä, ja toisaalta voikukka, joka vahvana ja julkeana raivaa tiensä kaikkialle, saa jalansijan tien pientareella, hyppää ojan yli, ja tunkeutuu puutarhaan, jossa se pitää hauskaa, pistää päänsä joka paikkaan ja tallaa alleen muut kukat. Jos puutarhuri viikatteellaan koettaa karkottaa tunkeilijaa, niin se vain nauraa hänelle. Se pudistaa kevyttä siemenpalloaan ja tuuli sirottaa laajalle sadoittain sen jälkeläisiä, jotka kaikki ovat elämän jatkajia, kaikki yhtä vallattomia ja tungettelevia. Se on sietämätön, ja kuitenkin voikukkakin on kaunis. Oletko oikein kiinnittänyt huomiotasi sen sievään lehtimuotoon – se on erinomainen kudontamalli – ja kukkien lämpimään keltaväriin puhumattakaan erinomaisen sirosta siemenpallosta? Jos se ei

olisi niin yleinen ja niin röyhkeä, niin varmasti se saisi kasvaa ruukussa ja muodostaa kukkapenkin reunuksen.

Ja ajattele orjanruusua. Sillä on myös oma omituinen luonteensa, se on koristeellinen mitä kauneimmilla kukillaan. Ne ovat kuin nuoria karkeloivia tyttöjä, mutta kun sitä lähestyy ja aikoo ottaa niitä, niin ne puolustautuvat, ja jos niihin käy käsi, ne raapivat piikeillään. Mehiläiset saavat lennellä niiden kukinnoissa, mutta ihmisistä ne eivät pidä.

Ja ajattele ohdaketta. Ylpeänä ja kovana ja pistävän terävänä se seisoo paikallaan. Se ei ole ruma, pikemmin kaunis, mutta ilkeä. Se repii rikki ohuen kesähameen, jos menee liian lähelle sitä. Ja jotkut ohdakelajit heittävät meihin takiaisia, jotka pureutuvat kiinni niin, että me emme tahdo saada niitä irti vaateistamme.

Ihmeellistä on myös se, miten erilaisia kasvien elintarpeet ovat. Maaperää, joka on toiselle liian karu, pitää toinen ylen hedelmällisenä ja osoittaa niukoissakin olosuhteissa voivansa kasvaa suureksi ja kauniiksi. Puutarhakukkamme vaativat hyvin lannoitettua ruokamultaa, mutta tulikukka saattaa kuivalla ja karulla soramäellä pitää päänsä pystyssä ja kehittää värikään kukkakimpun. Kurjenmiekkä tahtoo itselleen pehmeän liejumaan eikä saa koskaan vettä kyllikseen, mutta maksaruoho osoittaa voivansa elää pienessä kallion halkeamassakin, ja kuitenkin se kasvattaa möyheitä lehtiä ja pieniä hienoja kukkia.

Mutta korkealle maanpinnan kukkien ja ruohojen yläpuolelle kohoavat suuret kunnianarvoiset puut. Toiset ovat niin vahvoja, että ne ovat nähneet monta ihmislasten sukupolvea lisääntyvän, vanhenevan ja kuolevan, mutta ne seisovat yhä paikallaan ja antavat varjoa ihmisille ja tyyssijan linnuille, jotka rakentavat pesänsä niiden oksille. Niitä ei vaivaa vallattomuus eikä ilkivaltaisuus. Tynninä ja rauhallisina ne seisovat paikallaan ja katsovat pieniä kukkasia, jotka niiden juurella puhkeavat ja kuihtuvat. Ne ovat kasvimaailman viisaat, jotka

järkkymättömän tyyninä kuuntelevat tuulen vinkumista, ukosen jyrynää, eläinten huutoja ja ihmisten huokauksia. Ei mikään voi häiritä niiden uljasta kasvua korkeutta kohti.

Mutta kuinka erilainen on niidenkin luonne: kuinka miellyttävä ja elämää uhkuva on koivu, kuinka vakava ja raskasmielinen kuusi, kuinka lujatahtoiselta ja itsetietoiselta näyttää vanha mänty, kuinka epävarmalta ja aralta haapa, mutta kuinka majesteetillinen ja kunnioitusta herättävä on tammi.

Todella ihmeellistä on, kuinka kasvit muistuttavat ihmisiä ja kuinka molemmissa näkyy sama luonteiden moninaisuus. Toiset ovat kuin hauraita ruokoja, jotka heikoinkin tuuli taivuttaa, ja toiset seisovat voimakkaina ja uhkaavat myrskyjä, vaikka oksa tai toinen katkeaisikin. Toiset ovat katkeria ja myrkyllisiä ja toiset terveeksi tekeviä ja virkistäviä. Toiset ovat ylpeitä ja umpimielisiä ja alistuvat kieltämyksiin, mutta toisia ei koskaan voi kylliksi hoitaa ja vaalia. Jos ajattelet, tiedät varmaan jonkun kasvin, joka muistuttaa äitiäsi tai vanhaa setääsi tai jotain toveriasi. Mutta varmasti sinun on vaikeampi löytää sellaista, joka muistuttaa itseäsi. Tiedätkö, mistä se johtuu? Saat koettaa itse arvata.

Elämä, ihana, voimakas elämä läpäisee koko kasvimaailman ja luo lajeja, joiden muodot ja luonteet ovat mitä erilaisimmat. Voisi melkein luulla, että kun Luoja alkoi luoda maata, hän julisti taivaan kaikkien taiteilijoitten kesken kilpailun siitä, ken osaisi laittaa mallin kauneimmalle puulle tai ihanimmalle kukalle. Ja silloin ne tuhannet ja taas tuhannet, jotka tunsivat taiteen pyhän liekin palavan sisässään, alkoivat miettiä ja tehdä luonnoksia. Ja kun sitten kaikki saivat työnsä valmiiksi ja toivat pienoismallinsa ja vapisten odottivat ja ihmettelivät, kuka tulisi voittajaksi suuressa kilpailussa, niin Luojan hellä katse viipyi niin kauan jokaisessa mallissa, että nuo tuhannet ja taas tuhannet taiteilijat ajattelivat: ehkä minä olen onnen suosikki. Mutta kun Luoja oli lopettanut katselmuksensa, hän kohotti

kätensä siunaten heidän kaikkien päälle ja sanoi: ”Te olette kaikki tehneet hyvää työtä, eikä mitään hyljätä, ei edes pienintä ruohonkortta. Minä vuodatan elämäni kaikkiin teidän muotoihinne, niin että ne tulevat uuden maani kaunistukseksi ja kaikkien niiden olentojen iloksi ja hyödyksi, jotka maan päälle synnytän.”

Sellaista voi haaveilla, mutta silti ei pääse pitemmälle elämän salaisuuksien tuntemisessa.

– Mutta mitä itse elämä sitten on? sinä saatat kysyä.

Niin, kunpa sen osaisin sanoa! Se on salaisuus, jota ei kukaan voi käsittää eikä kukaan selittää. Me näemme sen vain ilmauksissa. Mutta menkäämme takaisin sinuun itseesi. Kuten sinun fyysinen ruumiisi olisi vain eloton lihamöhkäle, vaikka se kuinka nerokkaasti olisi rakennettu, jos sinulla ei myös olisi näkymätöntä ruumista, sielua, joka on elämän ylläpitäjä, niin myös jokaisessa kasvissa, jokaisessa kukassa sen näkyvän ruumiin lisäksi on jokin näkymätön, jokin, jota voi sanoa kukan sieluksi. Mutta tämä sielu ei ole läheskään niin kehittynyt kuin ihmisen sielu, ei edes kuin eläimen. Se on kuin vastaherännyt mahdollisuus, joka hieroo silmiään. Se ei mitään aavista, ei mitään ymmärrä. Sen mielestä on vain niin siunatun ihanaa saada elää.

Mutta – voit arvella – minullahan on sen lisäksi henki. Onko ehkä kukallakin henki?

Ei, ystäväiseni, kukalla ei ole omaa henkeä, sillä ei edes ole omaa yksilöllistä sielua, kuten korkeammilla eläimillä. Mutta koko luonnon, koko maailmankaikkeuden läpäisee henki, Suuri Henki, ja hänestä elämä voimakkaina sykhädyksinä virtaa koko maailmaan. Se tunkeutuu kaikkialle, se haarautuu kuten veri ihmisruumiissa luonnon kaikkien monenmuotoisten kappaleiden pienimpiin yksityisosiin, mutta se ei ole kaikkialla yhtä liikkuva, yhtä kehittynyt, yhtä voimakas.

Eräs suuri ajattelija, filosofi F. W. J. Schelling, on kauniisti ilmaissut tämän totuuden sanoessaan: ”Elämä uinuu kivessä, hengittää kasvissa, liikaa eläimessä ja tulee tietoiseksi ihmisessä.”

Isoisäsi

VII

NS. ELOTTOMASTA LUONNOSTA

Pikku epäilijä!

Taisipa kasvoillesi valahtaa epäilyksen ilme, kun viimeisestä kirjeestäni luit Schellingin sanat: ”Elämä uinuu kivessä.” Olet-han koulussa oppinut, että kivikunta kuuluu ”elottomaan luontoon”, etkä itsekään ole nähnyt mitään elonmerkkiä kivissä ja metalleissa. Se on totta, ja jos vertaa kivikuntaa kasveihin ja eläimiin, sitä voi syystä sanoa elottomaksi luonnoksi erotukseksi jälkimmäisistä, jotta paremmin voi lukea elolliseen luontoon kuuluviksi.

Ja kuitenkin Schellingin sanoissa piilee suuri totuus. Vikana on vain se, ettemme rajoitetuilla aisteillamme voi käsittää kivessä uinuvaa elämää. Se ei ilmene niin helposti kuin kasvissa tai eläimessä, se pysyy piilossa ihmisten katseilta. Mutta ei sentään kokonaan: eräissä ilmiöissä voimme havaita tätä elämää. On kuin se liikahtaisi unessa ja osoittaisi elävänsä, vaikkakaan se ei jaksa avata silmiään.

Voit itse houkuttella tämän salaisuuden luonnosta esille, jos menettelet oikein ja olet hieman kärsivällinen. Osta apteekista jauhemaista alunaa ja liuota se teevadissa veteen koko ajan hämmentäen seosta. Pane niin paljon alunaa kuin vesi voi liottaa. Silloin saat kirkkaan kyllästetyn alunaliuoksen. Pane teevati sitten viileälle paikalle, jossa se saa jonkin aikaa olla aivan koskemattomana. Muista, ettet saa liikutella tai kallistaa sitä nähdäksesi, minkä näköinen se on. Se vaatii täydellistä rauhaa. Kun sitten vesi haihtuu, voit nähdä, että kuiva aluna on muodostanut pieniä, kauniita kiteitä,

jotka osoittautuvat muodoltaan säännöllisiksi, jos tarkastelet niitä suurennuslasin avulla. Mistä tuli se voima, joka sai aikaan säännölliset kiteet? Alunassa uinuva elämä, se liikahti ja ilmaisi olemassaolonsa.

Ja jo tässä vajavaisessa elämän ilmauksessa näkyy alku määrätyn muodolle, joka on erilainen eri aineilla. Tietty suolaliuos muodostaa aivan samoja kidemuotoja, mutta toiset aineet muodostavat toisenlaisia kidemuotoja. Kuten kasvimaailmassa: kaikilla sinivuokoilla on sama lehtien muoto, mutta valkovuokoilla ja sinivuokoilla on hyvin erilaiset lehtimuodot.

Katso myös, kuinka jäätyneen ikkunaruudun eriskummaliset jääkiteet muistuttavat kasvimaailman muotoja. Ne ovat melkein kuin kangastus, kuin ennustus epäorgaanisen luonnon tulevasta elämän kehittymisestä.

Vielä tarkemmin voi havaita kidemuodostumisen elonmerkkejä, jos käyttää hyvää mikroskooppia. Jos panee pisanan kyllästettyä suolaliuosta mikroskooppiin, saa nähdä ihmeitä. Ensin muodostuu pieniä neulamaisia säikeitä, jotka moninkertaisessa suurennuksessa näkyvät aivan hiuksenhienoilta. Ne liikkuvat edestakaisin nesteessä. Kaksi neulaa yhtyy, mutta ne eivät sovi olemaan toistensa yhteydessä, vaan kimpoavat toisistaan eri suuntiin. Mutta toinen näistä kahdesta neulasta kohtaa kolmannen, ja ne vetäytyvät oikopäätä toistensa luo, asettuvat vierekkäin, ja samassa ne yhtyvät ja muodostavat yhden neulan, joka on paksumpi kuin entiset. Tämä vuorostaan etsii uuden neulan ja yhtyy siihen, ja neulat kasvavat, kunnes ne tulevat pieniksi kiteiksi, joilla on aivan tietty muoto.

Etkö myönnä, että tässä ilmenee elämää? Mutta kun pienet kideneulat tällä tavalla liikkuvat ja tekevät valintoja, työntävät toisen luotaan ja yhtyvät toiseen, eivät niiden valinnat ole itsetietoista ja omavaltaista toimintaa, vaan se perustuu kemialliseen taipumukseen, joka noudattaa tiettyä lakia. Olkoot kristallineulat miten pieniä tahansa ja näyttäkööt ne kuinka

samanlaisilta tahansa, kun niitä katselee mikroskoopin avulla, niin ne kuitenkin ovat kahta eri lajia, sähkövaraukseltaan positiivisia ja negatiivisia. Ja fysiikasta tiedät, että kappaleet, joissa on samanmerkkinen sähkövaraus, hylkivät toisiaan, ja taas ne, joilla on vastakkaismerkkinen sähkövaraus, vetävät toisiaan puoleensa. Mutta vaikka se ei olekaan vapaaehtoista valintaa, niin se kuitenkin on elonmerkki.

Tiedäthän, että kemisti laboratoriossaan käsittelee kiinteitä ja nestemäisiä aineita, jotka monet luetaan kuuluvaksi ”elottomaan luontoon”, mutta mitä kaikkea hänen työstään tulisi, jos ne todella olisivat elottomia? Juuri näissä hapoissa ja emäksissä uinuvaa elämää hänen pitää kiittää siitä, että hän saa jotakin aikaan.

Opetan sinulle toisenkin kokeen, jonka helposti voit suorittaa. Ota tavallinen liitupalananen, jollaisella kirjoitetaan mustalle taululle. Kuten tiedät se on seos, joka on muodostunut kalkista (ns. emäksestä) ja hiilihaposta (ns. haposta). Nämä aineosat ovat niin läheisessä yhteydessä toistensa kanssa, että et voi ottaa erilleen pienintäkään murusta, joka olisi ainoastaan kalkkia, etkä pienintäkään osaa, joka olisi pelkkää hiilihappoa. Liitu on täysin tasalaatuinen kappale. Mutta nyt on olemassa eräs happo, rikkihappo, joka on paljon voimakkaampi kuin hiilihappo – voit saada sitä apteekista, mutta muista tarkoin varoa, ettet tiputa sitä käsillesi tai vaatteillesi, sillä se on voimaakkaasti syövyttävä aine. Jos kaadat vähän rikkihappoa liidun palaselle, kuulet pihinää ja näet pienten kaasukuplien nousevan esiin liidusta. Mitä on tapahtunut? Molempien happojen välillä syntyi taistelu, ja voimakkaampi rikkihappo ajoi tiehensä heikommän hiilihapon, joka kiukusta sähköisten poistui voittajan tieltä. Ja samassa silmänräpäyksessä rikkihappo yhtyi yhtä läheisesti ja vielä kiinteämmin kalkkiin, ja niin syntyi uutta ainetta, jota sanotaan kipsiksi. Jos kipsille kaadat hiilihappoa, ei kipsi ole siitä millänsäkään. Rikkihappo ei väisty hiilihapon tieltä.

Siinäkin on esimerkki voimista, jotka uinuvat ns. elottomassa luonnossa ja jostakin syystä tulevat esiin ja saavat aikaan pienimuotoisen vallankumouksen.

Eikö se ole merkki elämästä? Ainakin saa varoa, ettei mene väittämään koko epäorgaanista maailmaa elottomaksi.

Opi siitä, että kivet ja metallit, vesi ja ilmakin ovat Jumalan luomisajatuksia, että hän on pannut myös niihin sitä elämää, joka elähdyttää koko luontoa .

Isoisäsi

VIII

LUONNONVOIMISTA

Oma ystäväni!

Ns. elottoman luonnon yhteydessä, jonka nimityksen huomasimme varsin sopimattomaksi, pitäisi meidän ehkä myös hiukan puhua niistä suurista voimista, jotka luonnossa vaikuttavat. Mutta jos odotat minun alkavan puhua niistä kaikista, niin petyt. Se olisi aivan mahdotonta siitä yksinkertaisesta syystä, että on – varsinkin salaperäisellä salatielten alalla – niin paljon voimia, joita emme vielä ole keksineet ja joiden vaikutuksia voimme havaita vain vilahdukselta mutta jotka tekevät salassa työtään meidän niistä tietämättä mitään.

Mutta puhukaamme erästä voimasta, jonka tunnemme tai luulemme tuntevamme: vetovoimasta, joka vaikuttaa kaikessa fyysisessä aineessa. Jos uskaltaisimme arvioida luonnonvoimia, meidän pitäisi antaa sille korkein palkinto, sillä suunnattoman suuri on työ, jonka se tekee niin suuressa kuin pienessä mitassa.

Jos tahdot kokeilla, miten se pienessä mitassa vaikuttaa, niin leikkaa korkista erikokoisia pyöreitä levyjä ja pane ne varovasti pienen matkan, korkeintaan 5 cm, päähän toisistaan vedellä täytettyyn vatiin, mutta älä pane niitä liian lähelle vadin reunaa. Älä hetkeen koske vatiin; silloin näet kaikkien korkkipalasten vetäytyvän toisiinsa ja lopulta kokoontuvan ryhmään, jossa suurimmat palaset ovat keskellä. Vaikka vesi on jonkin verran vastustanut korkkipalojen liikuntaa, on niiden pienissä ainemassoissa ollut niin suuri vetovoima, että se on vienyt ne kaikki yhteen. Toiset ovat ehkä painuneet vadin reunaan, joka

tietysti on myös vetänyt puoleensa. Mutta jos välimatkat alunperin eivät ole liian suuret, kokoontuvat useimmat korkkipalaset suurimman ympärille. Voit myös huomata, että niiden liike alussa on hyvin hidaskin, mutta mikäli kaksi palasta lähestyvät toisiaan, lisääntyy niiden nopeus, ja kun ne ovat hyvin lähellä, ne syöksyvät yhteen (joka vahvistaa tunnettua lakia, että veto-voima on kääntäen verrannollinen välimatkan neliöön).

Sama voima, joka aiheutti tämän pienen ilmiön, ilmenee luonnossa eri tavoin ja saa aikaan mitä suurimpia vaikutuksia. Se vaikuttaa niiden äärettömän pienten osasten välillä, joista kappale on kokoonpantu, siten että se ei hajoa. Sitä ilmiötä sanotaan silloin koheesioksi. Kun se vaikuttaa eri aineiden (esim. puun ja liiman) rakenneosasten välillä, sitä sanotaan adheesioksi. Se vaikuttaa maan massan ja maanpinnalla olevien kappaleiden välillä, jolloin sitä sanotaan painovoimaksi. Se vaikuttaa myös suuressa maailmankaikeudessa äärettömien etäisyyksien päähän auringon ja planeettojen ja kaikkien taivaankappaleiden välillä, olivatpa ne toisistaan kuinka kaukana tahansa, jolloin sitä sanotaan gravitaatioksi. Toinen massa vetää toista puoleensa, mutta aina sillä tuloksella, että pienempi massa saa taipua kulkemaan suuremman osan matkaa. Suurempi massa tulee vain aivan pienen matkan pienempää vastaan – aivan kuten korkkipalaset vedessä.

Nyt tulet ehkä levottomaksi maapallon kohtalosta. Jos se vetäytyy yhtä mittaa aurinkoa kohti, niin se ehkä piankin syöksyy tähän hehkuvaan palloon. Mutta siitä ei ole pelkoa. Maahan vaikuttaa yhtä mittaa toinenkin voima, joka suuntautuu aivan kohtisuoraan auringon vetovoimaa vastaan, ja sen vuoksi maapallo menee keskitietä molempien suuntien välillä ja kulkee miltei ympyränmuotoista rataa auringon ympäri.

Voitko kuvitella, millaista olisi, jos tätä suurta luonnonvoimaa ei olisi olemassa? Jos heittäisit pallon ilmaan, et koskaan enää näkisi sitä. Se jatkaisi matkaansa avaruuteen eikä milloinkaan

palaisi. Mutta helposti voisi sattua, että kätesi tekisi pallolle seuraa, sillä jos koossapitävää voimaa ei olisi olemassa ruumiisi pikkuosasten välillä, niin se pienimmästäkin liikkeestä hajoaisi. Taloja ei voisi rakentaa, sillä pieninkin tuulenpuuska romahduttaisi ne maahan. Maapallo syöksyisi avaruuteen ja kiitäen etäännyisi auringosta 40 km sekunnissa. Tämä siunattu valo- ja lämpölähteemme alkaisi näkyä yhä pienempänä ja pienempänä. Muutamien vuosien jälkeen se ei enää näyttäisi suuremmalta kuin tavallinen kiintotähti. Me kangistuisimme pimeyteen ja kylmyyteen. Siitä voit ymmärtää, kuinka hyvä asia on, että tämä yleinen vetovoima on olemassa, ja miten tavattoman suurta työtä se hiljaisuudessa tekee.

Syystäkin sitä voi sanoa luurangoksi, jonka ympärille koko luomakunta on rakennettu. Sillä jos sitä ei olisi, niin aurinko häviäisi, maapallo luhistuisi ja kaikki, mikä sen pinnalla on, muuttuisi tomuksi.

On saatu selkoa niistä laeista, joiden mukaan tämä hiljainen voima vaikuttaa – sen oppineet ovat suurella vaivalla ja nerokkuudella ottaneet selville – mutta mitä painovoima todellisuudessa on, sitä ei vielä kukaan ole onnistunut selittämään. Suuret salaisuutensa Luoja pidättää itselleen.

On toinenkin voima, josta sinun on oltava kiitollinen. Tekisi mieli sanoa sitä painovoiman vastakohdaksi, sillä se vetää nesteet ylös hiuksenhienoihin putkiin, kun painovoima taas pyrkii vetämään niitä alaspäin. Mutta merkillinen seikka on se, että tämä ns. kapillaarivoima on vain yleinen vetovoima sovitettuna tiettyyn tapaukseen. Kun neste on kostuttanut putken seinät, niin ne vetävät nesteen ylös, mutta tämän ihmeen selittäminen kävisi liian pitkäksi lyhyessä kirjeessäni. Olen vain tahtonut kiinnittää huomiotasi tähän vähäiseen voimaan, koska sillä on niin tavattoman tärkeä osa luonnon taloudenpidossa. Tämän voiman avulla kasvit voivat imeä ravintonsa maasta. Oletko koskaan ajatellut sitä ihmettä, että suuri puu voi vetää maasta

tarpeelliset nesteet juuriensa, runkonsa ja oksiensä kautta aina lehtiin saakka? Eikö ole merkittävää, että painovoimalle sukua oleva ja siitä johtunut voima vaikuttaa täten aivan vastakkaiseen suuntaan kuin painovoima! Kuinka siunattu asia on, että luonnossa on tämä salaperäinen voima, sillä mitä maapallo olisi ilman kapillaarivoimaa – kivinen erämaa, jossa ei kasvaisi puita, ei kukkia, eikä vihreitä ruohonkorsia.

Paino- ja kapillaarivoima ovat aina ihmisen käytettävissä, ja hän käyttää niitä miltei kaikkialla ajattelematta, että hän edellisen avulla esimerkiksi kaataa vettä lasiin tai punnitsee ruoka-aineita keittiössä ja jälkimmäisen avulla poistaa musteläikän imupaperilla.

Sama on laita toisen tavattoman suuren luonnonvoiman, jota emme voi liikaa arvostaa. Arvannet, että tarkoitan aurinkolämpöä. Millaisia urotekoja se on maapallolle tehnyt, ja joka hetki se on meidän kaikkien tyhjentyvätön voimanlähteenne!

Vai mikä sinun mielestäsi vaikuttaa eniten maapallolla? Tuuliko, joka kuljettaa valtamerellä liikkuvaa laivaa eteenpäin tai hurjistuneena katkaisee vuosisatoja seisoneen hongan ja kaataa ihmisten taloja? Vesiputousko, joka pyörittää surisevaa myllynratasta ja kohottaa raskasta kankivasaraa? Vai tuliko, joka sytytettyinä veturin höyrykoneeseen vetää huimaavaa vauhtia perässään pitkää jyskyttävää junaa? Ei, ei mikään näistä kolmesta. Yksi on voimakkaampi ja saa enemmän aikaan kuin ilma, vesi ja maa, ja se on aurinko. Se hallitsee ilmaa, se pitää veden vallassaan, se on tulen äiti, toisin sanoen elementit ovat sen alamaisia ja saavat kaikki siitä voimansa. Aurinko panee tuulen liikkeelle ja levittää hirmumyrskylle siivet. Aurinko on kerran nostanut maasta veden, joka syöksyy myllynratalla ja saa rattaan pyörimään akselinsa ympäri. Vieläpä kivihiihikin, joka käytetään veturin höyrykattilassa, on aurinkolämmön tuotetta, joka on tallentunut maahan silloin kun maan päällä oli yllin kyllin polttoaineita, ja nyt on vedetty esiin, kun muut polttoaineet ovat käyneet vähiin.

Eikä siinä kyllin: auringon lämmittävä säde ylläpitää maapallomme orgaanisen elämän kaikki tuhannet moninaiset muodot, avaa kukkien nuput ja kypsyttää puiden hedelmät, täyttää elämällä koko rikkaan eläinmaailman ja saa ruusut nousemaan ihmisten poskille. Kaikkialla vaikuttaa auringon väreilevä eetteriaalto, joka kulkee pitkän matkan maan päälle ja sekoittaa sen alkuaineita, kuten muinoin enkeli Betesdan lammikkoa.

Ei ole ihme, että useat muinaisajan kansat palvoivat aurinkoa jumaluutena. Siten ne vain ilmaisivat kiittolisuutensa sen siunattuina kohtaan. Aurinko on meidänkin suurin hyväntekijämme, sillä jos ei sitä olisi, vallitsisi täällä ainoastaan äännettömyys, pimeys ja kylmyys, ja maapallo olisi kankea ruumis. Ja kuitenkin se on niin kaukana, lämmön ja valon runsautensa se lähettää meille suunnattoman matkan päästä. Maan etäisyys siitä on 148 miljoonaa kilometriä eli niin suuri, että pikajunan, jonka nopeus on 55 km tunnissa, kestäisi neljättäsataa vuotta päästä sinne perille. Mutta auringon postinkuljetus käy nopeammin: sen värähtelevä säde kuluttaa ainoastaan hieman yli 8 minuuttia pitkään matkaansa.

Aurinkolämmön voimaa ihminen käyttää elämänsä jokaisena hetkenä sitä ajattelematta, tuntematta tavallisesti edes kiittolisuutta sen siunauksista. Hän saa ne lahjaksi, ja ihminen ei ylipäänsä ole kiittolinen siitä, minkä hän saa ilman omaa työtään.

Mutta on toisia luonnonvoimia, jotka ihminen valtavan ponnistelun avulla on itse onnistunut herättämään ja joihin hän sen vuoksi panee enemmän arvoa, vaikka niillä ei ole hänelle läheskään samaa merkitystä kuin voimilla, joista vasta puhuimme. Onpa hän vuosituhansien aikana tullut toimeen niitä ilmankin. Ajattelen nyt erityisesti sähköä.

Kuinka kauan tämä ihmeellinen voima on saanut olla kahleisiin kytkettyinä, niin että kukaan ei ole aavistanutkaan sen

olemassaoloa. Miljoonia vuosia salama on leiskunut ja ukkonen jyrissyt maan päällä, mutta vasta meidän päivinämme ihminen on oppinut käyttämään tätä luonnonvoimaa, joka voi tuntua aivan hallitsemattomalta.

Jo vanhalla ajalla oli tunnettua, että jos meripihkalla¹ hieroo villaa, niin se vetää puoleensa kevyempiä esineitä – voit itse tehdä tämän kokeen käyttämällä lasia tai lakkaa – mutta eipä silloin aavistettu, mikä tavattoman tärkeä voima toi siinä ilmiössä ilmi vähäisessä määrin uinuvaa mahdollisuuttaan. Kaksisataa vuotta oppineet tutkivat näitä pieniä, omituisia ilmiöitä ymmärtämättä niiden valtavaa merkitystä. Vasta 1900-luvulla nämä tutkimukset saivat aikaan käytännöllisempiä tuloksia, mutta sittemmin sähkövoima onkin otettu laajemmin käyttöön. Nyt se jo valaisee asuntoja, katuja ja toreja ja suorittaa monenlaisia töitäkin, nostaa meidät korkeimpien talojen yläkertaan, vetää raitiovaunuja ja juniamme, kuljettaa sanamme salaman nopeudella vaikka maapallon toiselle puolelle, ja sen avulla lämmitämme huoneitamme ja paistamme ruokiamme. Ja tämän voiman voi johtaa minne tahansa pitkien matkojen päähän pelkästään ohuen kuparilangan avulla, vieläpä eräissä tapauksissa ilman lankaakin.

Eikö se ole ihme! Ihmiset ovatkin ylpeitä siitä, että he ovat keksineet tämän voiman ja oppineet käyttämään sitä. Mutta mitä tämä voima kuitenkaan merkitsee, jos sitä verrataan painovoimaan ja aurinkolämpöön, niihin alinomaa vaikuttaviin suuriin voimalähteisiin, jotka olemme lahjaksi saaneet!

Sähkön hyödyllinen voima ei kuitenkaan ole ollut tunnettu kauemmin kuin sata vuotta. Mitä keksintöjä ja löytöjä voikaan ihminen vielä tehdä? Mitä rikkaita mahdollisuuksia voikaan luonnossa vielä piillä, mahdollisuuksia, jotka uinuvat kunnes ihminen tulee ja ne keksii! Alussa ne ehkä ilmenevät vain

---

¹ Meripihka on kreikankielellä elektron, josta johtuu sähkön vierasperäinen nimi elektrisiteetti.

jonakin omituisena pienenä ilmiönä, mutta sitten niistä voi tulla laajalle ulottuvaa käytännöllistä hyötyä.

Tästä voimme toistaiseksi oppia, että tiede ei tiedä kaikkia luonnon salaisuuksia, vaan että sillä on vielä paljon, äärettömän paljon tutkimista ja päivänvaloon saattamista. Varsinkin koko näkymätön maailma on varsin tuntematon tutkimusala, jossa varmaankin tullaan tekemään paljon mielenkiintoisia ja hämmästyttäviä keksintöjä, kunhan tiede kerran tuntee tehtäväkseen ryhtyä tutkimaan sitä.

Muista sen tähden olla varovainen arvosteluissasi, niin ettet ole sano, että ”se on mahdotonta” heti kun kuulet puhuttavan jostakin oudosta asiasta, jota eivät tavalliset selitykset pysty ratkaisemaan. Niin ovat monet ennen sanoneet asioista, jotka nyt ovat kaikkein jokapäiväisimpiä, kuten rautateistä ja sähkösanomista. Ole sinä viisaampi kuin he olivat ja ajattele: ”Jätän toistaiseksi arvosteluni. Ehkä tuossa piilee jotain todellista, vaikka minä en sitä vielä käsitä.”

Kas silloin olet järkevä tyttö, ajattelee
isoisä.

IX

MATKA MAAILMANAVARUUTEEN

Pikku matkatoverini!

Nyt olet niin kiltisti seurannut minua maapallon kaikkien luontokuntien läpi. Olemme luoneet pikaisen katsauksen ihmis-, eläin-, kasvi- ja kivikuntaan, vieläpä hiljaisten voimien suureen laboratorioon. Emme suinkaan ole oppineet tuntemaan niitä, mutta olemme oppineet, kuinka vähän itse asiassa tunnemme sitä ihmeellistä maailmaa, jossa elämme. Ja – kuten eräs suuri filosofi on sanonut – viisauden alku on se, että ihminen tietää, ettei hän tiedä mitään.

Mitä sanot siitä, jos nyt hetkeksi jättäisimme maapallon ja liitelisimme äärettömään avaruuteen, joka ammittaa pienen pallomme ympärillä ja jos yrittäisimme kestää avaruuden suunnatonta kylmyyttä luodaksemme yhden pienen silmäyksen suureen maailmankaikkeuteen, joka kuitenkin on selvästi fyysisen luomakunnan suurin ihme!

Mutta älä odota saavasi laajaa ja seikkaperäistä yleiskatsausta koko maailman koneistoon, sillä se ei mahtuisi sataankaan tällaiseen kirjeeseen. En voi muuta kuin antaa sinun aavistella, miten suunnattomat mitat tulevat kysymykseen, kun lähtee matkalle maailmanavaruuteen. Silloin ajattelusi ehkä nöyryty hämmästyksestä ja kunnioituksesta Luojan majesteetin edessä.

Kunnioittakaamme suuruutta ja arvokkuutta, kuten on oikein ja kohtuullista, suunnatkaamme ensin lentomme aurinkoon, planeettamme äitiin ja hyväntekijään.

Luit jo viime kirjeestäni, kuinka huimaavan pitkä matka on aurinkoon, ja kuitenkin se avaruuden etäisyytenä on mitättömän pieni. Mutta voitko ollenkaan aavistaa, kuinka suuri on

itse aurinkopallo? – Vai et. Silloin koetan saada mielikuvituksesi käsittämään sen suuruutta.

Mutta jos sanon sinulle, että auringon halkaisija on 1 380 000 kilometriä eli 108 kertaa maan halkaisijaa suurempi, et tule siitä juurikaan viisaammaksi. Ottakaamme siis toinen vertauskuva, joka panee paremmin mielikuvituksen liikkeelle. Kuvittele, että auringossa asuisi ihmisiä, jotka olisivat auringon suhteen yhtä suuria kuin me olemme maan suhteen. Sellainen aurinkoihminen olisi valtava jättiläinen, sillä hän olisi 200 metriä pitkä. Makaavassa asennossa hän tuskin mahtuisi Tukholmassa Vaasansillalle, ja jos hän nousisi, niin Riddarholmin kirkon torni olisi hieman liian lyhyt hänen kepikseen. Sinä voit vapaasti seisoa suorana hänen saappaansa koron sisällä.

Vielä vaikeampi on saada käsitystä auringon tilavuudesta, sillä jos sanoo, että sen kuutiotilavuus on 1 400 000 biljoonaa kuutiokilometriä, se ei paljoa valaise. Mutta koetapa ensin laskea biljoonaan, niin näet, miten vaikea on käsittää tätä lukua. Jos kieleesi käy oikein vikkellä, voit minuutissa laskea kahteen sataan. Se tekee – jos jaksat laskea pysähtymättä yötä päivää – vuorokaudessa 288 000, ja siis ehdit kokonaisen vuoden aikana laskea suunnilleen sataan miljoonaan, mutta sehän ei vielä ole kuin kymmenestuhannes osa biljoonasta. Jos siis joku Kristuksen syntymän aikana olisi alkanut laskea ja hänen jälkeläisensä sukupolvi sukupolven jälkeen olisi jatkanut laskemista, niin eivät he olisi nyt ennättäneet pitemmälle kuin viidenteen osaan biljoonasta. Jos siis tahdottaisiin laskea 1 400 000 biljoonaan, tarvittaisiin siihen 14 000 miljoonaa vuotta.

Mutta nythän oli kysymyksessä 1 400 000 biljoonaa kuutiokilometriä. Sen vuoksi sinun pitää vielä käsittää, miten suuri kuutiokilometri on. Vastannet, että se on kuutio, jonka sivu on kilometrin pituinen. Se on oikein, mutta silloin mielikuvituksesi on vielä tuskin lainkaan käsittänyt, kuinka suuri tämä mitta todellisuudessa on. Eräs saksalainen tiedemies, professori

A. Bernstein, on koettanut vastata tähän kysymykseen laske-
malla, mitä kaikkea mahtuisi 1000 kuutiokilometrin suuruu-
seen, kuution muotoiseen laatikkoon, ja seuraavanlaista hän
on siihen poiminut. Ensin hän ottaa kaikki Saksan raken-
nukset, linnoitukset, linnat ja herraskartanot, sitten Lontoon,
Pariisin, Wienin ja muiden Euroopan pääkaupunkien raken-
nukset, mutta kun ne eivät pitkällekkään riitä, ottaa hän kaik-
ki muutkin Euroopan kaupunkien rakennukset. Mutta tähän
mennessä laatikosta ei ole kuin $\frac{1}{4}$ täytetty. Hän ottaa kaikki
merillä kulkevat laivat – ne eivät riitä juuri mihinkään – ja hän
nostaa laatikkoon lisäksi Egyptin pyramidit, Amerikan tehtaat,
kaiken minkä ihmiskädet maan päällä ovat rakentaneet, ja vie-
lä laatikko on tuskin puolilleen täytetty. Nyt hän ravistaa sitä,
niin että sisällys tasoittuu, ja alkaa sitten poimia siihen ihmi-
siä. Euroopan 350 miljoonaa asukasta, joille maailma muuten
tuntuu liian ahtaalta, muodostavat vierekkäin maatessaan nel-
jä kerrosta. Koko maapallon asujaimisto muodostaa laatikossa
ainoastaan noin 30 kerrosta. Vielä on siis hyvin tilaa. Hän ottaa
koko eläinmaailman, kaikki, jotka matelevat ja uivat ja lentävät
maan päällä, meressä ja ilmassa, ja vielä on tyhjää tilaa. Lopuk-
si hänen täytyy panna laatikkoon kappale Himalajaa. En rupea
tarkistamaan oppineen professorin laskelmia, mutta vaikka
ne olisivatkin jonkin verran liioiteltuja, panevat ne kuitenkin
jokaisen kunnioittamaan 1000 kuutiokilometrin tilavuutta ja
vielä enemmän 1400-kertaisen auringon tilavuutta!

Ja mitä tiedämme auringon fyysisestä laadusta? Siitä op-
pineet ovat kaikkina aikoina olleet eri mieltä: yksi teoria on
seurannut toista. Nyt ollaan kyllä jokseenkin yksimielisiä sii-
tä, että se koostuu hehkuvassa tilassa olevista kaasuisista. Kun
nämä kaasut pallon pinnalla kohtaavat avaruuden kylmyyden,
niin ne tiivistyvät, kuten pieniä vesihiukkasia muodostuu, kun
hengittää kylmään ikkunaruuutuun. Tämä kuori, ns. fotosfää-
ri, joka on muodostunut ainaisessa valkohehkutilassa olevasta

nestemäisestä aineesta, lähettää itsestään voimakkaan auringonvalon. Jos ei tätä hehkuva kuorta olisi, näyttäisi mahtava kaasupallo meistä varmaankin paljon himmeämmältä, sillä voimaakkaasti kuumennettuinaakaan kaasut eivät saa aikaan erityisen voimakasta valoa. Vasta kun kaasussa oleva kiinteä tai nestemäinen kappale pannaan hehkumaan, saadaan aikaan voimakkaampi valovaikutus. Sen näet tavallisesta kaasupalosta: yksinään se loistaa melko himmeästi, mutta jos liekin yli asettaa hehkusukan, tulee valo huomattavasti voimakkaammaksi.

Mutta mahtavan kaasupallon sisässä kiehuu ja poreilee, ja yhtäkkiä syntyy purkaus, joka lävistää loistavaan kuoreen aukon, ja näemme silloin himmeävaloisen kaasupallon aukosta, joka sen vuoksi näyttää pomeältä pilkulta. Sellaisia auringonpilkkuja syntyy silloin tällöin häviten muutamien kuukausien jälkeen, jolloin haavat paranevat, vaikka ne toisinaan voivat olla suuruudeltaan viisi kertaa maan halkaisija.

Mutta näistä aukoista aurinko sinkauttaa tulenliekkejä avaruuteen kymmenien tuhansien kilometrien korkeuteen. Siitä voit ymmärtää, miten suunnattomat voimat riehuvat tällä mahtavalla tulipallolla.

Sellainen on se jättiläiskokoinen taivaankappale, joka on auringokuntamme keskipiste, jonka ympäri maa ja kaikki sen sisäplaneetat kulkevat lähes ympyränmuotoisia ratojaan ja josta ne kaikki saavat valonsa, lämpönsä ja elämänsä.

Toivoisin, että voisit saada pienen käsityksen siitä, kuinka mitättömiä nämä planeetat todellisuudessa ovat verrattuna auringoon ja varsinkin verrattuna etäisyyteen auringosta, ja sen vuoksi laadinkin sinulle koko auringokuntamme mallin hyvin pieneen mittakaavaan.²

Otaksu, että keskellä Kustaa Adolfin toria Tukholmassa on suuri pallo, joka esittää aurinkoa. Sen halkaisija on 1,3 metriä,

---

² Jos tahdot tutkia tarkemmin näitä suuren avaruuden oloja, voit lukea (ruotsinkielisen) kirjan *Strövtåg i Världsrymden*, jonka kirjoitin 21 vuotta sitten. Siitä kirjasta on seuraava kuvaus otettu.

joten se on hieman suurempi kuin suuri vaununpyörä. Jos nyt koko aurinkokunta kutistuisi samassa suhteessa, niin missä ja miten olisivat suuria planeetat? Merkurius, joka kiertää lähinnä aurinkoa, olisi pienen herneen kokoinen (halkaisija = 0,46 cm) ja sijaitsisi Rauhankadun alussa Perintöruhtinaan palatsin kulmauksessa. Sinähän tunnet Tukholman, ja tiedät tien, joka vie Kungsholmenille, tai muuten voit helposti hankkia itsellesi pienen Tukholman kartan ja seurata reittiä sen avulla. Tai mikä on vielä parempi – ilmoitan välimatkat askelissakin, niin että itse voit suoralla maantiellä astella välimatkat ja kuvitella pallojen suuruuden. Niinpä pikkuinen herne, joka esittää Merkuriusta, on 69 askeleen päässä auringosta. Sitten tulee Venus, joka on pähkinän kokoinen (halkaisija = 1,17 cm) ja sijaitsee Rauhankadulla Kustaa Adolfin torin ja Kuningattarenkadun keskivälissä 130 askeleen päässä edellisestä. Maapallosomme, joka meistä on kovin suuri, on mallissamme samoin kutistunut pähkinän kokoiseksi (halkaisija = 1,19 cm) ja sijaitsee Kuningattarenkadun ja Rauhankadun kulmauksessa 180 askeleen päässä. Sitten tulee Mars, joka ei ole suurempi kuin tavallinen herne (halkaisija = 0,62 cm) ja sijaitsee Vapaiden taiteiden akatemian luona 272 askeleen päässä. Nythän tiedät, että näiden neljän lähimmän planeetan ulkopuolella kiertää parvi hyvin pieniä planeettoja, ns. asteroideja, jotka luultavasti ovat vain särkyneitä palasia suuremmasta planeetasta, joka on mennyt palasiksi tai joka ehkä ei alusta pitäen ollut yhtä eheä kuin muut. Nyt jo tunnetaan niitä yli 400, ja joka vuosi löydetään uusia. Pienessä mallissamme ne ovat ainoastaan pikkuisia hiekka- ja tomujyväsiä, joita on hajallaan Vaasansillan ja junaradan välissä. Sen jälkeen on tiellämme Jupiter, joka on suurin planeetoista, mutta meidän mallissamme vain pienen keilapallon suuruinen (halkaisija = 13,4 cm). Se on uuden asematalon edessä 930 askeleen päässä. Sitten välimatkat melkoisesti pitenevät. Saturnus, joka ei ole suurempi kuin iso appelsiini

(halkaisija = 10,7 cm), sijaitsee Kungsholmenintorilla 1700 askeleen päässä. Uranus on kuin hyvin pieni omena (halkaisija = 5,17 cm) ja sijaitsee Mariebergille vievällä syrjätiellä 3430 askeleen päässä, ja Neptunus, ulommaisina tunnetuista planeetoistamme, on hiukan omenaa suurempi (halkaisija = 5,62 cm) ja sijaitsee kaukana Traneberginsillalla 5370 askeleen päässä keskuksesta. Miten paljon on aurinkokunnassa mitattu tilaa ja miten tarkasti voimat on punnittu, kun pieni vaununpyörän suuruinen pallo voi hallita pieniä palloja ja tomujuväsiä, jotka ovat hajallaan yli 4 kilometrin matkalla!

Mutta mitä ovat nämä aurinkokuntamme välimatkat verrattuina niihin jotka tulevat eteemme, kun kiidämme tämän pienen saarisikermän ulkopuolelle maailmanavaruuteen pyrkien toiseen, meitä lähimpänä olevaan aurinkokuntaan. Sillä tiedät, että kaikki ne säteilevät kiintotähdet, jotka kirkkaana talviyönä vilkkuvat taivaalla, ovat meidän aurinkomme kaltaisia aurinkoja, joiden ympäri luultavasti kiertää myös planeettoja, kuita ja pyrstötähtiä. Jos nyt jatkaisimme malliamme ja uloimman planeettamme Neptunuksen kohdalta Tranebergin sillalta tähystelisimme meitä lähinnä olevaa aurinkoa, niin tuskin mikään maapallon välimatka riittäisi, sillä se sijaitsisi josakin Etelä-Amerikassa.

Mutta palataksemme mallista todellisuuteen on tässä kysymyksessä niin suunnattomia matkoja, että niiden mittaamisessa on otettu käytäntöön uusi mittayksikkö – sillä kilometri ei riitä minnekään. Siksi on valittu se matka, jonka valonsäde kulkee yhden vuoden aikana. Kun valo etenee 30 000 000 kilometriä sekunnissa ja vuodessa on 31 546 000 sekuntia, niin tähän maailmankaikkeuden pituusyksikköön, jota sanotaan valovuodeksi, sisältyy kilometrejä melkoinen määrä: 946 080 000 000 000 eli pyöristettynä yksi 1000 biljoonaa.

Esimerkiksi Pohjantähden etäisyyden Maasta sanotaan olevan 30 valovuotta, mikä siis merkitsee, että jos tämä tähti sammuisi nyt, niin se opastaisi merellä purjehtijaa vielä 30 vuotta.

Eikö ole ihmeellistä ajatella niin pitkiä matkoja, että valonsäde, joka $8\frac{1}{4}$ minuutissa kulkee auringosta maahan, tarvitsee niiden kulkemiseen vuosikausia.

Varmaan ihmettelet, kuinka kaikkia näitä etäisyyksiä ääretömässä maailmankaikkeudessa on voitu mitata. Sitä sopii ihmetellä, enkä minä pienessä kirjeessä voi kuvailla, miten nerokkaita keinoja tiedemiehet ovat käyttäneet ja miten vaivalloista työtä he ovat tehneet koettaessaan saada tähtimaailman ilmaisemaan nämä salaisuutensa, mutta sen voin sanoa, että oman aurinkokuntamme välimatkat ovat niin monta kertaa laskettu ja tarkistettu, että ne jokseenkin tarkasti tiedetään. Kun mennään aurinkokuntamme ulkopuolelle, ovat etäisyyslaskelmat luonnollisesti epävarmempia. Silloin saa tyytyä todennäköisyyksiin ja vertailuihin. Mutta kaikki uudemmista laskelmista saadut kokemukset viittaavat siihen, että etäisyydet ovat laskettu pikemmin liian pieniksi kuin liian suuriksi. Voi sanoa, että ainoastaan parin kymmenen kirkkaimman tähden etäisyydet ovat todella mitattu, ja ne vaihtelevat välillä 4–22 valovuotta. Sitten on täytynyt tyytyä todennäköisyysslaskelmiin, jotka perustuvat etäisyyden lisääntyessä vähenevään valovoimaan, ja silloin on tähdet jaettu niiden valovoiman mukaan ryhmiin ja otaksuttu niiden etäisyyden ovat 100–500 valovuotta. Tämä koskee ainoastaan paljaalle silmälle näkyviä tähtiä, mutta kaikei tiedät, että jos voimakkaasti suurentavan kaukoputken avulla tarkastelaan Linnunradan ihanaa valovyötä, nähdään, että sen muodostavat lukemattomat pienet tähdet, jotka ovat niin lähellä toisiaan ja niin heikkovaloisia, näyttävät vain sumuharsolta. Jos uskaltaisi lausua arveluja – sillä mikään muu ei tässä voi tulla kysymykseen – tämän tähtipilven etäisyydestä, niin täytyisi turvautua kymmeneen tuhansiin valovuosiin.

Kuten tiedät, Linnunrata ulottuu koko taivaan ympäri näkyen sekä pohjoisella että eteläisellä pallonpuoliskolla. Se on saattanut tähtitieteilijät otaksumaan, että Linnunrata on yksi

ainoa yhteenkuuluva tähtiryhmä ja että kaikki paljain silmin näkyvät tähdet ja meidän pikkuinen aurinkomme ovat ainoastaan mitättömän pieni osa tästä tähtiryhmästä, jossa on tähtiä miljoonittain ja joka on levinneenä avaruuteen alalle, jota on ehkä mitattava sadoissa tuhansissa valovuosissa.

Ja koko tämä ääretön tähtijoukko ei ole muutumaton kaaos, vaan se elää ja pyörii. Jokaisella pallolla on ikuisten lakien tarkasti määrittelemä ratansa, jota pitkin se syöksyy niin huihmaavan nopeasti, että luodin nopeus on siihen verrattuna hidasta kuin kilpikonnan matelu. Ja että siitä huolimatta meille näkyvät tähdet eivät vuosisatojen aikana ole sanottavasti siirtyneet taivaalla – niitähän sanotaan kiintotähdiksi – se osoittaa parhaiten, miten äärettömän kaukana ne ovat. Mutta se, että ne kuitenkin liikkuvat, on viime aikoina varsinkin valokuvausta käyttämällä näytetty toteen, ja sen nojalla on voitu laskea, mihin suuntaan meidän oma aurinkomme kaikkine kiertotähtineen avaruudessa kiittää.

Ajattele, että kaikki nämä loistavat tähdet ovat hehkuvia aurinkoja ja että niiden kuten meidänkin aurinkomme ympärillä kiertää planeettoja. Niistä monilla on elämää, kasveja, eläimiä ja inhimillisiä olentoja, ja koeta sitten, jos voit, kuvitella millaista ”kirjanpitoa” on pidettävä niiden korkeiden olentojen, joiden toimenä on Jumalan johdolla pitää huolta kaikkista näistä olennoista, niin että kaikki saisivat oikeudenmukaista kohtelua ja sen lisäksi suurinta rakkautta, niin että ”ei varpuenkaan putoa maahan ilman Hänen tahtoaan!”

Mutta Linnunradan äärimmäisten rajojen ulkopuolella ei suinkaan ole olemassa mitään, sinä kai arvelet, varmaan tyhjä avaruus ammottaa siellä ilman valon ja elämän merkkiäkään? Ei, älä niin luulekaan. Kaukoputken läpi tähystäessään tähtitieteilijä on siellä täällä taivaankannella nähnyt pieniä eriskummallisen muotoisia valopilkkuja, jotka eräissä tapauksissa osoittavat, että valon lähteenä oleva hehkuva aine on huimassa

kiertoliikkeessä eli tarkemmin sanoen oli ehkä miljoonia vuosia sitten, sillä niin kauan on valonviesti näiltä kaukaisilta seuduilta ollut matkalla, ennen kuin se silmäämme saapuu.

Nykyään otaksutaan, että jokainen sellainen valopilkku eli tähtisumu on Linnunrata, ehkä yhtä laaja kuin se, johon me kuulumme, ja sijaitsee miljoonien tai miljardien valovuosien päässä meistä. Jos voisimme siirtyä tällaiseen suunnattoman kaukaiseen maailmaan, niin ehkä näkisimme koko loistavan Linnunratamme tuollaisena pienenä valopilkkana, jonka voisimme saada näkyviimme ainoastaan tehokkaimpien laitteiden avulla.

On paljon sellaisia tähtisumuja, joita voimme havainnoida kaukoputken avulla, ja luultavasti vielä useampia, jotka eivät tule koskaan katseemme eteen. Onkohan maailmanavaruuksella mitään loppua, onkohan luomakunnalla mitään rajaa? Varmaankaan ei. Rohkeinkin ajatus pysähtyy, vilkkainkin kuvittelukyky lamaantuu, kun koetamme käsittää luomakuntaa. Kuinka paljon mahdottomampi olisi sen tähden ymmärtää Luojaa, Häntä, joka ”piti tyhjän päällä muurausluotinsa, kun hän muurasi maailmaa”.

Äänettömässä kunnioituksessa lankeamme Hänen eteensä.

Isoisäsi

X KUOLEMASTA

Ystäväni rakkain!

Olemme tähän asti miltei yksinomaan puhuneet näkyvästä luomakunnasta ja elämästä, tämän luomakunnan monenlaa-
tuisista muodoista. Seuraavissa kirjeissäni koetan esittää sinulle katsauksen ympärillämme olevaan näkymättömään maailmaan ja opettaa sinua ymmärtämään sen elinehtoja ja onnen mahdollisuuksia. Mutta tähän näkymättömään maailmaan vie portti, jonka läpi meidän kaikkien on ennemmin tai myöhemmin kuljettava ja jota sanomme kuolemaksi. Voi siis olla paikallaan ensin puhua vähän tästä ihmeellisestä muutoksesta, jota ihmiset yleensä niin vähän ymmärtävät ja josta he eivät mielellään tahdo puhua.

Saatat tuntea tätä aihetta kohtaan hieman vastenmielisyyttä. Sinä, joka olet nuori ja joka olet täynnä elämää ja tunnet sen ihanasti virtaavan ruumiisi jokaisessa säikeessä, et tahtoisi ajatella kuolemaa. Mielestäsi isoisa on paha, kun hän on tähän kirjeeseensä valinnut sellaisen aiheen.

Niin et saa ajatella, ystävä pieni. Tahdon tänään puhua siitä juuri siksi, että oppisit ymmärtämään tämän muutoksen todellisen merkityksen. Sen avulla kuoleman pelottava vaikutus haihtuu paremmin kuin millään muulla keinoin.

Oletko nähnyt jonkun kuolevan? Jonkun, joka elämässä on ollut sinua lähellä. Ei ole ihmettä, jos sinusta silloin on tuntunut hieman kaamealta. Rakkaat silmät, jotka niin ystävällisesti sinua katselivat, ovat sammuneet, huulet, joita niin usein suutelit, ovat kovettuneet ja sulkeutuneet, kädet, jotka hyväilivät

sinua, ovat käyneet kankeiksi ja kylmiksi. Ei voi kieltää, että kuva, jonka kuollut tarjoaa, on ruma ja vastenmielinen. Eikä ole ihme, että ihmiset yleensä kauhistuvat tätä kolkkoa kuvaa, joka on maallisen elämän näkyvä loppu. Sen tähden ihmiset tuskin koskaan puhuvat kuolemasta, eivätkä he mielellään ajattele sitä, ja jos heidän joskus täytyy ajatella, niin samalla he hiljaisesti vakuuttavat itselleen, että heidän kuolemansa hetki on vielä kaukana, että se on jokin, joka heitä tuskin koskee. Ja kuitenkin heidän kaikkien täytyy kokea kuolema.

Ei mikään ole varmempaa, kuin että jokainen meistä kuolee, eikä mikään ole epävarmempaa kuin se milloin kuolema tulee.

Vanhus saa kärsiä sairauksista ja heikkoudesta, kunnes kuolema vihdoin tulee kaivattuna vapauttajana. Joku menehtyy odottamattomaan sairauteen keski-iässä, toinen taas sammuu pienenä lapsena kuin heikko kynttilän liekki. Jonkun kuolema tempaa työn touhuun keskeltä, kun hänellä on vielä niin paljon tekemättä, toinen on toimeton ja elää laahustaa – kuten ajatellaan – aivan hyödyttömänä!

Kuolema on kummallinen valtiatar, joka ei näytä kiinnittävän mitään huomiota ikään, elämäntehtävään eikä maailmalliseen etevyyteen. Hän menettelee aivan erityisten lakien mukaan, joita emme tunne. Hän tulee usein odottamattomana, useimmiten epämieluisana vieraina. Ihmiset ovatkin kuolemaa kuvatessaan esittäneet hänet kauhistuttavan näköisenä luurankona, jolla on viikate kädessään merkinä siitä, että hän kulkee niittämässä ihmisiä kuin ruohoa.

Siltä näyttää kuolema katsottuna maalliselta näkökannalta.

Mutta katsokaamme sitä nyt kuoleman verhon toiselta puolelta – kaikkea pitää katsoa eri puolilta.

Ajattele, että vanha mummo makaa kuolinvuoteellaan. Pitkän ja utteran elämän aikana hänessä on ollut elävä usko Jumalaan, iloinen luottamus hänen johdatukseensa, ja sen vuoksi hän on tuntenut aina itsensä tyytyväiseksi ja onnelliseksi,

vaikka elämän myrskyt järkyttäisivät häntä kuinka pahasti tahansa. Tämä hänen hurskas uskonsa on ilmennyt elämässä hyvytenä kaikkia niitä kohtaan, jotka ovat hänen kanssaan tekemisissä. Vaikka hänellä itsellään on ollut hyvin vähän maallista omaisuutta, hän on hyväsydämisenä jakanut sitä niille, joilla on ollut vielä vähemmän, ja aina ovat ne, jotka häneltä ovat etsineet lohtua huoliinsa, saaneet häneltä rohkaisevan sanan, viisaan neuvon tai ystävällisen osanoton.

Nyt hän makaa hiljaa ja tuntee, että hänellä ei ole enää pitkä aikaa elettävänä. Hän ajattelee, niin kuin hän aina on ajatellut: Tapahtukoon Jumalan tahto!

Hänen vuoteensa ääressä istuu tytär, joka rakastaa äitiään enemmän kuin mitään muuta maan päällä. Hän on syvän liikutuksen vallassa, sillä nyt hän ymmärtää, että eron hetki on tullut. Mutta suru painaa kokoon hänen rintansa, hän ei voi puhua eikä itkeä. Hänen katseensa on hätäisenä, epätoivoisena kiinni äidissä.

Mutta hän ei ole yksin tämän kuolinvuoteen ääressä. Sen vieressä seisoo myös valoisa henkiolento. Se on kuolevan suojeleksen keli, joka koko elämän aikana on seurannut hänen askeleitaan ja iloinnut hänen lapsellisesta, hurskaasta puhtaudestaan. Nyt hän on tullut häntä noutamaan ja siinä seisoessaan iloitsee siitä, että hän saa toivottaa kuolevan tervetulleeksi valoisampaan maailmaan. Mutta hän ei ole yksinään. Täällä tulee useita valoisia olentoja: hän, joka kerran oli hänen äitinsä, toinen, joka on ollut hänen poikansa, ystävä, joka on ollut hänelle läheinen, sekä muuan toinen, jota hän sydämellisten kehotustensa ja rukoustensa avulla varjeli joutumasta eksyksiin elämässä – he tulevat toinen toisensa perään. On kuin taivaassa olisi kiertänyt kapula, joka on koonnut kaikki vanhuksen ystävät. Nyt he kaikki tahtovat olla mukana, sillä valon maailmassa on aina iloinen juhla, kun siellä otetaan vastaan pyhiinvaeltaja, joka saapuu kotiin hyvin suoritettuna maallisen vaelluksen jälkeen.

He tervehtivät kaikki suojelusenkeliiä, joka seisoo niin säteilevän ihanana puettuna hohtavan valkeisiin vaatteisiin. Hän hymyilee heille ja antaa heille vaikenemisen merkin, sillä nyt kuoleminen on alkanut, ja silloin kuolevaa ei millään tavalla saa häiritä. Ja he vain hiipivät varovasti hänen luokseen ja katselevat häntä silmiin.

Hymynhäive nousee vanhuksen huulille hänen maatessaan harmaantunut pää patjalle painuneena. Hänen henkiset aistinsa alkavat herätä samalla kun maalliset heikkenevät. Ehkä hän näkee tutut kasvot tai tuntee sen ihanan lämmön, joka huokuu tyynyn viereen polvistuneiden rukouksista. Eräs hänen henkiystävistään on tuonut mukanaan viulun ja soittaa hiljaa hivelevän kauniin sävelmän. Sairas avaa vielä kerran silmänsä, hän kuulee soiton ja ihmettelee, mistä se tulee, mutta sulkee ne taas ja vaipuu tiedottomaan horrokseen.

Katsokaamme mitä nyt tapahtuu.

Muistat ensimmäisistä kirjeistäni, että ihmishenki on vaeltaessaan maan päällä puettu kahteen ruumiiseen, fyysiseen ja astraaliseen eli kuten sitä myös sanotaan sieluun. Ne ovat olleet niin kiinteästi yhdessä kuin ajatella voi, mutta nyt niiden täytyy erota, sillä fyysinen ruumis on kulunut loppuun, eikä se enää jaksa suorittaa monia tärkeitä toimiaan, ja sen vuoksi sielu ei enää voi jäädä sen luo. On kuin ne nyt viimeisen kerran syleilisivät toisiaan ja sitten vähitellen alkaisivat irrottautua toisistaan. Ensin vapautuvat jalat ja kädet, sitten vartalo sekä viimein pää ja vapautunut sielu, joka on äärettömän joustava, liukuu ulos kuolevan pään kautta ja pysähtyy leijailemaan pystyssä tyynyn yläpuolelle. Valoisat henkiolennot, jotka ovat tulleet noutamaan ystäväänsä, laskevat hänen päänsä hellävaroen pielukselle, joka on punottu palmunlehdistä ja ruusuilla koristettu

Nyt hän avaa silmänsä ja katselee hämmästyneenä ympärilleen, mutta hän sulkee ne taas pian. Hän on kovin väsynyt eikä

käsitä kulkeneensa rajan yli. Hän luulee uneksivansa eikä tahdo häiritä untaan, sillä se on niin suloinen. Hän tuntee itsensä kevyeksi ja iloiseksi, vaikka hän ei tiedä miksi, mutta hämärästi hän tuntee nukkuvansa, eikä hän tahdo herätä.

Silloin hän kuulee nyyhkytyksiä ja itkua. Hänen tyttärensä pitää kylmää kättä omassaan ja päästää nyt tuskansa ilmoille. Vanhus avaa jälleen silmänsä ja näkee kuin sumun keskellä tutun huoneen ja tyttärensä, joka on polvillaan sängyn vieressä. Hän koettaa sanoa lohduttavia sanoja, mutta ei saa tytärtään tyyntymään, ja tämän valitus häiritsee sitä rauhaa, jonka hänet vallannut.

Mutta nyt hän näkee ne valoisat olennot, jotka seisovat hänen vuoteensa ympärillä. Hänen poikansa kumartuu hänen puoleensa ja kuiskaa hänen korvaansa: ”Äiti, rakas äiti, tervetuloa!” Onnellinen hymy säteilee hänen kasvoistaan, kun hän on tuntenut poikansa. Hän kietoo kätensä poikansa kaulaan ja sanoo: ”Kiitos!” Sitten hän katselee muita, tuntee heidät ja hymyilee heille, mutta on liian heikko voidakseen puhua. Silmät sulkeutuvat uudestaan, ja hän vaipuu suloiseen raukeaan horrokseen. Ystävät nostavat hänet käsivarsilleen, he liitävät huoneesta ylös avaruuteen. Pieni riemukulkue häviää etäisyyteen.

Arvaan, että mielelläsi tahtoisit seurata vapautunutta henkeä hänen lentomatallaan ja nähdä, minne hän pysähtyy ja millaisiin oloihin hän joutuu, mutta jo toistaiseksi saat malttaa mielesi. Ehkä meillä on joku toinen kerta tilaisuus puhua sellaisista asioista. Minulla on vielä sanottavana sinulle muutamia sanoja kuolemasta, ja siitähän tässä kirjeessä piti puhua.

Tästä pienestä kuvauksesta, jonka nyt olet saanut, voit ymmärtää, että kuolema ei ole sellainen vaarallinen mörkö, joksi ihmiset ovat tahtoneet sen tehdä, vaan vapauttava enkeli, joka hellävaroen ja kevyesti irrottaa maalliset kahleet ja vie hengen takaisin hänen oikeaan kotiinsa. Tiedät itse, kuinka ihanaa on, kun kouluvuosi päättyy ja saat jättää koulun ja läksyt ja

muuttaa maalle, jossa saat mielin määrin temmeltää metsässä ja kedolla kukkasten ja mehiläisten keskellä. Mutta varmaan vielä paljon ihanammalta tuntuu vapautuneesta hengestä, kun hän hyvin eletyn maallisen elämän jälkeen saa muuttaa ylös ”kesämaahan”, jossa rakkaus säteilee ja loistaa tavalla, jota emme voi käsittääkään, ja jossa henkinen valo tahtuu niin väririkkaaseen spektriin, että jokainen voi vastaanottaa ne säteet, jotka hänelle parhaiten sopivat.

Mutta voit myös ymmärtää, että kuolema ei kaikille ole yhtä ihana, eivätkä kaikki pääse valoisein maailmoin. Tässä kuten kaikessa on eri asteita. Se, joka on ollut kova ja kylmä eikä ole tuntenut mitään myötätuntoa muiden kärsimystä kohtaan ja joka ei koskaan ole kaivannut muiden rakkautta eikä ole sitä koskaan omassa rinnassaan tuntenut, häntä eivät kohtaa valoisat henkiolennot, sillä niitä hänellä ei ole koskaan ollut. Yksinään hän saa etsiä tien keuhon asumukseen, jonka hän on valmistanut itselleen toisessa maailmassa, ja siellä hän varmaan tulee tuntemaan, kuinka kylmää ja kolkkoa on elää yksin.

Vielä huonommin käy luonnollisesti sen, joka tässä elämässä on ollut törkeä rikoksenteijä. En nyt tarkoita vain sellaisia, jotka ovat rikkoneet inhimillistä lakia, vaan niitäkin, jotka vastoin parempaa tietoaan ovat polkeneet jalkoihinsa jumalallisen lain, joka vaatii meitä olemaan totuudenmukaisia, hyviä ja puhtaita. He ovat ovelasti petkuttaneet lähimmäisiään tai käyttäneet armottomasti hyväksi heidän työpanostaan tullakseen itse rikkaiksi tai ovat ryvettyneet himoissa ja vetäneet sielunsa lokaan. Heille kuolema on aiheellisesti kauhistuksen kuningas, sillä heidän heräämisensä toisella puolella on sanomattoman kauhea.

Mutta ymmärrät myöskin, että näiden äärimäisyyteen menneiden ihmisten välillä, joita olen tässä kuvannut, on olemassa ääretön määrä erilaisia asteita, koko se suuri ihmisjoukko, joka on elänyt moitteettomasti, mutta samalla tekemättä mitään

todellista hyvää. He kaikki eivät vielä ole heränneet tietoisuuteen siitä, että he ovat ikuisuusolentoja, että he ovat itselleen vastuunalaisia siitä, kuinka he käyttävät niitä kehittymisen tilaisuuksia, joita maaelämä tarjoaa heille. Mutta kaikille heille kuolemanjälkeinen herääminen on täysin sen mukainen, kuin heidän elämänsä on ollut. Mitä lämpimämmin heidän sydämensä on sykkinyt kaiken hyvän ja totuuden puolesta, vaikkakaan heillä ei olisi ollut mitään varsinaista uskonnollista vakaumusta, sitä valoisampi on uusi maailma, johon he siirtyvät. Mutta mitä enemmän he ovat vajonneet pikkumaisiin maallisiin olosuhteisiin ja aineellisiin harrastuksiin, sitä vieraampina he seisovat uuden elämänsä edessä, sitä epämiellyttävämmältä henkimaailma heistä tuntuu.

Eikö ole luonnollista, että niin täytyy olla? Sisäinen ihminen meissä ei muutu, vaikka jätämme maallisen ruumiin. Samat harrastukset, jotka meillä oli täällä alhaalla, samat viat ja hyveet me viemme mukanaamme kuoleman taakse. Siitä riippuu, sopivatko nämä harrastukset ja nämä ominaisuudet uuteen olemistilaan ja miten tulemme viihtymään uudessa elämässä. Ajattele, kuinka tärkeää on sen vuoksi käsittää oikein maallisen elämämme merkitys ja elää se niin, että se tuottaa onnea tulevassa elämässä.

Tiedäthän, että on olemassa paljon ihmisiä, jotka eivät edes usko, että on olemassa tuonpuoleinen elämä, tai jotka koettavat luulotella, että he eivät usko. He saavat kuoltuaan usein sen käsityksen, että he elävät yhä maan päällä. He eivät jaksakaan kohottautua sen tason yläpuolelle, jota he pitivät korkeimpana, he liikkuvat vanhassa olotilassaan ja kuvittelevat, että he tekevät yhä samaa työtään, valvovat samoja etujaan. He eivät vain voi käsittää, miksi ihmiset eivät enää kuuntele heitä ja tottele heidän käskyjään. He tuntevat itsensä hyvin onnettomiksi, kun tulevat syrjäytetyiksi ja jäävät huomiotta. Voi kulua monta vuotta, ennen kuin sellainen henki käsittää olevansa – kuten

sanotaan – kuollut ja ymmärtää, että todella on olemassa myös kuolemanjälkeinen elämä. Sitten viimein kun he heräävät, he tuntevat itsensä kovin vieraksi eivätkä tahdo tulla toimeen uudessa olotilassaan.

On myös ihmisiä, jotka oikein ylvästelevät sillä, että heillä on muka niin ”valistunut usko”, niin ”yhtäpitävä tieteen näkemyksen kanssa”, että he kieltävät kaiken henkisyyden ja siis myös kuolemanjälkeisen elämän. He saavat monesti kokea kuvittelunsa seuraukset siten, että he tuntevat kuoleman jälkeen itsensä kuin lamaantuneiksi ja lepäävät vain puoleksi tietoisessa horroksessa, josta he eivät voi nousta, ja kuitenkin he eivät voi olla tuntematta, että he ovat yhä olemassa. He ovat itse nurinkurisen uskonsa kautta luoneet tämän surullisen henkisen lamaannuksen, joka voi pitää heidät pitkiä aikoja vallassaan.

Näet siis, että kuolemanjälkeinen herääminen voi olla hyvin erilainen mielenlaadusta riippuen. Tämä herääminen onkin itse asiassa henkisen katsantokantamme, sydämemme, mielemme, ajatustemme johdonmukainen tulos. Kuten me kylvämme, niin saamme niittää.

Yksi kuolemanjälkeinen kokemus lienee kuitenkin useimmille yhteinen, ja se on sanomattoman mieluisa vapauden tunne, joka täyttää sielun heti, kun se on jättänyt raskaan ja raihnaisten tomumajan. Tuntuu niin helpolta hengittää, mahdolliset sairauden tuskat ovat kaikonneet, uusi elämä sykkii jo suonissa, ja ihminen tuntee samanlaista mielihyvää kuin silloin, kun kuumetauti helpottaa ja parantuminen alkaa.

Sellainen on kuolema, se ei ole tyhjiin häviäminen vaan syntyminen uuteen elämään. Sellainen on ensimmäinen herääminen, jos voimiemme mukaan olemme eläneet hyvää, totuudenmukaista ja puhdasta elämää, niin meidän ei tarvitse pelätä mitään, vaan voimme toivoa kaikkea, kun kuolema tulee. Silloin se on vapauttaja, joka johtaa meidät hellävaroen kynnyksen yli valoisampaan maailmaan, ihanampaan elämään. Sen

vuoksi meillä on täysi syy toivottaa se tervetulleeksi, kun se tulee noutamaan meitä. Ja vaikka se tulisi viemään meiltä jonkun rakkaistamme, emme saa unohtaa, että rakastettumme pääsee toisella puolella niin paljon parempaan elämään, ja meidän on ilomielin suotava se hänelle.

Ja sitten sinun on muistettava, että et koskaan saa häiritä kuolleen rauhaa itkulla. Rukoile vain ystäväsi puolesta, se vahvistaa teidän välillänne olevaa sidettä, niin että te löydätte helposti taas toisenne, kun itse pääset lähtemään maan päältä. Jälleennäkemisen ilo silloin korvaa eron aikaansaaman ikävän. Sillä tiedä se, että kuolema ei koskaan voi katkaista henkisiä siteitä, jotka epätsekäs rakkaus tai todellinen ystävyys täällä on solminut. Maailmankaikkeus on rajaton, mutta olipa kaksi ystäväystä toisistaan fyysisesti kuinka kaukana tahansa, niin he kuitenkin kohtaavat toisensa, jos he vain itse niin tahtovat. Se on yhtä yleispätevä luonnonlaki kuin on painovoimalaki.

Ajattele, minkä turvan se tieto meille antaa, ei ole mitään hätää olla ihminen.

Nyt on varmaan monta varovaista kysymystä pulpahtanut esiin kätköistään ja odottaa vastausta? Sinä ihmettelet, miltä tuo toinen maailma näyttää, missä se sijaitsee ja millaiseksi elämä silloin muodostuu.

Nämä kysymykset ovat aivan luonnollisia. Mutta voit ymmärtää, että me emme tiedä paljon ”lopun asioista”, eikä ole helppoa oikein kuvata sitä vähäistäkään, mitä me niistä tiedämme. Yritän kuitenkin tehdä niin ensi kirjeessäni, mutta älä kuitenkaan odota liikaa.

Vanha isoisä

XI

NÄKYMÄTTÖMÄSTÄ MAAILMASTA

Sinä pikku ystäväni!

Kunhan en nyt vain olisi ryhtynyt toimeen, joka menee yli voimieni. Sillä alalla, johon seuraavaksi astumme, en tunne itseäni läheskään niin varmaksi kuin olen tuntenut edellisistä asioista puhuessamme, sillä mitä vähäistä tiedän tai luulen tietäväni, sitä en ole saanut oman itsetietoisien kokemukseni kautta. Etupäässä olen saanut tämän tietoni keskustelemalla niiden kanssa, jotka ovat menneet aiemmin tähän näkymättömään maailmaan. Voit siis ymmärtää, että erehdyksiä on helpposti voinut pujahtaa joukkoon. Olen voinut kuulla ja käsittää vastaukset väärin. En uskaltaisikaan kertoa sinulle näitä käsityksiäni, jos en useilta tahoilta – osaksi kirjoista, osaksi henkilöiltä, jotka samoin kuin minä ovat olleet yhteydessä vainajien kanssa – olisi saanut vahvistusta moneen kohtaan, joita tässä tulen kuvailemaan. Onhan siis jonkin verran todennäköistä, että asiat todella ovat niin. Ja sitten sinulla on oikeus itse ajatella, mitä tahdot sekä minusta että siitä, mitä kerron. Tutki sitä sekä sydämelläsi että järjelläsi, ja hyväksy se, mikä sinua tyydyttää. Pane muu talteen ja odota, kunnes se sisäsi selvenee, mutta älä koskaan lausu jyrkkiä, varmoja näkemyksiä asioista, joita et käsitä tai voi uskoa. Usein tapahtuu, että vakavasti etsivä ihminen saa kumartua poimimaan totuuden siemenet, jotka hän on aikaisemmin ylpeänä heittänyt pois. Nöyrä mieli on ensimmäinen ehto, jos tahtoo tunkeutua näkymättömän maailman salaisuuksiin.

Mutta ennen kuin käymme käsiksi tähän vaikeaan aiheeseen, tahdon esittää muutamia näkökantoja, jotka pyydän sinua aina pitämään mielessäsi puhuessamme näkymättömän maailman mysteereistä.

Ensimmäinen on se, että henkimaailma ei ole pieni rajallinen valtakunta kuten tämä maailma, vaan päinvastoin käsittää monta eri valtakuntaa eli olemisen tasoa, jotka ovat toinen toistaan korkeampia. Me voimme muodostaa käsityksen ainoastaan alimmasta tällaisesta tasosta so. siitä, joka on lähimpänä fyysistä maailmaa ja sen vuoksi muistuttaa sitä eniten. Korkeammat tasot ovat käsityksemme ulkopuolella. Mutta tämä meitä lähimpänä oleva olemisen tasohan kiinnittää mieltämme eniten, sillä siihenhän ensiksi tulemme jätettyämme maallisen tason. Sieltä käsin voimme varmasti tutkia helpommin korkeampia tasoja ja siten voimistua nousemaan korkeammalle, jos olemme ansainneet sellaista ylennystä.

Meitä lähinnä olevaa tasoa, jota nyt ryhdymme tutkimaan, sanotaan tavallisesti astraalitasoksi, jonka voisi kääntää tähti-valon tasoksi. Jo itse nimityskin siis osoittaa että astraalimaailma on paljon keveämpi, kirkkaampi ja käsittämättömämpi kuin miedän maailmamme, samoin tähtivalo on verrattuna fyysiseen aineeseemme. Tähtivalo on maan materiaa hienompaa, mutta suhteellisesti paljon hienompaa on lähinnä astraalisen yläpuolella oleva taso on tähtivaloon verrattuna. Täten saattat ymmärtää, kuinka käsittämättömiä korkeammat tasot ovat maalliselta näkökannalta katsottuna.

Toiseksi pyydän sinua muistamaan sen ihmeellisen asian, että tämä astraalinen maailma muistuttaa niin monissa suhteissa meidän maailmaamme, että jälkimmäistä voi hyvällä syyllä sanoa ainoastaan karkea-aineisemmaksi astraalisen maailman mukaelmaksi. Niin yhdenlaiset nämä maailmat ovat, että maan päällä on luonnossa ja ihmisten luomissa olosuhteissa tuskin ainoatakaan ilmiötä, jolla ei ole vastinettaan astraalisessa

maailmassa, ja kuitenkin ne samalla eroavat toisistaan kuin tähtivalo ja maan sora.

Kun koettaa kuvata astraalitasoa, on siis luonnollista, että huomio kiintyy ensi sijassa juuri niihin olosuhteisiin, jotka muistuttavat siellä maan olosuhteita. Se on luonnollisempaa, kun tämä kuvaus on esitettävä maallisella kielellä, jossa ei ole niiden ihmeellisten olosuhteiden nimityksiä, joita on astraalitasolla mutta ei maan päällä. Kun astraalitasoon asukkaat, sanokaamme heitä astraali-ihmisiksi, tahtovat puhua meille kokemuksiaan, eivät hekään voi käyttää muuta kieltä kuin sitä maallista kieltä, jota me puhumme. Sen vuoksi he valittavat, etteivät voi esittää meille mitään todellista kuvaa maailmastaan, koska kielemme ja käsityskykymme ovat voittamattomana esteenä.

Nyt ehkä ihmettelet: missä suhteessa nämä kaksi maailmaa ovat samanlaisia ja missä suhteessa erilaisia? Koetan selittää asiaa. Niiden muodot muistuttavat toisiaan melkein täydellisesti. Astraalimaailmassa ovat alkuperäiset tyypit, esikuvat, ja meidän maailmassa ovat ainoastaan niiden jäljennökset. Mutta ne aineet, joista nämä maailmat ovat rakennetut, ovat eroavat toisistaan niin, että me tuskin kykenemme käsittämään sitä.

Kun kerran muodot ovat samat, et ihmettele, kun astraalimaailman kuvauksista luet, että sen luonto muistuttaa maan luontoa, että siellä on olemassa vuoria ja metsiä, ketoja ja lehtoja, järviä ja virtoja, että ihmiset siellä kuten täälläkin rakentavat kyliä ja kaupunkeja, mökkejä ja linnoja, että he tekevät työtä käsillään ja ajatuksillaan ja että he alhaisella kehitystasolla ollessaan tarvitsevat jossakin määrin ravintoa ja unta.

Muistat aikaisemmasta kirjeestäni, että meillä täällä maan päällä on näkyvän ruumiin sisällä näkymätön, jota sanomme astraaliruumiiksi. Tässä ruumiissa me elämme astraalimaailmassa. Rakenteeltaan se on aivan fyysisen ruumiin kaltainen, ja sen aistimet ovat aivan samat. Astraaliruumiskin tarvitsee

jonkin verran aineenvaihtoa ja virkistystä, mutta ei läheskään niin paljon kuin fyysinen, ja mitä korkeammalle henki nousee, sitä enemmän se tulee riippumattomaksi sekä ravinnosta että levosta.

Mutta vaikka muodot ovatkin samanlaiset siellä ja täällä, ovat kuitenkin aineet, joista ne ovat luodut, hyvin erilaiset, ja siinä käsityskykymme loppuu. Meidän on hyvin vaikea kuvitella mielessämme ainetta, joka on niin elastista, että tahtomme ja jossakin määrin pelkkä ajatuksemme voi muovailla sitä, mutta sellaista on astraalinen aine.

Sen tähden voi tietystä mielessä sanoa, että astraalitasolla me itse luomme ympäristömme ja että se saa muodon meidän mielenlaatumme mukaan. Niinhän voi sanoa, mutta sitä ei ole helppo ymmärtää. Vaikka kuinka pinnistäisimme mielikuvitustamme ja koettaisimme käsittää tuonpuoleista maailmaa, tulee se aivan varmasti tarjoamaan meille valtavia ja mieluisia yllätyksiä, kun kerran sinne pääsemme. Mieluisiako, – onko se sitten aivan varma? Ei, totta on, että se riippuu mielenlaadustamme, sydämemme tunteista, henkisestä katsantokannastamme.

Vielä yhteen seikkaan minun on kiinnitettävä huomiotasi, ennen kuin etenemme. Saat kenties pianikin käsiisi muita kirjoja, jotka käsittelevät näitä aiheita, sillä päivä päivältä kasvaa laajemmaksi kirjallisuus, joka tutkii henkimaailmaa ja sen ilmiöitä. Silloin ehkä tapaavat näistä poikkeavia kuvauksia. Silloin ihmettelet, kuka on oikeassa, ja olet ehkä valmis hylkäämään kaiken, koska tiedot ”eivät pidä yhtä”.

Rauhoitu ja ajattele: ehkä toinen on koettanut puhua siitä henkimaailman osasta, joka on aivan erilainen kuin maa – siitä, jota minä en uskalla ryhtyä kuvailemaan. Tai jos hän puhuukin siitä osasta, joka on maan kaltainen, niin voinet käsittää, että tuonpuoleisen maailman olot voivat näyttää hyvin erilaisilta. Kuinka täysin erilaisia ovat elämänotot täällä maan

päällä, esimerkiksi Lapissa ja Tukholmassa. Otaksu, että asuisit toisella planeetalla ja tahtoisit saada tietää jotakin maapallon elämästä. Jos ensiksi lappalainen ja sitten tukholmalainen astuisi eteesi kertomaan kokemuksistaan ja toimistaan, niin ne sinusta varmaan olisivat niin erilaisia, että sinun tekisi mielesi kysyä: kumpi heistä vai molemmatko valehtelevat – ja kuitenkin he molemmat ovat puhuneet totta.

Astraalimaailman olot ovat äärettömän paljon vaihtelevampia kuin maan olot. Sen vuoksi pitää varoa, ettei mene tuomitsemaan valheeksi tuonpuoleista maailmaa koskevia tiedonantoja vain siitä syystä, että se ei pidä yhtä sen kanssa, mitä ennen olemme kuulleet.

Tästä syntyi pitkä kirje, ja kuitenkin en ehtinyt esittää muita kuin yleisiä näkökohtia, jotka aina on otettava huomioon puhuttaessa näkymättömästä maailmasta. Koeta nyt painaa ne mieleesi, niin käyn ensi kirjeessäni käsiksi itse asiaan ja koetan kykyni mukaan vastata kysymyksiin, joita arvaan sinulla jo olevan valmiina.

Isoisäsi

XII

NÄKYMÄTTÖMÄN MAAILMAN RAKENTEESTA JA LUONNOSTA

Ystäväni!

Jos en erehdy, sinun ensimmäinen kysymyksesi kuuluu:

– Missä tuo astraalimaailma on, onko se suuri näkymätön pallo, joka kiertää avaruudessa kuten maa?

– Ei, astraalimaailman muodostaa seitsemän erilaista tasoa eli verhoa, jotka ympäröivät maan. Ne ovat toistensa ulkopuolella ja monen peninkulman päässä toisistaan. Ensimmäinen taso, joka on lähimpänä maata, ympäröi kokonaan planeettamme ja on melkoisen matkan, ehkä tuhansien kilometrien päässä maasta. Muut kuusi tasoa ovat leveinä kehänmuotoisina vöinä päiväntasaajan ympärillä. Toinen taso on levein, sitten ylempänä olevat kapenevat, niin että seitsemäs on kapein. Tasojen välissä ja napojen yläpuolella olevan tyhjän tilan täyttää suuri astraalinen ilmameri, joka ulottuu vielä pitkälle seitsemännen tason yläpuolelle.

Kysy ihmeessä, olen näkevinäni sinun rypistävän otsaasi.

– Niin, kuinka on mahdollista, että meidän yläpuolellamme voi olla seitsemän maailmaa ilman, että ne peittävät taivaan? Meidänhän pitäisi siis nähdä aurinko, kuu ja tähdet seitsemän paksun peitteen kautta.

– Se perustuu siihen, että nämä tasot ovat muodostuneet meidän silmillemme näkymättömästä ja siis täysin läpinäkyvästä aineesta. Mehän voimme täällä nähdä tähdet läpi ilman, joka kuitenkin on fyysistä ainetta, vieläpä niinkin kiinteän fyysisen kappaleen läpi kuin lasi on. Onko silloin niin ihmeellistä,

että astraalinenkin aine, josta tasot ovat rakentuneet ja joka on äärettömän paljon ilmaa ohuempi, on aivan läpinäkyvä?

– Mutta sinähän sanoit edellisessä kirjeessäsi, että noissa maailmoissa on vuoria ja metsiä, kyliä ja kaupunkeja – ei kai vuori voi olla harvempaa kuin ilma?

– Pidä mielessäsi, että me puhumme kahdesta aivan erilaisesta tasosta. Maan päällä ihmisten fyysiset aistit ovat niin sopeutuneet, että he esimerkiksi käsittävät kiven hyvin kovaksi kappaleeksi, ja kuitenkin se aine, joka kiven muodostaa, koostuu vain pienistä atomeista, jotka eivät ole kiinteästi toisissaan kiinni, vaan pienen tyhjän tilan keskellä, jossa ne värähtelevät tavattoman nopeasti. Koska aistimme ottavat vastaan juuri tätä värähtelynopeutta eli ovat virittyneet sopusointuun niiden kanssa, voimme käsittää kiven kiinteäksi kappaleeksi.

Jos taas ajattelemme siirtyvämmä astraalitasolle, joudumme tekemisiin astraalisen aineen kanssa, jolla on aivan toisenlainen, suurempi värähtelynopeus kuin fyysisellä aineella. Maalliset aistit eivät ole sopeutuneet näihin nopeampiin värähtelyihin, ja sen vuoksi me maaihmiset emme ollenkaan tajua niitä, ne ovat meille täysin olemattomia. Mutta astraali-ihmisellä, joka on jättänyt maallisen ruumiinsa ja kotiutunut astraali-maailmaan, on astraaliset aistit, jotka on viritetty sopusointuun astraaliaineen nopeampien värähtelyjen kanssa ja sen vuoksi tekevät saman vaikutuksen häneen kuin fyysinen aine meidän aisteihimme. Siten astraali-ihminen voi tajuta meille näkymättömän astraalisen kiven täysin kiinteänä ja kovana kappaleena.

– Sepä oli kummallista.

– Kummallista on se, että meidän on käsitettävä – niin fyysinen kuin astraalinen – aine eri nopeuksisten värähtelyjen aikaansaamaksi. Ilman sellaista käsitystä ei näistä asioista ollenkaan pääse selvyyteen.

Tahdon auttaa sinua käsittämään tarkoitustani ottamalla esimerkin toiselta alalta. Sinähän olet koulussa lukenut valo-

oppia. Silloin tiedät, että kun valkoinen auringonsäde kulkee lasisen prisman läpi, se hajoaa spektriiksi, jossa on kaikki taivaankaaren värit. Ja nämä värit eivät ole muuta kuin eri nopeuksisia eetterivärähtelyjä. Nyt silmä on niin sopeutunut, että se käsittää hitaammat värähtelyt punaiseksi väriksi, vähän nopeammat punakeltaiseksi jne. ja nopeimmat violetiksi. Mutta punaisen alueen ulkopuolella on vielä säteitä, jotka vaikuttavat lämpömittariin, mutta jotka värähtelevät niin hitaasti, että silmä ei voi niitä käsittää valoksi. Ja samoin on violetin alueen ulkopuolella säteitä, jotka värähtelevät niin nopeasti, että silmä ei voi niitä havaita, mutta joiden vaikutus tulee näkyviin, jos ne suunnataan valokuvafilmille.

Se on esimerkki siitä, että aistimme ovat sopeutuneet tajuaamaan värähtelyjä, joiden nopeus on tiettyjen rajojen välissä, mutta eivät tajua lainkaan värähtelyjä, joiden nopeus on näiden rajojen ulkopuolella. Siitä ymmärrät, että astraalimaailma voi olla yhtä todellinen ja kouriintuntuva astraali-ihmiselle kuin maa on maaihmiselle, vaikka me emme tajua tätä korkeampaa maailmaa.

– Mutta silloin kai eivät astraali-ihmisetkään tajua meidän maailmaamme, koska heidän aistinsa eivät ole virittyneet sopusointuun fyysisen aineen värähtelyjen kanssa?

– Se on aivan oikea huomio. Mutta nyt astraaliaine läpäisee koko fyysisen maailmamme ja sen kaikki esineet. Aivan kuten sinulla itselläsi on sekä fyysinen että astraalinen ruumis, joka läpäisee fyysisen, niin kaikilla fyysisillä esineillä – talolla, jossa asut, ja tuolilla, jolla istut – on astraalinen kuvansa, joka on fyysisen esineen sisällä ikään kuin kotelossa. Tämä astraalinen aine vaikuttaa luonnollisesti värähtelyjensä avulla astraali-ihmisen aisteihin, ja sen vuoksi hän voi nähdä ja tajuta fyysisenkin tason esineitä. Hän ei siis oikeastaan näe fyysistä ruumista, vaan sen astraalisen vastineen, ja senkin hän näkee fyysisen aineen värähdysten himmentämänä. Tämä selittää myös sen

seikan, että manalle menneet ystävämme voivat katsoa sie-
luumme ja lukea ajatuksiamme siitä ja tunteitamme aivan toi-
sella tavalla kuin me maaihmiset.

– Mutta jos astraali-ihmiset asuvat ylhäällä tasoilla, jotka
ovat monen tuhannen kilometrin päässä meistä, niin eivät kai
he voi tulla tänne näkemään meitä?

– Kyllä, astraalimaailman suuria etuja on juuri se, että ihmi-
nen voi siellä siirtyä helposti vain tahdonvoimansa avulla kuin-
ka pitkälle tahansa miltei ajatuksen nopeudella. Mutta se on
niitä viime kirjjeessäni mainitsemiani asioita, joita me emme
oikein kykene käsittämään.

Jos sammakko, joka liikkuu maanpinnalla, osaisi ajatella,
niin sen olisi varmaan hyvin vaikea käsittää, että kotka voi
kohota ylös taivaalle ja sitten taas nuolen nopeudella syöksyä
alas saaliinsa kimppuun. Me olemme tuollaisia sammakoita ja
astraali-ihmiset kotkia, ja erotus on vain se, että me sentään
osaamme pohtia, miten kotkat lentävät.

– Entä kun he voivat liikkua noin nopeasti, saavatko he aset-
tua mihin paikkaan tahansa seitsemän tason sisäpuolella?

– Eivät. Vapaus on tässä suhteessa suuressa määrin rajoitet-
tu. Mutta voidakseni selittää, miksi asianlaita on niin, on mi-
nun ensin kerrottava muutamia asioita näistä tasoista.

Ne kaikki on rakentuneet astraaliaineesta, jonkaa tiiviys
vaihtelee tasosta riippuen. Alin, lähimpänä maata oleva taso on
verrattain karkeata astraaliainetta. Siksi sen luonto on kova ja
karu, eikä juuri miellyttävä asukkailleen. Mutta mitä korkeam-
malla seuraavat tasot ovat, sen kevyempää ja hienompaa on
niiden aine, sen kauniimpi niiden luonto ja sen mieluisampaa
on asua niissä.

Matka tasojen läpi voidaan jossakin määrin verrata mat-
kaan, joka tehdään Euroopan läpi pohjoisesta etelään. Matka-
mies lähtee Lapin erämaista, kulkee Norrlannin metsämaiden
ja sitten Keski- ja Etelä-Ruotsin pitäjien läpi, jatkaa matkaansa

Saksan viljavien vainioitten ja lehtimetsän peittämien vuorien keskeltä, saapuu Sveitsin ihanille alppiseuduille, Italian oliivi- ja appelsiinilehtoihin ja päättää matkansa Sisiliaan tai johonkin muuhun maalliseen paratiisiin. Mutta muista, että tämä on vain vertauskuvaa, joka muun ontuu muassa siinä, että olivatpa maalliset seutumme kuinka erilaiset tahansa, ne kuitenkin ovat luotu samasta fyysisestä aineesta ja sama ainelaji on kaikkialla yhtä tiivistä, kun sitä vastoin tasot ovat tiiveydeltään täysin erilaisia, joten ero niiden välillä on paljon suurempi.

Nyt kuten tiedät ihmisen näkymätön ruumis, johon puettuna hän astuu astraalimaailmaan, on suuressa määrin erilaista ja vaihtelee tiiveydeltään hänen henkisen kehityksensä ja sielullisen puhtautensa mukaan. Se hienostuu sikäli kuin henki jalostuu. Raa'an ja ilkeämielisen ihmisen astraaliruumis on karkea, raskas ja painava, kun taas jalolla ihmisystävällä, joka omistaa elämänsä totuuden ja rakkauden palvelukseen ja jonka astraaliruumiiseen on jo tullut enkelimäistä kirkkautta ja puhtautta. Elämä on niin viisaasti järjestetty, että jokainen ihminen joutuu kuoltuaan sille tasolle, joka parhaiten soveltuu hänen henkiselle kehitykselleen. Siellä on hänen oikea kotinsa, siellä hän parhaiten viihtyy, ja sitä korkeammalla tasolla hän ei viihtyisikään.

Kuten ilmapallo, joka on täytetty ilmaa keveämmällä kaasulla, nousee koreineen ja painolasteineen siihen ilmakerrokseen, joka on yhtä tiheä kuin ilmapallo itse, mutta ei voi nousta korkeammalle, niin ihminenkin kuoltuaan joutuu sille tasolle, joka on yhtä tiheä eli yhtä puhdas kuin hänen oma astraaliruumiinsa, korkeammalle hän ei voi nousta. Mutta kuten ilmapallon painoa voidaan vähentää siten, että heitetään muutama painolastin hiekkasäkeistä pois ja siten ilmapallo saadaan kohoamaan ilmameressä, niin ihminenkin astraalitasolla omalla työllään voi puhdistautua, niin että hänen astraaliruumiinsa aine tulee hienommaksi ja keveämmäksi, ja silloin hän voi nousta korkeammalle.

– Kuulostaahan tuo uskottavalta, että hän ei voi päästä korkeammalle kuin sille tasolle, joka vastaa hänen henkistä puhauttaaan, mutta sinä sanoit vielä, että hän ei edes viihtyisi korkeammassa maailmassa, jos sinne pääsisi. Sitä en minä käsitä.

– Ajattele, että mitä korkeammalla tasot ovat, sitä voimakkaampi valo niistä säteilee. Jos nyt ihminen, jonka koti on alemmalla tasolla ja jonka silmät ovat sopeutuneet siellä vallitsevaan niukkaan valoon, siirrettäisiin paljon korkeammalla tasolle ja joutuisi keskelle sen häikäisevää valoa, niin hän kuvaannollisesti puhuen tuntisi pian silmiensä kirvelevän ja tahtoisi päästä takaisin oman tasonsa hämärään. Voit myös käsittää, että raaka ja epäpuhdas henki, jonka koko ulkonainen olemus kuvastaa hänen alhaista luontoaan, ei viihtyisi korkeiden loistavien valo-olentojen parissa. Täällä maan päällä saatamme kyllä peittää mustan sielun fyysisen ruumiin naamarin taakse, mutta astraalitasolla olemme heittäneet pois naamarin ja näytämme itsemme sellaisina kuin olemme. Siellä ei raakuutta ja ilkeyttä voi peittää, ne painavat leimansa mustin värein vaatteisiimme, jotka ovat yllämme. Voit siis käsittää, että ihmisen ei ole hauska tulla korkeammalle tasolle kuin mihin hän oikeudenmukaisesti kuuluu. Silloin hän pistäisi silmään kuten kärpäset kaalissa.

Ei, jokainen joutuu astraalimaailmassa luonnon pakosta oikealle paikalleen, siitä hyvä kaitseminen pitää huolen, ja siinä paikassa ihminen saa kokea kaikkea sitä onneakin, jota hän kykenee nauttimaan. Kaikille annetaan samanlaista oikeutta, kaikilla on samanlainen edistymisen mahdollisuus, ja kaikki nauttivat samaa hellää huolenpitoa, samaa viisasta johtoa.

Ymmärrän kyllä, että sinä mielelläsi vielä tahtoisit tietää jotakin kuolemanjälkeisestä tilastamme ja astraalitasoon elämäoloista, mutta siitä ensi kirjeessä.

Koeta nyt sen perusteella, mitä tässä olemme puhuneet, ja oman mielikuvituksesi avulla muodostaa itsellesi käsitys kuoleman kynnyksen tuolla puolen olevasta maailmasta. Et

kuitenkaan koskaan voi täysin käsittää sen monia suuria ihmisiä. Se tulee jatkuvasti tarjoamaan sinulle yllätyksiä, joita et voi aavistaakaan.

Isoisäsi

XIII

ELÄMÄSTÄ NÄKYMÄTTÖMÄSSÄ MAAILMASSA

Rakas lapsi

Eikö totta, että sinä myös tahdot tietää jotakin kuolemanjälkeisestä tilastamme? Se on kysymys, jota on vaikea ratkaista, mutta tahdon koettaa.

Olen puhunut siitä jo jonkin verran kuolemaa koskevassa kirjeessäni. Muistathan, että vapautuneen hengen valtaa tavallisesti ensimmäiseksi sanoinkuvaamaton hyvinvoinnin tunne. Tuntuu niin hyvältä olla vapaana raskaasta ja hankalasta fyysisestä ruumiista. Ihminen tuntee olonsa niin kevyeksi uudessa asussaan, joka on hänellä kuitenkin ollut koko elämän aikana fyysisen ruumiin alla hänen ehkä itsensä sitä tietämättä. Hän miltei luulee näkevänsä unta eikä tahtoisi herätä, niin ihanalta uusi olemisen tila tuntuu aluksi. Ihmisen oma henkinen voima nostaa hänet nyt sille tasolle, missä on hänen oikea kotinsa. Tavallisesti ihmistä on jo kuolinvuoteella tapaamassa vainajajystäviä, jotka toivottavat hänet tervetulleeksi, iloitsevat jälleennäkemisestä ja seuraavat häntä uuteen kotiin. Siellä hän saa aluksi levätä, ja mikäli voimat palautuneet, hän koettaa tutustua uuteen maailmaan.

Mutta pian tulee ihmiselle vaikea tehtävä, jota kukaan ei voi välttää. Hänen täytyy tehdä itsestään tiliä ja tarkastella kulu nutta maaelämäänsä. Se ei ole mikään ulkonaisen tuomioistui men edessä tapahtuva tutkinta, vaan se on kokonaan sisäinen toimitus, jossa ihminen itse on oma tuomarinsa. Tämän ajan kestäessä, joka toisille voi olla helppo mutta useimmille mitä kiusallisin, ihminen on yksinään, tuntee itsensä hylätyksi eikä

voi saada lohdutusta keneltäkään myötätuntoiselta ystävältä. Tavallisesti hänen suojelushenkensä ei kuitenkaan ole kaukana hänen luotaan, mutta tämä ei hemmottele suojattiaan vaan pitää yhtä omantunnon kanssa. Kaiken täytyy nyt tulla päivänvaloon, kaikki pitää tutkia, meidän täytyy tunnustaa ja punnita, mitä olemme sanoneet ja tehneet tai jättäneet tekemättä, vieläpä menettelytapojemme vaikuttimet. Eikä ihminen voi puolustella sillä, että hän on unohtanut, miten asiat olivat, miten ne tapahtuivat tai mikä hänen tarkoituksensa oli.

Armotta eteemme avautuu kuva kuvan jälkeen elämätämme. Kaikki on ikään kuin valokuvattuna (filmattu) eetterivaloon, ja me näemme itsemme ikään kuin elävästä pano-
raamasta, josta kuvat tuijottavat meihin ja vaativat selitystä. Tavallisesti meidän täytyy itse kirjoittaa kertomus eli pöytäkirja elämätämme ja merkitä totuudenmukaisesti siihen, mitä olemme tehneet ja syyt, miksi olemme niin tehneet. Voi kyllä olla kiusallista seisoa vastaamassa rikkomuksistaan toisen ihmisen edessä, mutta on ankara koettelemus joutua seisomaan kasvoista kasvoihin oman korkeamman itsensä, sisässään olevan jumalkipinän edessä ja tunnustaa: tuossa olin pelkuri enkä tahtonut tunnustaa syyllisyyttäni vaan annoin toisen kestää sen häpeän, jonka olisi pitänyt minua kohdata; tuossa olin kova enkä yrittänyt lievittää toisen kärsimystä, vaikka se ei olisi tuottanut mitään vaivaa; tuossa olin ylpeä ja annoin jonkun ihmisen kärsiä valta-asemani takia; tuossa olin itsekäs ja otin itselleni osuuden, joka oikeastaan olisi kuulunut toiselle; tuossa olin heikko ja lankesin kiusaukseen, joka minun olisi pitänyt voittaa. Voit ymmärtää, että vaikka inhimilliseltä näkökannalta katsottuna me olisimme eläneet elämämme kuinka moitteettomasti tahansa, niin meillä – ainakin useimmilla – on monta tuollaista tahraa elämäkuvassamme. Muutamien valoisat puolet ovat voitolla, eikä heidän ole vaikea tunnustaa vikojaan, ja sen vuoksi he pääsevät helpommin tästä tutkimuksesta.

Mutta useimmille se on piinallinen itsetutkiskelu, ja jollekulle se voi olla niin tuskallinen, että he ovat valmiit sanomaan vuorille: ”kaatukaa meidän päallemme” ja kukkuloille: ”peittäkää meidät”.

Tämä on katolilaisten kiirastuliopin oikea sisälllys. Sillä opilla on siis sisäinen merkitys, joka ansaitsee tulla varteenotetuksi. Kun kiirastuli – kuten tämä itsetutkimus – on saanut aikaan todellisen katumuksen, henki lähtee siitä puhdistuneena ja vapaana ja saa iloisin mielin alkaa uutta elämää uudessa maailmassa, jossa on monta ilonaihetta ja kehityksen mahdollisuutta.

Ehkä ihmettelet, mitä varten sellainen itsetutkimus on välttämätön. Eikö ihminen voisi yhtä hyvin aloittaa heti uutta elämäänsä, jossa on niin runsaita mahdollisuuksia. Ei, kun olemme alkaneet elämämme maan päällä, on meillä ollut eräitä tehtäviä suoritettavana, eräitä vaatimuksia täytettävänä oman kehityksemme suhteen, ja silloinhan on aivan luonnollista, että päätettyämme vaelluksemme maan päällä meidän täytyy tehdä elämämme johdosta moraalinen kirjanpäättös ja juurruttaa sen kalliisti hankitut kokemukset sisimpään olemukseemme, niin että toisella kertaa varomme tekemästä samoja pelkuruuden, kovuuden, ylpeyden, itsekkyyden tai heikkouden erehdyksiä. – Mutta tähän itsetutkimukseen on toinenkin, syvempi syy. Joka kerta kun olemme erehtyneet, olemme enemmän tai vähemmän rikkoneet sisässämme vallitsevaa Jumalan pyhää lakia, ja siksi olemme saaneet olemuksessamme aikaan epäsoinnun, joka estää meitä nauttimasta uuden elämän onnea. Vasta kun avomielisesti ja nöyrästi olemme tunnustaneet erehdyksemme – jos emme jo maaelämän aikana ole niin tehneet – pääsemme sellaiseen sopusointuiseen mielialaan, että voimme ottaa osaa henkimaailman iloon ja työhön.

Ja millaisia luulet henkimaailman olosuhteiden olevan? Yksinkertaisella mielikuvituksellaan ihmiset ovat kuvitelleet, että ne olisivat alinomaista Jumalan kiittämistä lauluin ja torven-

soitin. Kuvana kiitollisen sydämen hartaudesta on se käsitys jokseenkin oikeutettu, mutta ei pidä luulla, että se tulee olemaan ainoa työmme toisessa maailmassa – pelkäänpä, että se ajan kanssa kävisi hieman ikäväksi. Ei, työtä on siellä kuten täälläkin – kaikeksi onneksi, samaa työtä kuin on maan päälläkin, vaikkakin toisissa, helpommissa muodoissa. Suuri osa siitä, mitä maan päällä saadaan aikaan, on utteran työn avulla valmistettu näkymättömässä maailmassa. Sieltä saavat inspiraationsa puhujamme, kirjailijamme, runoilijamme, taiteilijamme ja säveltäjämme, insinöörimme ja keksijämme, valtiomiehemme ja johtajamme, taiteensuosijamme ja ihmisystävämme useimmissa tapauksissa ilman, että he aavistavatkaan, mistä he mielijohteensa saavat.

Mutta kuinka tätä utteraa työtä tasoilla sitten tehdään? kysynet. Siitä en lausua uskalla varmoja ajatuksia, mutta minulla on se käsitys, että työ siellä monessa suhteessa muistuttaa työtä, jota täällä tehdään. Se on vain äärettömän paljon keveämpää, koska elämiseen astraalimaailmassa vaaditaan niin vähän ja toiseksi koska astraalinen aine on niin tavattoman helposti muovailtavaa ja käsiteltävää.

Mutta tasoilla tehdään ainoastaan hyvin vähäisessä määrin työtä niiden pienten tarpeiden tyydyttämiseksi, joita ihmisellä siellä on. Pääasiassa sitä tehdään älyn kehittämiseksi ja tietojen hankkimiseksi. Kaikilla tasoilla on sen vuoksi kouluja, jotka soveltuvat asukkaiden henkiseen katsantokantaan kaikkein yksinkertaisimmista kansakouluista mitä täydellisimpiin yliopistoihin. Kaikki saavat käydä koulua, ja kaikilla on paljon oppimista. On luonnollista, että opettajalla täytyy olla korkeampi näkökanta kuin oppilailla, ja sen vuoksi opettajat aina otetaan korkeammalta tasolta. Ihminen voi nimittäin aina mennä alemmalle tasolle kuin se, johon hän kuuluu. Se on uhrausta, mutta sen ihminen tekee mielellään, kun on kysymyksessä

sellinen rakkaudentyö kuin on opettajantoimi. Jokaiselle tasolle johtavat henkilöt otetaan myös tavallisesti korkeammalta tasolta.

Musiikki ja ylipäänsä taide kaikissa muodoissaan ovat tärkeitä sivistyksen välittäjiä. Sen vuoksi on varsinkin korkeammilla tasoilla erinomaisia musiikkiopistoja ja kuvaamataiteiden korkeakouluja sekä näyttämöitä teatteritaiteen harjoittamista varten. On suuria kirjastoja, jotka ovat tiedonhaluisen käytettävissä. Niistä hän saa lainata niin paljon kuin hän jaksaa lukea, voipa saada lahjaksikin kirjoja, joista hän pitää.

Yhdyselämä on korkeammilla tasoilla miellyttävintä mitä voi toivoa. Vanhat ystävät, jotka ovat tunteneet toisensa maa-elämän aikana tai kauan sitten menneissä elämissä, lyöttäytyvät yhteen ja muodostavat pieniä perheitä, jotka ylläpitävät keskuudessaan tuttavallista seuraelämää. Kullakin heistä voi olla aivan erilainen toimi eri tasoilla tai maan päällä, mutta lopetettuaan päivätyönsä he kokoontuvat huvilaansa miellyttävään yhdessäoloon tai menevät yhdessä johonkin esitelmä- tai konserttitilaisuuteen.

Tasoilla tehdään vielä toistakin työtä, jolla on erinomaisen suuri merkitys, mutta jota me täällä maan päällä teemme aivan liian vähän. Se on työtä älyllisesti ja moraalisesti alempana olevien auttamiseksi.

Siellä, missä jokaisen sydämen täyttää veljesrakkaus, kaikki ovat kuin yhtä perhettä. Siellä kaikki tahtovat auttaa voimiensa mukaan niitä, jotka noustessaan kehityksen jyrkkää vuorenrinnettä ovat syystä tai toisesta jääneet jäljelle tai sortuneet itse aiheuttamiinsa haavoihin. Henkimaailman alemmissa alueilla on vielä paljon enemmän hätää kuin maan päällä ja siellä tarvitaan runsaasti apua, mutta siitä tahdon kertoa sinulle ensi kirjeessä.

Mutta maan päällä asuvien ihmistenkin keskuudessa henkimaailman asukkaat tekevät hyvin suurta ja siunauksellista työtä.

Oletko kulkiessasi suuressa väkijoukossa, jossa tuhansia sinulle aivan tuntemattomia kasvoja menee ohitsesi, ajatellut, miten suunnaton työ on pitää huolehtia jokaisesta yksilöstä, seurata häntä kaikkialla, tukea, auttaa ja rohkaista häntä ja eräässä merkityksessä pitää tiliä kaikesta, mitä hän tekee: sen hän on kerrassaan valtava kirjanpito. Sillä ethän sinä usko kuten monet, että sattuma on meidät tänne heittänyt ja että täällä saamme yrittää suoritua niin hyvin kuin osaamme. Sinähän ajattelet, että kaikki ihmiset tuossa väenpaljoudessa ovat yhtä lähellä Jumalan avaraa isänsydäntä, että kaikki ovat hänen poikiaan ja tyttäriään, jotka ovat matkalla isän kotiin, ja että kaikista pitää huolta sama sanomattoman hellä rakkaus. Renttu, joka puolihumalaisena tunkee eteenpäin, on iäisyysvaeltaja aivan kuin sinä ja minä. Jumalan kuva on hänen sisässään mahdollisuutena, ja kerran se loistaa kuin kallis jalokivi, kun kaikki kuona on poltettu pois, kaikki raa'at pinnat ja särvät on hiottu.

On totta, että jokaisen yksilön itse on suoritettava tämä työ, mutta on myös totta, että hän ei voisi sitä tehdä ilman korkeammalta taholta tulevaa apua, ja tämä näkymätön apu on aina valmiina ojentamaan hänelle kätensä. Keitä luulet näiden näkymättömien auttajien sitten olevan? He ovat ihmishenkiä, jotka ovat kotoisin astraalimaailman korkeammista tasoista tai vielä korkeammista maailmoista ja ovat vapaaehtoisesti ottaneet toimekseen vaivaa nähden ja usein ilman tuloksia johtaa ja auttaa maan päällä vaeltavia veljiään ja sisariaan, jotka eivät vielä ole kehityksessään päässeet niin pitkälle.

Ajattele, että jokaisella ihmisellä on sellainen suojelushenki, toisinaan jopa useampia, jotka ovat hänen henkivartioidaan. Miten valtavan suuri ja tärkeä onkaan työ, jota henget tekevät maan lasten keskuudessa. Mutta sinä ymmärrät, että he eivät voi pakottaa meitä mihinkään, sillä meidän vapaa tahtomme on aivan loukkaamaton, ja sen vuoksi me itse olemme vastuunalaiset teoistamme. Suojelushenki voi ainoastaan varottaa

meitä, kun olemme tekemäisillämme huonon teon, rohkaita meitä tekemään sitä, mikä on oikein, lohduttaa meitä, kun olemme murheelliset, ja antaa meille voimaa ja lujaa mieltä, kun olemme nääntymäisillämme väsymykseen. Tavallisesti suojelehenkemme vaikuttaa unen aikana meihin. Hän kutsuu silloin oman henkemme ulos ruumiista ja puhuu meille ilman välikäsiä. Tavallisesti emme muista sitä herätessämme, mutta tietämättämme olemme saaneet voimaa, joka voi auttaa meitä selviytymään suurista vaikeuksista. Toisinaan kuitenkin tapahtuu, että jokin asia on yöllä selvinnyt. Ollessamme hereillä on suojelehengen vaikeampi tulla kuulluksi, mutta silloinkin erityisen herät henkilöt voivat kuulla hänen puheensa sisäisenä äänenä.

Voi tuntua kummalliselta, ettei kaitselmus ole järjestänyt, että me voisimme paremmin kuulla suojelehenkemme äänen ja kenties nähdäkin hänet, sillä silloin varmaan noudattaisimme hanakammin hänen hyviä neuvojaan. Epäilemättä, mutta silloin olisimme myös paljon sidotumpia ja vastuuttomampia. Tarkoituksena on juuri kasvattaa meitä vapaiksi ja itsenäisiksi. Sen vuoksi apu tulee meille hyvin huomaamattomana, ja siitä on etua, jos noudatamme sitä.

Nämä suojelehenkemme ovat kotoisin jostakin korkeammalta tasolta mutta tekevät jokapäiväisen työnsä maan päällä. Heidän ei kumminkaan tarvitse yhtämittaa kulkea suojelehenkinsa kintereillä, vaan sen henkisen yhteyden kautta, joka heidän välillään vallitsee, suojelehenki aina tuntee, koska hänen läsnäolonsa maan päällä on tarpeellinen, ja silloin hän viipymättä rientää sinne. Usein isä tai äiti tai aiemman elämän aikainen hyvä ystävämmme ryhtyy tällaiseen rakkaudentyöhön. Mikään ei tietysti estä jotakin suojelehenkeä valvomasta monta suojelettua. Jokaisen sukuryhmän ja kansan kohtalosta pitää huolta korkea henki, jonka viisaus ja voima ovat hänen tärkeän toimensa mukaiset.

Koska jokainen tällainen toimi on täysin vapaaehtoista, voi myös sattua, että kun suojelushengen kaikki ponnistukset jäävät tuloksettomiksi, kun hän saa kokea vain tottelemattomuutta ja pilkkaa, ja kun hänen täytyy nähdä suojattinsa omasta halustaan vaipuvan lokaan, niin hän lopulta kääntyy surullisena pois ja jättää paikkansa ehkä kehityksessä alempana olevalle hengelle.

Toisaalta puolen voi sattua, että kun ihminen väsymättä tekee työtä kehityksensä puolesta, hän saa korkeamman suojelushengen, joka pystyy paremmin edistämään suojattinsa kehittymistä.

Jospa sinun suojelushenkesi ei koskaan tarvitsisi vuodattaa kyyneleitä sinun tähtesi, toivoo

isoisäsi.

XIV ONNETTOMISTA HENGISTÄ

Pikku rusoposki!

Luettuasi kaksi viimeistä kirjettäni olet ehkä ihmetellen kysynyt, eikö pahojen ihmisten, jotka tahallaan haluavat vahingoittaa toisia ja jotka murhaavat ja pettävät, eikö heidänkään käy huonommin kuoleman jälkeen, kuin että he tulevat ensimmäiselle tasolle, jossa he tosin viettävät raskasta ja vaivalloista elämää mutta josta he sentään saavat pian ponnistella ylöspäin korkeammille tasoille.

Se on oikeutettu kysymys, ja tahdon nyt kertoa sinulle, mitä vähäistä tiedän niiden kohtalosta, jotka sillä lailla ovat polkonneet jalkoihinsa inhimillisen ja jumalallisen lain.

Olet kuullut ja lukenut helvetistä. Mielipiteet sen suhteen vaihtelevat. Muutamat väittävät, että helvetti on olemassa, mutta useimmat, ettei sitä ole. Totuus on se, että helvetti tai ehkä useampia helvettejä on olemassa, mutta mikään helvetti ei ole ikuinen. Ja sitten sinun myös alusta pitäen on ymmärrettävä, että helvetti on enemmän sisäinen tila eikä niinkään rangaistuspaikka. Helvetissä ei ole ulkoapäin tulevia kärsimyksiä. Sisäinen vaiva, omantunnontuskat raatelevat sielua. Koetan kuvata sellaista onnettonta olentoa, jotta ymmärtäisit minua.

Koeta kuvitella ihmistä, joka on maaelämänsä aikana tehnyt kaikkein katalimpia rikoksia ja jota ei ehkä inhimillisen oikeuden käsi ole saavuttanut. Hän on langennut niin syväälle siksi, että hän on kääntynyt pois Jumalasta, ehkä kokonaan kieltänyt Jumalan olemassaolon ja sen sijaan palvellut omaa minäänsä ja hillittömästi tyydyttänyt ainoastaan eläimellisiä alempia

halujaan, eläimellisiä himojaan. Hän ei ole voinut olla kuulematta omantuntensa ääntä, joka on varoittanut ja syyttänyt häntä, mutta hän on vaientanut sen. Puolustukseksi oman itsensä edessä hän on vedonnut siihen kehoon lohdutukseen, ettei hän kai ole sen huonompi kuin monet muut, jotka ovat tehneet vielä suurempia rikoksia, ja että hänellähän on oikeus tehdä, mitä häntä haluttaa. Hän on täynnä uhmaa ja kovuutta, ja hänen sydämensä huokuu vihaa vihaa.

Nyt hän on kuollut. Häneltä on riisuttu pois hänen fyysinen ruumiinsa – naamio, joka hänellä oli maan päällä. Häntä on inhottava on katsella, sillä hänen rikoksensa ovat rumentaneet hänen kasvonpiirteensä ja polttaneet pahoja haavoja hänen astraaliruumiiseensa. Jos tältä ihmiseltä kysyttäisiin, haluaako hän asettua olemaan jossakin korkealla tasolle, hän varmaan kieltäytyisi. Siellä häntä vaivaisi jatkuvasti häpeäntunne omasta ulkonäöstään. Ei, hän etsii pimeyttä, mihin hän voi kätkeytyä, pimeyttä ja yksinäisyyttä. Ja sellaista häneltä ei kysytäkään. Vastustamattomasti hänen sisässään oleva pahuus vetää hänet siihen pimeyden valtakuntaan, joka sopii hänen omaan sielunhahmoksensa. Siellä hänen sairaalloinen, omantunnontuskien kiihottama mielikuvituksensa luo hänelle ympäristön, joka on omiaan piinaamaan suuresti häntä. Hän on näkevinään, kuinka ne, joita hän maaelämän aikana on kiduttanut, tulevat ilkkuen hänen luokseen, ja heidän uhkaavat, läpitukevat katseensa ovat kuin kirveleviä ruoskansivalluksia. Hän koettaa piiloutua, ja hän kyyristyy pimeimpään loukkoon, minkä hän löytää, mutta nämä irvistävät aavekasvot, jotka hän tuntee liiankin hyvin, tunkeutuvat yhä lähemmäs. Hän voi hetkeksi raueta tylsään unohdustilaan, mutta pian hänet taas herättävät nämä menneen elämän kaameat näyt, joista hän ei voi päästä ja joissa hän näkee itsensä tekevän niitä väkivallan ja pahuuden tekoja, jotka nyt ilmaantuvat häntä syyttämään. Hän on etsinyt yksinäisyyttä saadakseen olla muiden katseilta rauhassa, ja

juuri pimeydessä ja hiljaisuudessa hänen sairaan omantuntonsa synnyttämät kuvat tuntuvat todellisilta.

Hänen ympäristönsä mukautuu hänen mielentilaansa – voidaan jopa sanoa, että se muodostuu hänen mielialansa mukaan, sillä tässä tilassa on omakohtaisella käsityksellä hyvin suuri vaikutus. Hänestä ehkä tuntuu, että hän on suljettu kylmään ja kosteaan, vuoren sisässä olevaan vankilakomeroon, jossa vesi tihkuu kivien välistä ja käärmeitä ja sisiliskoja matelee hänen ympärillään. Tai hän makaa hervottomana hiekkaerämaassa, jossa maa polttaa ja jano vaivaa. Tai hän on kahlaavinaan suossa, jossa hänen jalkansa eivät tapaa pohjaa, jossa hän reuhtoo käsiään ja jalkojaan pysyäkseen pystyssä ja jossa ilma on täynnä löyhkääviä, myrkyllisiä höyryjä.

Osaksi tämä on ulkokohtaista todellisuutta, mutta enemmän tai vähemmän se on hänen kiihottuneen mielikuvituksensa tuotetta, joka tuntuu hänestä todellisuudelta, kerrassaan kamalalta todellisuudelta, oikealta helvetiltä. En osaa sanoa, missä tämä pimeyden maailma sijaitsee, sillä en tiedä siitä mitään.

Mutta yhtä seikkaa et saa koskaan unohtaa, kun ajattele näitä asioita ja puhut niistä, ja se on, että onnetonta ihmistä ei mikään ulkonainen tuomio ole määrännyt tähän kidutuspaikkaan, vaan hän on tuominnut ja tuomitsee itsensä kärsimiinsä tuskiin. Tämä vaiva ei ole kuitenkaan ikuinen. Hänellä itsellään on vankilansa avain, hänestä itsestään riippuu, poistuuko hän vai jääkö vielä sinne.

Ymmärrät kyllä, että tämä avain on vilpiton katumus. Samassa hetkessä, jolloin tuo onneton tunnustaa erehdyksensä ja häpeää niitä. Kun hänen sydämensä sulaa kyyneliin ja hän hädissään huutaa: ”Isä, armahda minua kurjaa!”, samalla hetkellä hälvenee tuska, joka on häntä vaivannut. Ja hän pääsee helvetistä, jonka hän oli itselleen luonut. Päivä valkenee hänen ympärillään, ja paikka, joka hänestä äsken tuntui olevan täynnä niin monia kauhistuttavia näkyjä, on nyt aivan toisen näköinen.

Hänen muuttunut mielentilansa saa hänet näkemään koko ympäristönsä toisenlaisena. Hän saa nyt siirtyä toiselle tasolle ja ryhtyä siellä jatkamaan työtä kehityksensä puolesta. Ennen hän on ollut kääntyneenä pois Jumalasta ja saanut siitä osakseen vain tuskaa, kärsimystä ja epätoivoa: nyt hän on kääntynyt ojennetuin käsin Jumalaa kohtaan, ja silloin ilo ja kiitollisuus täyttää hänen sydämensä. Olipa hän kuinka alhaalla tahansa, nyt hän saa nousta ja alkaa vaelttaa valoisampia avaruuksia kohti.

Mutta voit ajatella, että sen, jolla on suuri rikos omallatunnonaan, ei ole helppo tunnustaa tehneensä erehdyksen. Sen, joka vihaa, ei ole helppo langeta polvilleen ja pyytää anteeksi. Ihmisen sydän on täynnä uhmaa ja kovuutta. Sen on vaikea taipua, ja se etsii kaikkia mahdollisia verukkeita ja puolusteluja, kun omasta mielestään se itse on kärsinyt vääryyttä. Onneton syyttää Jumalaa – jonka olemassaolon hän on ehkä kieltänyt – itse tuottamistaan kärsimyksistä, ja niin hän viettää pitkiä aikoja, ehkä vuosisatoja, kurjaa tuskan ja kauhun täyttämää elämää ennen kuin taipuu.

Pienessä mitassa olet kyllä joskus itsekin tehnyt samanlaisen kokemuksen. Olet ehkä joskus ollut tottelematon äidillesi, mutta et ole tahtonut tunnustaa sitä. Sen sijaan olet kääntynyt hänestä pois, sydämesi on tullut kovaksi ja mielesi synkäksi. Ja vaikka sinä muuten pidät paljon äidistäsi, olet silloin saattanut nähdä hänen itkevän sinun tähtesi etkä kuitenkaan ole pehmennyt, sillä pienen uhmaisen mielesi on ollut niin vaikea pyytää anteeksi. Mutta vähitellen on sinut täyttänyt tuska, ja sinusta on tuntunut, että niin ei voi jatkua. Mitä kauemmin niin on kestänyt, sitä enemmän se tuska on sinua vaivannut, ja koko maailma ympärilläsi on sinusta tuntunut kylmältä ja pimeältä ja muut ihmiset pahoilta – vain sen tähden, että itse olet ollut paha omalle rakkaalle äidillesi. Lopulta et kuitenkaan ole voinut kestää tuskasi painoa, vaan olet rientänyt äidin luo,

painanut pääsi hänen syliinsä ja rukoillut nyyhkyttäen anteeksi. Ja kun äiti sitten on sivellyt tukkaasi, kohottanut päätäsi ja suudellut sinua otsalle, silloin pimeät varjot ovat hälvenneet, ja sinut on täyttänyt suuri ilo sen vuoksi, että saat taas nähdä äidin kauniin hymyn.

Aivan samoin käy helvetissä olevalle onnettomalle ihmiselle. Kun hän siellä saa kestää kärsimyksiä, jotka eivät ole mikään rangaistus vaan ainoastaan omantunnontuskia sen pahan johdosta, mitä hän on tehnyt, niin niiden tarkoitus on saada hänet katumaan, ja ennemmin tai myöhemmin se onnistuu. Tulee hetki, jolloin onneton sielu on niin murtunut, ettei hän enää jaksakaan kärsiä. Silloin on tullut sortumisen hetki, ja silloin avautuvat vankilanportit, jotka hän itse on perässään lukinnut.

Kuitenkaan et saa luulla, että hyvät henget ovat jättäneet täysin oman onnensa nojaan nämä raukat, jotka kärsivät tuskia oman pahuutensa painamina. Aina on varsinkin korkeimmilta tasoilta tulleita hyväsydämissä lähetysaarnaajia³, jotka myötätuntoa tuntien onnettomia kohtaan käyvät heidän luonaan heidän helveteissään ja koettavat saada heitä tunnustamaan ja katumaan. Nämä valon sanansaattajat kieltäytyvät oman korkeamman tasonsa eduista ja alistuvat niihin ikävyyksiin, jotka johtuvat oleskelusta karkeammissa ja tiiviissä maailmoissa, voidakseen siellä julistaa rakkauden evankeliumia.

Muistat raamatusta, että kuoltuaan Jeesus astui alas tuoneleen ja saarnasi vangeille. Samoin tekevät monet hyvät henget, jotka ovat astuneet Jeesuksen jälkiä.

Mutta nämä rakkauden apostolit eivät ainoastaan alistu ikävyyksiin, kun he voidakseen tunkeutua alempaan maailmaan tiivistävät hienompaa astraaliruumistaan ottamalla siihen alempaan tasolle kuuluvaa karkeampaa ainetta. Heille on suurta kärsimystä nähdä ponnistustensa niin usein menevän

---

³ Jos tahdot lähemmin nähdä, miten sellaista lähetystyötä tehdään, niin lue kirja *Himojen tulet*, jonka olen saanut kirjoittaa sanelun mukaan.

hukkaan. Heidän on nimittäin vaikea saada näitä maahan niin voimakkaasti kiintyneitä henkiä kuulemaan heidän ääntään, ja jos he onnistuvatkin, niin he usein saavat osakseen ivaa ja pilkkaa. Vaaditaan suurta kärsivällisyyttä ja paljon rakkautta ennen kuin tällöin saadaan mitään tehdyksi. Mutta kun heidän lopulta onnistuu viedä joku onneton pois tästä pimeyden maailmasta, se on heille suuri ja ihana palkinto.

Etkö halua kerran itse saada olla mukana auttajana tässä lähetystyössä, saada olla tuollainen valonairut, joka laskeutuu onnettomien luo ja julistaa heille rauhan evankeliumia?

Vielä sananen näistä onnettomista. Ehkä luulet, että ne, jotka tähän pimeyden maailmaan joutuvat, ovat vain raakoja ja viljeljiä ihmisiä. Rakkaani, ikävä kyllä usein sinne joutuu myös varsin pitkälle kehittyneitä ihmisiä, jotka ovat käyttäneet kykijään pahaan ja joiden on vaikeinta taipua. Mutta päästyään viimein vapaiksi he saavat uudestaan kulkea niiden tasojen kautta, joiden läpi he ovat kerran menneet, kunnes he pääsevät sille tasolle, josta he laskeutuivat viimeiseen hukkaan menneeseen maelämäänsä.

Puhuessamme onnettomista hengistä tahdon myös mainita niistä, jotka vastoin luonnon järjestystä katkaisevat elämänsä. Yleensä he saavat kärsiä paljon, ja heidän suurin kärsimyksensä on ehkä se, että tehtyään itsemurhan he tavallisesti pettyvät pahasti. Jos he ovat toivoneet pääsevänsä häpeästä ja rangaituksesta tekemänsä rikoksen tähden, niin tuolla puolen heitä kohtaa vielä suurempi häpeä, kun he joutuvat valonhenkien kasvojen – ja vielä armottomamman tuomarin, heidän omatuntonsa – eteen.

Jos he ovat tehneet itsemurhan lyhentääkseen ruumiillista kärsimystä, niin heille tulee sen sijaan henkinen kärsimys, joka on vielä vaikeampi. Jos he ovat riistäneet elämänsä toivoen sen kautta nopeammin pääsevänsä jonkun rakkaan ystävän yhteyteen, jonka kuolema on heiltä vienyt, saavat he tavallisesti

kokea, että tämä väkivaltainen teko onkin vienyt heidät kauemmaksi rakastetustaan.

Elämänsä lyhentäminen on aina luonnonlakien rikkomista, ja luonto muun muassa kostaa siten, että itsemurhaaja kiusallisella tavalla tuntee itsensä ikään kuin sidotuksi jättämäänsä fyysiseen ruumiiseen yhtä kauaksi aikaa kuin hän olisi elänyt, jos hän ei olisi itse päättänyt päiviään. Fyysisen ja astraalisen ruumiin välillä on nimittäin elonvirtasiteitä, jotka ainoastaan luonnollinen kuolema voi täydellisesti irrottaa.

Usein nämä surkuteltavat ihmiset ovat alussa niin hämmennyksissä väkivaltaisen kuoleman johdosta, että he eivät ole täysin tietoisia. He elävät jonkinlaisessa houressa ja ovat lakkaamatta kokevinaan saman tuskallisen kuoleman. Heidät otetaan sen vuoksi johonkin astraalimaailman alempien tasojen sairaalaan tai hoitolaan, jossa tavallisesti sellaiset henget, jotka maan päällä ovat olleet lääkäreitä ja sairaanhoitajia, pitävät heistä hyvää huolta. Sairaalassa he saavat tarpeellista hoitoa, kunnes tulevat taas tietoisiksi.

Luonnollisesti samanlainen kamala kohtalo ei tule jokaisen osaksi. Kaikki riippuu äkkipikaisen teon vaikuttimesta, ja jokainen lieventävä asianhaara huojentaa ja lyhentää onnetoman kärsimyksiä. Mutta he kaikki ansaitsevat suuren osanottomme, sillä voit ymmärtää, mitä tuskia he ovat tunteneet, ennen kuin ovat niin epätoivoisen päätöksen tehneet, ja nyt tiedät vielä, minkälaisia kärsimyksiä seuraa heidän teostaan.

Ise asiassa synnä ei ole mikään muu kuin puuttuva usko Jumalan johdatukseen. Jos ihmiset vain tietäisivät, miten hellästi korkeampi voima johtaa heidän kohtaloaan, niin luottamus siihen auttaisi heitä kestämään kovimpiakin koettelmuksia. Ja jos he sitä paitsi tietäisivät, että kaikki koettelemukset, joita heitä kohtaavat, ovat heidän itse hankkimiaan ja johtuvat edellisten elämien erehdyksistä, niin sekin auttaisi heitä kärsivällisemmin kestämään kohtaloaan.

Tästä tärkeästä totuudesta tahdon hiukan lähemmin puhua seuraavassa kirjeessäni.

Mutta nämä kauheat kuvat, jotka nyt olen esittänyt, eivät saa säikädyttää sinua eivätkä viedä elämänrohkeuttasi. Ajattele vain, että sinä tahdot olla mukana valon sotajoukossa, joka taistelee maailman pahuutta vastaan ja tahtoo lievittää kärsimystä. Silloin iloitsisi

isoisäsi.

XV JÄLLEENSYNTYMISEN LAISTA

Pikku ystäväni!

Alatko väsyä isoisän moniin pitkiin kirjeisiin? En moiti sinua siitä, mutta pane ne silloin joksikin ajaksi syrjään ja anna ajatustesi levätä. Ehkä tulee hetki, jolloin taas ikävöit tutkimuksiamme ja ihmettelet, mistä isoisä vielä voisi puhua, kun jo olemme katselleet miltei joka puolelta näkyvää ja näkymätöntä maailmaa.

Olisin iloinen, jos silloin jatkaisit, sillä minun on kirjoitettava vielä muutamia hyvin tärkeitä kirjeitä. Tulemme nyt aivan uudelle alalle, uuteen maailmaan, jos niin voi sanoa. Voimme nimittää sitä eettiseksi, sillä se koskee ihmisen moraalista kehittymistä.

Onko mieleesi koskaan juolahtanut, että olet kenties elänyt ennenkin maan päällä, että tämä maallinen elämäsi ei ole ensimmäinen? – Ei varmaankaan. Niin, sehän on tavallinen käsitys, että tämä maallinen elämä on ainoa ja että me emme ole koskaan ennen olleet täällä emmekä koskaan tule tänne takaisin. Sen tähden ei ole ihmeellistä, että sinullakin on se käsitys. Ja silti sanon sinulle, että se on suuri erehdys. Meidän täytyy syntyä monta kertaa maan päälle. Me olemme ennen tätä elämää kulkeneet monen maallisen elämän läpi, ja useampien meistä täytyy tulla tänne takaisin ei vain kerran vaan monta kertaa. Voitko ymmärtää, miksi on niin?

Muistatko kertomusta Nikodeemuksesta, oppineesta fariseuksesta ja hallintoneuvoston jäsenestä, joka tuli yöllä Jeesuksen luo oppimaan viisautta? Ja Jeesus vastasi ja sanoi hänelle:

”Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa.” Tämän on selitetty tarkoittavan yksinomaan henkistä uudestisyntymistä, mutta seuraavasta keskustelusta päätellen on enemmän kuin todennäköistä, että Jeesus tarkoitti sillä myös lihallista jälleensyntymistä. Kun Nikodeemus ei voinut ymmärtää tätä oppia, ilmaisi Jeesus hämmästyksensä siitä: ”Sinä olet Israelin opettaja etkä tätä tiedä.” Oppineet väitelkööt näiden Jeesuksen sanojen oikeasta merkityksestä, mutta jos hän ne lausuaan tarkoitti ruumiillista jälleensyntymistä, on hän myös maininnut näiden toistuvien maallisten elämän tarkoituksen, sillä – hän sanoo – ”Joka ei synny uudesti, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa”, so. muuten hän ei voi saavuttaa sellaista kehitystilaa, että hän on kypsytynyt astumaan valon maailmaan, Jumalan valtakuntaan.

Meidän oikea kotimme on ylhäällä henkimaailmassa, jossa pääsemme vähitellen työmme avulla kirkkaudesta kirkkauteen, nousemme tasolta tasolle emmekä pysähdy ainoastaan astraalitasolle, vaan siirrymme yhä korkeammille tasoille, kunnes olemme saavuttaneet sen täydellisyyden, jota varten olemme luodut. Mutta kehitys ei voi tapahtua vain korkeammilla tasoilla. Aika ajoittain saamme laskeutua aineen maailmaan ja elää elämää täällä maan päällä tai ehkä toisilla planeetoilla. Ja joka kerta kun synnymme tänne pienenä lapsena, vedetään verho menneisyyden yli. Tavallisesti emme muista mitään siitä elämästä, jota olemme aikaisemmin viettäneet maan päällä tai tasoilla.

Tahtoisin, että ymmärtäisit oikein tämän viisaan järjestyksen tarkoituksen. Elämä tasoilla on ihanaa ja tarjoaa monta henkisen kehittymisen tilaisuutta kaikilla suunnilla. Mutta siellä saa kuitenkin enemmän teoreettista opetusta, ja käytännölliset koetukset ovat läpikäytävä maan koulussa.

Ottakaamme esimerkki. Kehittymätön ihminen on maaelämänsä aikana ollut vajonneena juoppouteen. Hänen ilonsa on

ollut juoda itsensä päihdyksiin, eikä se hänen mielestään ole ollut häpeällistä. Hän on menettänyt terveytensä ja omaisuutensa, mutta hän on lasista hakenut itselleen lohdutusta, ja niin hän on onnistunut tukahduttamaan jonkin verran sisäistä ääntä, joka on varoittanut ja syyttänyt häntä. Hän kuolee ja tulee jollekin alemmista tasoista. Kun hän muuten on ollut hyväsydäminen ihminen, hän ei joudu pimeyden maailmaan, mutta himo, jonka uhrina hän on ollut, painaa niin paljon, että hän ei silti pääse kovin korkealle astraalimaailmassa. Täällä häntä alussa vaivaa sietämätön jano. Alkoholi, jota hänen fyysinen ruumiinsa on nauttinut, on nimittäin myrkyttänyt hänen astraaliruumiinsa, että alussa se kaipaa väkijuomia. Mutta kun hän ei saa tyydyttää himoaan, hän tottuu siihen vähitellen ja alkaa viimein tulla hyvin toimeen uudessa elämässä. Hän tulee myös huomaamaan, että juuri juoppous on vetänyt häntä alas. Jos hän ei siihen olisi langennut, olisi hän tullut korkeammalle tasolle, jossa hänen olisi parempi olla.

Hän saa hyviltä opettajilta johdatusta ja alkaa käsittää, että ihmisen ei pidä päihdyttää itseään ja että hän siten vajoaa eläimiä alemmaksi ja kirjaimellisesti tahraa henkensä lokaan. Hän katuu syvästi pahaan taipumustaan ja lupaa itselleen, että hän ei enää salli itselleen tuota pahetta. Mutta minkä arvoinen sellainen päätös on, jos se ei joudu koetukseen ja kestä koetusta! Mitä hänen siis on tehtävä? Tasoilla häntä ei voi joutua samaan kiusaukseen, koska siellä ei ole päihdyttäviä juomia. Hän pyytää silloin saada laskeutua maan päälle, saada syntyä pieneksi lapseksi ja elää taas uuden maallisen elämän läpi. Hän tietää kohtaavansa siellä taas saman kiusauksen, mutta hän tietää myös, että jos hän voi silloin vastustaa sitä, hän on saavuttanut itsessään voiton, joka korvaa hyvin ne ikävyydet ja kärsimykset, jotka aina kuuluvat maalliseen elämään.

Ja niin hän laskeutuu aineen maailmaan alkamaan uutta elämää tuoden mukanaan ystäviensä ja opettajiensa siunaukset.

Mutta samalla vedetään unohduksen verho sen alennustilan eteen, jossa hän oli edellisessä maallisessa elämässään. Valve-tietoisuudessaan hän ei myöskään muista hyviä päätöksiään, jotka hän on mukanaan tuonut. Ne ovat hänen sielunsa pohjal-la salaisena aarteena ja ovat niin sanoakseni hänen lisäomatun-tonsa. Nyt riippuu hänestä, saako se paremmin kuin edellisellä kerralla äänensä kuuluviin.

Kiusaus kohtaa hänet, ja hän taistelee sisässään taistelun aa-vistamatta sen suurta merkitystä, mutta himolla on niin syvät juuret hänen olemuksessaan, ettei hänellä vielä ole voimaa vas-tustaa sitä: hän lankeaa. Kuitenkaan hän ei varjoa yhtä syvälle kuin edellisissä elämissä, on aikoja, jolloin hän osaa pidättyä juomisesta, mutta sitten tulee lyhempiä aikoja, jolloin hän juo – hän on kausijuoppo. Suuren ja tärkeän askeleen hän kuiten-kin on ottanut vapauttaan kohti, sillä nyt hän häpeää himoa, joka pitää häntä vlassaan, ja on valmis tekemään mitä tahan-sa päästäkseen siitä. On hetkiä, jolloin hän itkee epätoivosta. Kaikin voimin hän ponnistelee, mutta hän ei voi päästä koko-naan vapaaksi kahleista, jotka häntä sitovat.

Hän kuolee ja tulee takaisin henkimaailmaan. Nyt katumus, jota hän tunsu jo maaelämän aikana, on valmistanut hänelle paljon paremman tilan tasoilla kuin edellisellä kerralla. Hän ei kärsi yhtä paljon, ja entiset opettajat ottavat hänet sydämel-lisesti vastaan ja onnittelevat häntä siitä, että hän kuitenkin on astunut askeleen eteenpäin, joskaan hän ei kokonaan ole voittanut.

Hän tuntee vielä voimakkaampana sisäisen kutsumuksen viettää puhdasta elämää, ja taas kerran hän laskeutuu maan päälle koettamaan, minkä arvoiset hänen päätöksensä ovat. Hän kohtaa kiusauksen uudestaan, mutta tällä kertaa hän kes-tää koettelemuksen, ja nyt hän on ikipäiviksi vapautunut alhai-sesta paheesta, jota hän on kauan raahannut mukanaan kuin jalkarautoja ja joka oli suuresti estänyt hänen edistymistään.

Sitten on hänen olemuksessaan muitakin puolia, jotka on hiottava ja puhdistettava tasaisiksi, ja tämä käy parhaiten päinsä maaelämässä, jossa hän saa taistella niin monia vaikeuksia vastaan ja jossa hänen omat etunsa joutuvat kovin helposti ristiriitaan muiden ihmisten etujen kanssa.

Kuten timantit, joita hierotaan huolellisesti toisista timanteista syntyneellä hienolla jauheella, hioutuvat vähitellen niin, että niiden alkuperäinen raaka muoto muuttuu kauniiksi särmiksi, jotka tahtavat ja heijastavat auringonvalon sateenkaaren kaikissa väreissä, niin ihmishenkikin hankautuessaan monien perättäisten maaelämien kuluessa muita ihmisiä vastaan puhdistuu, ja hioutuu jalokiveksi, joka voi heijastaa ainutlaatuisella loisteella ylhäältäpäin tulevan jumalallisen valon.

Ymmärrätkö nyt, miten suuri merkitys näillä usein toistuvilla maaelämillä on hengen kehitykselle?

Ehkä et vielä oikein ymmärrä, olen kuulevinani hiljaisia vastaväitteitäsi. Saanko minä koettaa antaa niille muodon ja ottaa niihin vastatakseni! Hiljaisesti ajattelet varmaan näin:

”Miksi ihmisen pitää unohtaa kaikki astuessaan maan päälle elämään? Olisihan toki paljon helpompi elää päätöstensä mukaan, jos ne voisi muistaa.”

Olet aivan oikeassa. Olisi kyllä helpompi, mutta sillä ei olisi samaa arvoa. Jos tuo juomariraukka, josta puhuimme, olisi muistanut, kuinka hirvittävän alas hän ensin mainitussa maaelämässään oli vajonnut ja kuinka katkerasti hän kuolemaansa jälkeen oli sitä katunut, niin hän ei seuraavalla kerralla ehkä olisi langennut kiusaukseen, mutta silloin hän olisi saanut voittonsa kauhistuttavan muiston painostavasta vaikutuksesta, ja voidaan käsittää, ettei sillä olisi ollut samaa merkitystä hänen henkiselle kehitykselleen, kuin jos hän sai voiton ilman tuollaista painostusta. Meidän täytyy tehdä oikein itsemme tähden eikä hairahduksen seurausten pelosta. Edellisessä tapauksessa olemme todella astuneet askeleen eteenpäin, jälkimmäisessä

tallaamme samaa paikkaa. Ihminen ei ole päässyt kokonaan vapaaksi huonosta taipumuksesta, ennen kuin hän voi voittaa sen, vaikka kiusaus kohtaa häntä kuinka hienossa muodossa tahansa ja se hiipii hänen sydämeensä millä tavalla tahansa. Sen vuoksi siunattu unohdus vetää verhon menneisyyden eteen, niin että sen kauhistuttavat kuvat eivät saa vaikuttaa tekoihimme ja vähentää niiden arvoa.

Mutta unohdus ei ole siunaukseksi ainoastaan siinä suhteessa. Voit ymmärtää, mikä ainainen tuska meillä olisi, jos meidän täytyisi muistaa kaikki ne rikokset ja pahat teot, jotka olemme tehneet aikaisemmissa elämässä. Sehän tekisi olemassaolomme synkäksi ja riistäisi elämästämme ilon, jota välttämättä tarvitsemme voidaksemme kestää raskaalta tuntuvassa aineen maailmassa.

”No niin”, vastannet, ”saattaa olla hyvä, että meidän ei tarvitse muistaa, olemmeko olleet täällä ennen ja mitä tyhmyyksiä olemme silloin tehneet, mutta en vain ymmärrä, miten on mahdollista, että meillä ei ole mitään muistikuvaa aikaisemmista maallisista elämistä. Se, että emme mitään muista, saa minut uskomaan, että emme koskaan ennen ole täällä olleet, että koko jälleensyntymisoppisi on erehdys.”

Jos olisit selvillä siitä, mitä muisti oikeastaan on, et kummastelisi tätä muistamattomuutta. Kaikki, mitä täällä elämässä koemme, piiryy aivoihimme, jotka ovat tajuntamme fyysinen elin. Aivoista sen sitten voi toistaa niin usein kuin tahtoo. Aivot ovat melkein kuin nauhoitin. Laulaja voi laulaa aarian nauhoittimeen, ja sitten se voi toistaa saman aarian kuinka usein tahansa. Muisti toistaa samalla tapaa aivojen vastaanottamia ajatuskuvia, ja on ihmisiä, joilla on erinomaisen herkkä elin ottamaan vastaan sellaisia vaikutuksia. Heillä sanotaan olevan hyvä muisti. Toisten elin ei ole niin herkkä tai on liiallisesta ponnistelusta tylsistynyt, heillä on huono muisti. Mikä kerran on kulkenut tämän elimen läpi, sen voimme enemmän tai

vähemmän selvästi toistaa, mutta mikä ei koskaan ole käynyt tässä elimessä, sitä ei muistimme tietenkään voi kuvailla. Se, mitä olemme kokeneet aikaisemmassa maallisessa elämässä tai oleskellessamme tasoilla, ei ole tehnyt mitään vaikutusta niihin fyysisiin aivoihin, jotka meillä on tässä elämässä. Käsität sen vuoksi, että meidän on mahdoton sitä muistaa.

Ja kuitenkin on todella ihmisiä, joilla on hetkittäin muistoa jostakin, jonka he ovat kokeneet edellisessä elämässä. Useinhan tapahtuu, että kun sielullisesti herkäät ihmiset tulevat outoon paikkaan, yhtäkkiä he tuntevat olleensa siellä ennen, ja vielä useammin sattuu, että me tapaamme ihmisen, jota emme ole ennen tunteneet, mutta jonka ensi hetkestä tunnemme tutuksi, kuin olisimme vanhoja ystäviä. Voimmepa joskus saada voimakkaan vaikutelman jostakin tapahtumasta, jossa olemme olleet mukana entisessä elämässä. Lordi Byronista kerrotaan, että kun hän kerran auringon noustessa ratsasti siltaa pitkin vanhan italialaisen kaupungin portille, hän pysäytti äkkiä hevosesä ja painoi kätensä rintaan, jossa hän tunsu pistävää tuskaa. Samassa hetkessä hänelle selveni, että juuri tässä paikassa entisessä maaelämässä murhaajan luoti oli hänet kaatanut.

Voin myös kertoa jotakin, jonka itse olen kuullut. Monta vuotta sitten – silloin oli vuosi 1897 ja Kreikka oli sodassa Turkin kanssa – tuli nuori tyttö luokseni ja pyysi saada puhutella minua. Hän kysyi, voinko sanoa, mitä merkitsi tai miten oli selitettävissä se, että hän tunsu aivan varmasti kerran olleensa kreikkalainen nuorukainen. Hän kuvaili, miten hän oli ollut puettu. Hän muisti istuneensa vankeudessa. ”Rakastan Kreikkaa”, hän sanoi, ”ja jos olisin poika, mikään ei nyt voisi estää minua lähtemästä taisteluun maani puolesta.” Hän oli kauan epäröinyt tulla minun puheilleni, sillä hän pelkäsi, että minä saattaisin pitää hänen kertomustaan merkityksettömänä kuvitteluna, ja se olisi satuttanut häntä syvästi, koska hän tiesi, että niin ei ollut asianlaita. Hän tuli hyvin iloiseksi, kun minä vaakuutin sellaisen salaisen muistin olevan mahdollista.

Ja nyt tahdon selittää sinulle, miten ajattelen mahdolliseksi sellaisen muistin. Meillä on astraaliruumis ja siinäkin aivot, jotka kokoavat ja säilyttävät vaikutelmia ja joissa siis on fyysisistä aivoista riippumaton muisti. Ollessamme vapautuneina fyysisestä ruumiistamme tämä muisti toimii aivan selvästi. Oleskellessamme tasoilla kahden maallisen elämän aikana tämä muisti voi tavoittaa kaukaisia menneitä aikoja. Voimme muistaa varhaisempien maaelämän aikaisia elämyksiämme, sillä astraaliset aivot saavat maaelämän aikana vaikutelmansa fyysisten aivojen välityksellä, joiden läheisessä yhteydessä ne ovat. Sen sijaan astraaliset aivot eivät tavallisesti voi toistaa varhaisempia vaikutelmia uudessa elämässä täysin uusien fyysisten aivojen välityksellä, sillä fyysiset aivot eivät ole olleet niitä vaikutelmia hankkimassa. Mutta jos asianomainen henkilö on sielullisesti erittäin herkkä, hän voi poikkeustapauksissa sivuuttaa fyysiset aivonsa ja lukea suorastaan astraalisiin aivoihinsa painuneita vaikutelmia. Sitä sanotaan salaiseksi muistiksi.

Ja mitä muuta luulet meidän ns. taipumustemme olevan kuin yhdistyneitä muistumia varhaisempien elämien ajoilta. Jollekin matematiikka on helppoa: vaikeuksitta hän ratkaisee pulmallisia problemeja, samalla kuin hänen luokkatoverinsa yrittävät selviytyä algebran alkeista. Olet ehkä kuullut kerrottavan, miten suuri ranskalainen filosofi ja matemaatikko Pascal pienenä lapsena makasi lattialla kädessään liidun palanen ja määrittä neliojuurta luvusta, mitä taitoa ei kukaan ollut hänelle opettanut.

Tiedät, että on musikaalisia neroja, jotka jo pieninä lapsina osaavat soittaa mestarillisesti viulua tai pianoa. Mozart oli ainoastaan 6-vuotias pitäessään ensimmäisen konserttinsa.

Jos ihminen ei eläisi muuta kuin yhden maallisen elämän, olisi Jumala mitä puolueellisin, jos hän antaisi muutamille ihmisille neron lahjat ja loisi toiset tyhmyreiksi. Jälleensyntyminen eli reinkarnaatio selittää tämän ihmisten kykyjen

erilaisuuden yksinkertaisesti ja johdonmukaisesti. Mitä itse olemme hankkineet kehittämällä ahkerasti sisällämme uinuvia mahdollisuuksia, sitä emme koskaan voi menettää, sillä se kuuluu henkeen, kuolemattomaan olemukseemme. Ja kun taas tulemme uuteen maalliseen elämään, tuomme nämä henkiset kykymme mukaan taakkaamme taipumuksina, jotka tilaisuuden tarjoutuessa tulevat heti näkyviin. Pascal oli jo ennen kuin hän tähän maailmaan syntyi korkeasti sivistynyt filosofi ja matemaatikko, ja Mozart oli jo aiemmin saavuttanut mestariuden musiikin maailmassa. Se on heidän kummankin suuruutensa yksinkertainen selitys.

Ja eikö ole ilahduttavaa se varmuus, että kun täällä elämässä pyrimme henkisesti sivistymään ja edistymään, vaivamme ei ole mennyt hukkaan vaan tulee henkiseksi pääomaksi, jota kuolema ei voi meiltä riistää. Me viemme sen kerääntyneenä aarteena taakkaamme maallisesta elämästä toiseen. Tietojemme yksityiskohdat voivat haihtua, mutta henkistä sivistystä, jonka ne ovat saaneet aikaan, ei kukaan voi meiltä viedä. Olet varmaan kuullut Ellen Keyn määritelmän sivistyksestä: ”Se on se, mikä jää jäljelle, kun olemme unohtaneet kaiken, minkä olemme oppineet.” Tämä sivistys on hengen pysyvä omaisuus.

Nyt näen, että taas rypistät otsaasi ja olet valmis eittämään vastaväitteen. Jollen erehdy, se on tällainen:

– Eikö erilaisia taipumuksia myös voi selittää toisella tavalla ja käsittää niitä vanhempien antamaksi perinnöksi?

– Perinnöllisyydestä on puhuttu paljon turhaa, ja sitä on väärin käsitetty.

Yleinen käsitys perinnöllisyydestä perustuu yleiseen materialistiseen maailmankäsitykseen. Jos ihmisellä on ainoastaan fyysinen ruumis ja kaikki hänen sielulliset ominaisuutensa ovat ainoastaan aivojen pienten liikkeiden ja muutosten ilmauksia, on luonnollista, että koska aivot ja niin niiden ominaisuudet ovat vanhempien antamaa perintöä.

Joka päivä voi todeta, kuinka huonosti tämä teoria sopii yhteen todellisuuden kanssa, mutta ei näytä vähimmässäkään määrin vaikuttavan materialisteihin. Näemme ympärillämme, että samassa perheessä toinen lapsi voi olla lahjakas ja toinen heikkolahjainen, tai että toinen voi olla hyväsydäminen ja avulias ja toinen kova ja umpimielinen. Jos henkiset taipumukset ovat perinnöllisiä, pitäisi samojen vanhempien kaikilla lapsilla olla samat taipumukset. Ja monesti huomaamme, että lapsella on lahjoja esimerkiksi huomattavia taiteellisia taipumuksia ilman että vanhemmat ovat siinä suhteessa lahjakkaita. Tästä epäjohdonmukaisuudesta on koetettu päästä siten, että on tutkittu lapsen esivanhempia. Heidän joukostaan tavataan ehkä joku, jolla on taideaistia, ja silloin sanotaan näsäviisaasti, että perinnöllisyys on siirtynyt yhden tai useamman sukupolven yli. Tällaiselle perinnöllisyydelle on annettu erityinen nimi, sitä sanotaan atavismiksi, ja siten on pelastettu ”tieteellinen perinnöllisyyslaki”.

Ei, synnynnäisten taipumusten yksinkertainen selitys on, että me varhaisemmissa maaelämissä olemme kasvattaneet näitä olemuksemme puolia ja nyt olemme tuoneet tämän aarteen mukanaamme omaisuutenamme, jota ei kukaan voi meiltä viedä. Tämä käsitys tyydyttää tervettä ajatteluamme ja vaatimustamme, että täytyy olla olemassa oikeudenmukainen ja hyvä maailmanjohto.

Ehkä vielä väität, että me kuitenkin lukemattomissa tapauksissa näemme lapsia, jotka todella muistuttavat vanhempiaan sekä ulkomuotonsa että myös lahjojensa puolesta, ja että se kuitenkin viittaa perinnöllisyyden olemassaoloon. Siihen vastaan: älkäämme millään muotoa sekoittako toisiinsa ruumiillista ja sielullista yhtäläisyyttä. Fyysinen ruumis on vanhempien antama lahja, ”se on lihaa heidän lihastaan”, ja sen vuoksi on luonnollista, että he painavat leimansa lapsen ruumiiseen. Se voi olla isän tai äidin, toisinaan molempien näköinen, se voi

myös saada perintönä joitakin ruumiillisia ominaisuuksia kuten fyysistä voimaa tai heikkoutta, vieläpä taipumusta johonkin sairauteen, mutta sielu ei ole vanhempien antama lahja, ja sen vuoksi sielulliset ominaisuudet eivät ole heistä peräisin. Se, että lapsilla monasti on samat taipumukset kuin heidän vanhemmillaan, perustuu aivan yksinkertaisesti siihen sukulaisuuslakiin, jonka mukaan kaltainen etsii kaltaistaan. Ihmissielu, joka syntyy maan päälle, vetäytyy tämän sukulaisuuslain vaikutuksesta vanhempien luo, joilla on samanlaiset taipumukset ja harrastukset. Esimerkiksi soittoniekka hakeutuu mielellään musikaaliseen kotiin, jossa hän voi saada ymmärtämystä ja apua kehittäessään taipumuksiaan. Sanon ”hakeutuu”, sillä ajattelen, että kun henki, joka on saavuttanut tietyn kehitysasteen, syntyy maan päälle, se saa itse valita vanhempansa. Ennen kuin hän on tämän kypsyyden saavuttanut, hänen korkea henkinen johtajansa valitsee hänen puolestaan ja määrää, mihin hänen pitää syntyä.

Mutta tämä sukulaisuuslaki ei yksin johda henkeä sen laskeutuessa maan päälle, vaan monilla muillakin tekijöillä on vaikutusta – siitä ensi kirjeessä enemmän – ja sen vuoksi melkein yhtä usein lapsi ei ole vanhempiensa kaltainen.

Sinusta ehkä tuntuu kummalliselta, että tämä jälleensyntymisoppi tulee meidän päivinämme aivan äkkiarvaamatta esiin uutena asiana, josta ei ennen ole kuultu puhuttavan. Rakas ystävä! Jälleensyntymisaate on yhtä vanha kuin inhimillinen sivistys. Siitä on viiteitä kaikissa vanhoissa uskonnoissa. Esihistoriallisille kansoille, jotka yleensä elivät hyvin läheisessä yhteydessä manalaan menneitten sukulaistensa kanssa ja usein saivat suoraan näkymättömiltä ystäviltaan opastusta ja opetusta, ei ollut vieras se ajatus, että meidän täytyy käydä monen maallisen elämän läpi. Mutta kuten usein on laita, kun jumalallisia ilmoituksia säilytetään vuosituhansien aikana sukupolvesta toiseen, niin ruvettiin jälleensyntymisoppiakin varsinkin Egyptissä ja myös itämailla käsittämään väärin, ja se muuttui

sielunvaellusopiksi, jonka mukaan ihmissielun menneiden erehdysten rangaistukseksi ja sovitukseksi pitää käydä pitkää elämänjaksoa läpi erilaisten eläinten hahmossa. Tämä on siis aivan päinvastainen käsitys, kuin mikä meillä on. Eläin voi vähitellen kehittyä ihmiseksi, mutta ihminen ei voi mennä taaksepäin ja tulla eläimeksi.

Sekä vanhassa että uudessa testamentissa on monta kohtaa, jotka enemmän tai vähemmän selvästi viittaavat lihalliseen jälleensyntymiseen. Monet eri aikoina eläneet suuret filosofitkin ovat olleet tämän opin kannattajia. Mainitsen vain Platonin, Pythagoraan, Kantin ja Lessingin sekä jalon kirkkoisän Origeneen.

Ihmeellisempää onkin, että tämä oppi on meidän päivinäme voinut niin kokonaan vaipua unohdukseen. Sen on totisesti aika taas astua yleiseen tietoisuuteen, sillä se paremmin kuin mikään muu luo valaistusta olemassaolon moniin arvoituksiin ja ratkaisee yksinkertaisella tavalla vääryyden, joka on näennäisesti olemassa tämän maailman hyvyuden ja vielä enemmän sielullisten taipumusten jakautumisessa ihmisten kesken.

Jos itse tulet vakuutetuksi, sinun on sen tähden isoksi tultuasi tai mielummin nyt heti tehtävä, mitä vähäistä voit tämän totuuden levittämiseksi tovereittesi ja ystäväiesi keskuudessa, sillä silloin teet hyvän teon. Tulet kohtaamaan väärinkäsitystä, ehkä pilkkaakin, mutta älä pelästy siitä, vaan julista pienenä lähetysaarnajana jumalallista totuutta, joka kerran on auttava ihmiskuntaa elämään onnellisempaa elämää maan päällä.

Tästä tuli pitkä kirje, ja kuitenkin minulla olisi paljon enemmän sanottavaa sinulle jälleensyntymisen todenmukaisuudesta. Toivottavasti et ole väsyynyt siihen, mitä sinulle opettaa

vanha isoisä.

XVI

SYYN JA SEURAUKSEN LAISTA

Rakas lapsi!

On olemassa eräs toinen laki, joka läheisesti liittyy jälleensyntymisen lakiin. Siitä tahdon tänään puhua. Se ei meidän aikanamme ole aivan tuntematon, mutta sitä epäillään ja ymmärretään väärin siitä yksinkertaisesta syystä, että ainoastaan jälleensyntymisen valossa se tulee täysin selväksi. Paavali on sattuvasti lausunut yksinkertaisin sanoin tämän lain: ”Jumala ei salli itseään pilkata, sillä mitä ihminen kylvää, sitä hän niittääkin.”

Ryhdyimme nyt tutkimaan syyn ja seurauksen lakia.

Jos ihminen saisi elää vain yhden ainoan maaelämän ja hänellä sitten olisi odotettavissa ikuinen helvetti tai ikuinen taivas, jumalallisen Oikeuden laita olisi huonosti, siihen kuitenkin tahtoisimme kaikki luottaa. Sinun ei tarvitse kauaa katella ympärillesi, ennen kuin näet hyviä ihmisiä, jotka elävät surussa ja puutteessa, ja toisaalta huonoja, jopa suorastaan ilkeitä ja rikollisia ihmisiä, jotka toimissaan menestyvät ja elävät ylellisesti ja – kuten heistä itsestään tuntuu – onnellisesti. Sehän olisi sellaisenaan hirveätä vääryyttä, mutta nyt koetetaan oikeudenkaipuuta tyydyttää ajattelemalla, että edelliset ehkä pääsevät taivaaseen – yksityisestä ihmisestä sitä ei kuitenkaan voi varmasti tietää – ja jälkimmäiset aivan varmasti helvettiin, ja kummatkin jäävät omaan paikkaansa iankaikkisiksi ajoiksi. Eikö ole kauhistavaa ajatella noin!

Jumalallisen Oikeuden tahtoisimme käsittää vielä korkeammaksi kuin se on, jota ihmiset noudattavat. Tahtoisimme uskoa,

että se kultapainoilla punnitsee ihmisen kohtaloksi iloa tai kärsimystä ja ottaa silloin huomioon sekä hänen tekonsa ja aikomuksensa että olosuhteet, joissa hän on elänyt, kasvatuksen, jonka hän on saanut, on ollut silmiensä edessä, kiusaukset, joita vastaan hän on saanut taistella, ja kaikki nämä lieventävät asianhaarat, jotka inhimillinenkin laki ottaa huomioon. Kennellä maallisella tuomarilla olisi sydäntä tuomita suurinkaan rikoksellinen ikuisiin tuskiin, ja voisiko jumalallinen tuomari – ei, en voi hyväksyä sitä ajatusta, sillä se on pilkkaa, ei mitään muuta kuin jumalanpilkkaa.

Oikeus, joka sillä tavalla rankaisisi kuoleman jälkeen antamatta mitään parannuksen mahdollisuutta, olisi itse vielä kauhistavampi vääryys. Silloinhan Jumala korvaisi pahaan paljon suuremman pahan avulla. Pois sellainen ajatus!

Koettakaamme nyt saada oikeampi käsitys kuolemanjälkeisestä elämästä. Eräässä edellisessä kirjeessä kerroin, että helvetti kyllä on olemassa, mutta että sitä ei ole käsitettävä rangaistukseksi vaan tuskaksi, jonka olemme itse epäuskomme ja tottelemattomuutemme kautta hankkineet itsellemme, ja että ennen kaikkea tämä helvetti ei ole ikuinen. Samassa hetkessä, jolloin me vilpittömästi katuen käännyimme ja ojennamme kätemme Jumalaa kohti, lakkaa tuska ja helvetti häviää. Rakkauden aurinko alkaa valaista ja lämmittää meitä, niin että me saamme rohkeutta ja voimaa ja jaksamme vaeltaa katumuksen tietä, joka vie valoisampiin tiloihin. Siitä voit ymmärtää, että ihminen, joka on vapautunut helvetistä, ei silti ole heti valmis astumaan Jumalan taivaaseen. Tuolla puolen ei ole ainoastaan kaksi äärimäisyyttä, taivas ja helvetti, vaan lukemattomia välitilojakin, joiden kautta on kuljettava ennen kuin pääsee perille. ”Isäni kodissa on monta asuinsijaa”, sanoi Jeesus.

Muutamista olen jo puhunut, seitsemästä maan ympärillä olevasta astraalisesta tasosta, mutta niiden ulkopuolella on lukemattomia muita, korkeampia tasoja, joita rajallinen käsitys-

kykymme ei voi tajuta. Edessämme on iankaikkisuuden kestävä vaellus, mutta suloinen lohdutuksemme on, että saamme kulkea ”kirkkaudesta toiseen”.

Mutta kuten pahin rikollinen ei ansaitsisi ikuista kadotusta, ei hyvä ja jalo ihminen heti ole arvollinen astumaan korkeimpaan taivaaseen. Jokainen tulee oikealle paikalleen, jossa hän voi täydellisesti nauttia ympärillään säteilevästä kirkkaudesta. Jos hän joutuisi korkeammalle, hänestä tuntuisi yhtä ikävältä kuin siitä, jonka katse on tottunut hämärään ja yhtäkkiä joutuu liian voimakkaaseen valoon. Pitkään ei kuitenkaan kukaan voi jäädä paikalleen, sillä jokaisen rinnassa palaa pieni liekki, jonka Jumala itse on sytyttänyt, ja tämä ei anna meille mitään rauhaa, ennen kuin palaamme alkuperäämme, joka on oikea kotimme.

Mutta meidänhän piti puhua syyn ja seurauksen laista. Ensiksikin se määrää, että kuolemanjälkeinen elämä on täydellisesti maallisen elämämme mukainen ja sen luonnollinen seuraus. Silloin saamme kokea sitä onnea tai kärsimystä, jotka ovat seurausta hyvistä ja huonoista teoistamme. Mutta mielenmuutoksen avulla ja ponnistelemalla voimme parantaa tilannettamme ja mennä eteenpäin – tiettyyn rajaan asti. Jokaisessa maaelämässä kokoamme jonkin verran kokemuksia, kuten mehiläiset kokoavat hunajaa talvivarastoon. Vapautteen päästyämme meidän on valmistettava ja omistettava nämä kokemukset niin sanoakseni kutomalla ne olemukseemme. Mutta kun varasto on loppunut eikä meillä enää ole, mitä käsitellä, vetäydymme alas uuteen maalliseen elämään, sillä joskaan ei älyllämme, niin sydämellämme on eniten oppimista maallisessa elämässä. Ja siten synnymme uudestaan pienenä lapsena maan päälle.

Nyt syyn ja seurauksen laki taas tuo esille vaatimuksensa meidän suhteemme.

Kuten monien entisten elämien aikana olemme koonneet henkisen sivistyksen pääomaa, jonka viemme uuteen elämäämme mukanaamme taipumuksina, samoin olemme entisissä elämissä keränneet teoistamme ja aikomuksistamme moraalisia velkoja ja saatavia, joita yhteisellä nimellä sanotaan karmaksi. Meillä jokaisella on karmallinen tilikirjamme, jonka yhdelle sivulle ovat merkityt velkamme muille ihmisille ja toiselle saatavamme. Minun ei ole tarpeen sanoa sinulle, että yleensä edelliselle sivulle on kirjoitettu enemmän kuin jälkimmäiselle. Tehdessämme tekoja me sanelemme itse, mitä siihen kirjaan kirjoitetaan, kirjanpitäjän ollessa henkinen johtajamme. Ja kaikki, mikä siihen kirjaan on kirjoitettu, on tavalla tai toisella maksettava ”viimeiseen ropoon asti”.

Karmatilimme siis etupäässä määrää, millaiseksi uusi maa-elämämme muodostuu, mitä suruja tai iloja se meille tarjoaa, mitä onnea tai onnettomuutta ja mitä menestystä tai pettymyksiä. Kuten olemme kylväneet, niin saamme niittää.

Nyt varmaan sanot, kuten olet kuullut monen muun väittävän: eikö riitä, että olemme henkimaailmassa kärsineet vaivaa pahuudestamme? Seuraako se meitä vielä uuteen maaelämään valmistaen meille siellä kärsimystä? Jos kerran olemme katu-neet ja saaneet anteeksi, pitäisi toki kaikkien syntien olla pois-pyyhityt?

Voidakseni tähän vastata tahtoisin, että ensin ymmärtäisit, mitä synti merkitsee. Määritelmä on hyvin yksinkertainen. Synti on teko, jota omatuntosi ei hyväksy. Mutta yksilön kehityksestä riippuu, missä määrin omatunto on herännyt. Mitä korkeamman kehityksen ihminen on saavuttanut, sitä herkempi on hänen omatuntonsa. Raakalainen surmaa verikostona sen, joka on tappanut hänen sukulaisensa. Hän katsoo sen oikeudekseen, vieläpä velvollisuudekseen. Sinä et voisi tehdä niin omantuntosi syyttämättä sinua suureen ääneen. Sinulle se olisi synti, mutta ei raakalaiselle. Mikä on syntiä yhdelle, ei

välttämättä ole syntiä toiselle, ja mikä ei olisi ollut syntiä sinulle aikaisemmalla kehitystasolla, se olisi ehkä nyt suuri synti.

Synnillä on tavallisesti kolme puolta: se suuntautuu Jumalaan, lähimmäisemme ja itseemme – Jumalaan siksi, että olemme rikkoneet lakia, jonka hän on kirjoittanut omaantuntoomme, lähimmäisemme siksi, että olemme tehneet hänelle vääryyttä tai vahinkoa, ja itseemme siksi, että olemme tahranneet ja vetäneet alas parhaimman, mitä sisässämme on, jumalankuvan, joka meillä on sisimpänä olemuksessamme. Ja kaikki synnit ovat sovitettava.

Jumala ei koskaan ole vihastunut, hän ei tarvitse lepyttelyä, mutta meissä on voittamaton tarve päästä sovintoon hänen kanssaan, ja se tapahtuu vilpittömästi katumalla. Samalla hetkellä, jolloin täydestä sydämeistämme ymmärrämme rukoilla: ”Isä, anna minulle anteeksi!”, olemme taas avanneet olemuksemme jumalalliselle rakkaudelle, joka ei koskaan ole lakannut säteilemästä meille, vaikka emme ole voineet ottaa vastaan sen eloa antavia säteitä niin kauan kuin olimme Jumalasta poiskääntyneitä. Tuntemme taas yhteytemme Hänen kanssaan ja olemme onnellisia, sydän riemuitsee kiitollisuudesta, jälleen saavuttamamme lapsensuhde Jumalaan tuntuu pelkältä armolta. Tämä sovituksen puoli on samalla kertaa vaikein ja helpoin – vaikein sen vuoksi, että meidän on kukistettava ylpeytemme ja taivutettava kankeat polvemme nöyrään tunnustukseen, helpoin sen vuoksi, että se on silmänräpäyksellinen teko, ja kun se on tehty, on kaikki taas hyvin – kaikki mikä koskee suhdettamme Jumalaan. Tämä sovituksen puoli voi tapahtua heti sen jälkeen, kun teko on tehty eli samassa maaelämässä. Mutta jos se ei tapahdu tuolloin, niin se tapahtuu kuoleman jälkeen, vaikka siihen menisi tuhansia vuosia, sillä ei kukaan voi ajan oloon vastustaa Jumalan rakkautta, emmekä saavuta rauhaa, ennen kuin olemme katuneet. Sitä ennen emme voi alkaa uutta maaelämääkään.

Mutta ei riitä, että sovitamme Jumalalle, meidän on sovittava lähimmäisellemmekin hyvittämällä se, mitä pahaa olemme heille tehneet. Luonnollisesti tämäkin puoli sovintoa voi toteutua samassa maaelämässä, jossa teko tehtiin, mutta ikävä kyllä olemme yleensä liian hitaita tunnustamaan ja hyvittämään erehdyksiämme. Jätämme hyvityksen kovin mielellämme toistaiseksi, ja sen sijaan kokoamme velkaa, jonka viemme mukana seuraavaan maaelämään. Sillä jokainen erehdys on sovittava sillä tasolla, jolla se tehtiin.

Kuinka se on mahdollista, sinä ehkä sanot. Mistä tiedän kohtaavani saman ihmisen, jolle entisessä olen elämässä tehnyt vääryyttä? Ja jos hänet kohtaan, en häntä tunne. Kuinka silloin voi puhua hyvityksestä?

Ei ole varmaa, että kohtaan hänet heti seuraavassa maallisessa elämässäni, mutta aivan varmasti kohtaan hänet jossakin tulevassa elämässä, sillä lain vaikutuksesta ne ihmiset, joilla on joku karmallinen velka toisilleen suoritettavana, vetäytyvät jonnain päivänä yhdessä alas, niin että he kohtaavat toisensa taas maan päällä. He eivät tosin tunne toisiaan, mutta he joutuvat toistensa yhteyteen ja voivat tuntea itsetiedotonta vetovoimaa toisiinsa. Etkö ole joskus tuntenut tätä ihmeellistä vetovoimaa johonkin ihmiseen, jonka ensi kerran näet, – vetovoimaa, jonka kaltaista tunnetta et suinkaan tunne ketä tahansa ihmistä kohtaan? Kohtaamasi ihminen on ehkä vanha tuttava, olette varmaankin tavanneet toisenne jossakin aikaisemmassa maaelämässä, ja sinulla on kenties velka maksettavana hänelle. Tämän vetovoiman ei aina tarvitse tuntua mieluisalta. Voit päinvastoin tuntea vastenmielisyyttä tuota ihmistä kohtaan, ja kuitenkin tunnet olevasi häneen sidottu. Silloin on sitä luultavampaa, että olet kohdannut vanhan saamamiehen.

Mutta olkoon asian laita miten tahansa – ymmärrätkö vai et, että hän on vanha saamamies –, niin olet aina velvollinen olemaan hänelle hyvä. Ja jos hän tavatessanne on sellaisissa

olosuhteissa, että sinun pitäisi auttaa häntä ja ehkä uhrautua kokonaan hänen puolestaan, tee se silloin, ja on mahdollista, että olet maksanut vanhan velan.

Mutta väittänet, että se ei suinkaan merkitse mitään, kun ette tunne toisiamme?

Päinvastoin tahtoisin sanoa, että juuri tällä seikalla on hyvin suuri merkitys. Otaksu, että todella tuntisit kohtaamasi henkilön vanhaksi viholliseksi tai uhriksi, jota olet kiduttanut. Luultavasti tahtoisit kaikin tavoin päästä hänestä eroon. Ja vaikka saisit voittamalla itsesi tarjotuksi hänelle palvelustasi, niin tekisit sen sisäisen pakon vaikutuksesta, joka riistäisi teolta sen arvon. Vanhan tuttavan tunteminen siis estäisi, eikä auttaisi hyvittämistä.

Parempi on, että et muista mitään, vaan voit täysin vapaasti olla hyvä ja tehdä hyvää. Tule siten lähemmäksi vanhaa vihamiestäsi, sen sijaan että vastahakoisesti astuisit hänen luokseen ja ojentaisit hänelle kätesi. Kun sitten kerran tapaatte toisenne ylhäällä meidän kaikkien todellisessa kodissamme, silloin tunnette toisenne, vanha rikos on sovitettu, ja te olette tulleet ystäviksi. Vanha kauna on muuttunut kiittollisuudeksi. Sinun karmallinen velkasi on maksettu.

– Mutta jos en muista mitään, kuinka silloin tiedän, ketä kohtaan minun erityisesti pitäisi olla hyvä?

– Sinun pitää tietysti voimiesi mukaan olla hyvä kaikille ihmisille, jotka tulevat tiellesi, ja aivan erityisesti niille, joihin tunnet vastenmielisyyttä. Jos niin teet, olet saanut voiton itsestäsi ja ehkä sen ohella maksanut vanhan velan. Joka tapauksessa olet auttanut veljeäsi hänen matkallaan, sillä ei ole voimallisempaa apua kuin hyvyys.

Mutta vastenmielisyytesi sinua lähellä oleva ihmistä kohtaan voi olla niin suuri, että sinä et voita sitä. Tunnet sydämessäsi piston, mutta et saa ojennetuksi hänelle auttavaa kättä, jota hän tarvitsee. Jos näin jätät auttamatta vanhaa saamamiestä,

et ole maksanut velkaasi. Se vetää sinut uuteen maaelämään hänen seurassaan, sillä ennemmin tai myöhemmin sinun on hyvitetävä se, mitä paha olet tehnyt ikuisuuden tietä etenevälle kanssaskulkijallesi.

Olemme nyt puhuneet siitä, miten synti sovitetaan Jumalalle ja lähimmäisellemme. Meidän on vielä katsottava, miten se sovitetaan meille itsellemme. Ehkä ajattelet, että se on helpointa mitä olla voi, jos se edes on tarpeellista – ainahan voin antaa itselleni anteeksi.

Ystäväni, ei olekaan kysymys siitä. Kysymys on paljon tärkeämmästä ja vaikeammasta asiasta. Muistatko minun sanoneen, että jokainen synti, minkä teet, painaa tahran sieluusi. Niin kauan kuin sinussa on sellaisia tahroja, et voi astua valoiisiin ja onnellisiin maailmoihin, jossa kaikki olennot ovat puhtaita kuin vitivalkoinen lumi. Häpeisit silmät päästäsi, jos likaisena ja harmaana joutuisit säteilevien valo-olentojen joukkoon. Kuitenkin ikävöit päästä valopiiriin ja pyydät saada pestä itsesi puhtaaksi. Eikä ole mitään muuta keinoa, joka ottaisi pois nämä tahrat kuin kärsimys. Sinun on kärsittävä itsesi puhtaaksi, ja sen pitää tapahtua täällä maan päällä. Jokainen synti tuottaa sinulle vastaavan kärsimyksen, mutta tämä kärsimys on siunauksellinen, sillä se puhdistaa sielun. Selvästi suurin osa kaikesta kärsimyksestä, jota näet ympärilläsi maan päällä, on sellaista puhdistustulta, jonka läpi ihmiset käyvät poistaen itsestään samassa tai aikaisemmassa maaelämässä tekemiensä syntien tahroja.

Tiedät, että kärsimystä voi kestää monella eri tavalla. Toiset kestävät vaikeimpia tuskia ja ovat täynnä luottamusta ankarimpien koettelemusten keskellä. He tekevät hyvää työtä ja hyötyvät kärsimyksestä, he pesevät siten itsensä puhtaiksi. Toiset taas napisevat ja valittavat pienimmästäkin mielipahasta tai vastoinkäymisestä ja syyttävät Jumalaa koettelemuksista, jotka heitä kohtaavat. He tekevät kelvotonta työtä, eivätkä he kokonaan

vapaudu likaisista tahroistaan. Heidän on vielä tulevassa elämässä uusien kärsimysten avulla saatettava loppuun, mitä he eivät tässä saaneet suoritetuksi.

Ei kukaan kärsi enempää kuin ”mitä hänen tekonsa ansaitsevat”, jumalallinen Oikeus punnitsee kultapainoilla jokaisen ihmisen kuorman, niin että se vastaa täsmälleen hänen teemmänsä rikkomusta, ja sen lisäksi niin, että hän jaksaa sen kestää. Jos hänelle tulisi liian raskaaksi yhdellä kertaa kestää kärsimys, jonka hän on itselleen hankkinut, niin voidaan se jakaa kahden taikka useamman maaelämän osalle.

Kun sinua itseäsi kohtaa joskus kärsimys, muista mitä se merkitsee. Ole kiitollinen siitä ja kestä se kärsivällisesti ja luotavaisesti, niin että se koituu sinulle siunaukseksi.

Ja sitten sinun on kiinnitettävä huomiota erääseen seikkaan, jolla on hyvin suuri merkitys. Huomaa, että jokaiseen kärsimykseen Jumala liittää jonkun lohdutuksen. Tätä totuutta te roitti minulle eräs vanha, elämää kokenut mies, ja siitä olen monta kertaa ollut hänelle kiitollinen. Jumala ei lähetä kärsimystä, vaan olet sen itse itsellesi hankkinut. Se on tekojesi lakisiteinen seuraus, mutta Hän antaa lohdutuksen, joka auttaa sinua kestäämään sitä. Ajattele sen vuoksi kärsiessäsi näin: tämän olen hankkinut itse itselleni toimimalla väärin jossakin entisessä elämässä tai ehkä tässä, ja minun on kestättävä se kärsivällisesti, sillä silloin puhdistun tahroista, joita olen tehnyt sieluuni. Ja jos katsot ympärillesi, näet sen lohdutuksen, jonka Jumala on sinulle antanut: se on ehkä sinun äitisi, joka istuu vuoteesi vieressä ja pyyhkii kyyneleesi, tai ystävä, joka ojentaa kätensä sinulle ja sanoo rohkaisevan sanan, tai koira, joka tulee ja painaa päänsä polvellesi ja heiluttaa häntäänsä. Jumalalla on monta lähettilästä.

Ja kun kohtaat kärsivän ihmisen, ota huomioon, että sinä voit tulla tuollaiseksi Jumalan lähettiläeksi. Ole hänelle hyvä, osoita hänelle ystävällisyyttä, anna Jumalan oman rakkauden

sinun pienen olemuksesi kautta säteillä hänelle, jotta hän tuntee, ettei hän ole hyljätty, ja jotta hän huomaa, ettei Jumala ole häntä unohtanut. Tiedä, että itse aina korjaat suurimman siunauksen siitä vähäisestä avusta, jonka voit antaa.

Isoisäsi

XVII

ENEMMÄN SYYN JA SEURAUKSEN LAISTA

Pieni ihmislapsi!

Haluat ehkä kuulla hiukan lisää syyn ja seurauksen laista, karmasta?

Eikö mielestäsi ole perin ihmeellistä, että kohtaloamme ohjataan niin tarkasti, että kaksi ihmistä, joilla on jonkin menneen elämän aikainen karmallinen sovitus suoritettavana toistensa kanssa, kohtaavat toisensa tässä elämässä sellaisissa olosuhteissa, että toinen saa tilaisuuden maksaa velkansa toiselle tai että jos he ovat syvästi rakastaneet toisiaan entisessä elämässä, he nytkin tapaavat toisensa ollakseen miehenä ja vaimona, veljenä ja sisarena tai hyvinä ystävinä avuksi ja tueksi toisilleen elämän vaelluksen aikana?

Mielestäsi ehkä se, että he kohtaavat toisensa, on pelkkä sattuma. Ystäväni, ei ole olemassa mitään sattumaa. Se on vain sana, jonka ihmiset ovat keksineet peittääkseen sillä omaa tietämättömyyttään. Kuinka voit ajatella, että jumalallinen maailmanhallitus, joka ohjaa ihmeteltävän johdonmukaisesti koko luomakuntaa ikuisten muuttumattomien lakien mukaan, auringoja ja planeettoja samoin kuin pienintä ilmassa pyörivää tomuhiukkasta, olisi voimaton, kun kysymyksessä on ihmisten kohtalo, ja antaisi sen järjestyä miten hyvänsä sattumanvaraisesti? Ihminen on toki arvonsa kuten tomuhiukkasella, auringoilla ja planeetoilla. Totisesti häntäkin johtavat ne ikuiset lait, vaikka emme ole vielä oppineet ymmärtämään niitä. Mutta kaikkein ihmeellisin asia on kuitenkin se, että meitä johdetaan niin varmasti ja erehtymättömästi meille asetettua päämäärää

kohti, eikä kuitenkaan meidän omaa vapaata tahtoamme loukata. Ehkä on ajateltavissa, että tahtomme ei ole niin rajattoman vapaa kuin luulemme. Sillä on ehkä rajansa, joita emme tunne ja joita emme edes aavista. Näiden rajojen sisällä tahtomme on vapaa, mutta niiden ulkopuolelle toimintamme ei ylety, vaan siellä kaitselmus ohjaa varmoin käsin kohtaloamme kohti sitä, mikä on välttämätöntä. Kuinka tämä on mahdollista – se on arvoitus, jota suurimmat filosofit turhaan ovat koettaneet ratkaista. Sen vuoksi meidänkään ei kannata koettaa selvittää sitä. Jumalalla on salaisuutensa, joiden perille emme voi päästä.

Ihmeellistähän on myös, että tekojemme seuraukset kohtaavat meitä niin erehtymättä, jos ei tässä samassa elämässä, niin seuraavassa tai kenties elämässä, joka on monen tuhanen vuoden päässä edessämme. Täällä voimme havaita eräitä lakeja, vaikka emme osaa aavistaakaan niiden toimintatapaa, aivan samoin kuin tunnemme painovoiman sen vaikutuksista, vaikka emme ymmärrä, miten se toimii. Seuraavaksi tarkastelemme, millaisia käsityksiä karmasta on esitetty.

Jokainen teko, jolla on jokin moraalinen merkitys ja joka siis on hyvä tai huono, panee liikkeeseen eräitä henkisiä värähtelyjä, aivan kuten huuto saa ilmassa aikaan ääniaaltoja, jotka laajenevat kaikkiin suuntiin. Sellainen voimasysäys saa aina aikaan hyvää tai pahaa laajuudella, joka riippuu teon voimakkuudesta. Mutta kun se on tyhjentänyt koko sisäisen voimansa, kääntyy se takaisin teon suorittajaan ja purkaa hänelle sen ilon tai kärsimyksen, joka on teon karmallinen seuraus, kuten huuto ponnahtaessaan seinästä palaa kaikuna.

Suuri ja voimakas teko, jonka seuraukset ulottuvat laajalle, ei sen vuoksi palaa niin pian kuin pienempi teko, joka ei ole saanut aikaan paljon vaikutuksia maailmassa. Sen tähden muutamien tekojen karma voi kypsyä jo tässä elämässä, mutta toisten karma ei kypsy ennen kuin vasta jossakin seuraavassa maaelämässä.

Sinusta tämä varmaan on kummallista puhetta, mutta koe-tan parilla esimerkillä selittää, mitä tarkoitan.

Mies, joka on tehnyt murhan, on samalla pannut liikkee-seen monta paha voimaa. Hän on katkaissut elämänlangan ihmiseltä, joka ehkä olisi voinut tehdä paljon hyvää maailmas-sa, hän on syössyt murhatun omaiset suruun ja ehkä taloudel-lisiin vaikeuksiin, hän on herättänyt vihaa ja katkeruutta niissä, jotka olivat murhatun lähellä, hän on esimerkillään herättänyt muissa murhanhimoa, ja ehkäpä hän on aiheuttanut rikoksia-kin, jotka vuorostaan levittävät surua ja katkeruutta laajoihin piireihin. Jos samassa elämässä lain koura kohtaa hänet, niin hän saa sovittaa osan sitä velkaa, joka kohdistuu häneen itseensä, mutta paljon on vielä sovitettavana. Jos hän jää tässä elä-mässä vapaaksi, odottaa häntä toisessa elämässä paljon vaike-ampi karma – vaikeampi hänelle itselleen. Kaikissa tapauksissa kestää kauan, ennen kuin paha teko on ennättänyt tyhjentää koko voimansa ja saada aikaan kaikki vaikutuksensa. Sen kar-ma tarvitsee kypsyäkseen ehkä vuosisatoja.

Tai joku on vihapäissään – kun hän ei muulla tavalla ole voi-nut purkaa huonoa tuultaan – potkaissut kissaa. Sellaisen teon vaikutukset eivät ulotu niin pitkälle, ja sen karma kypsyy pian. Se voi palata hänelle ennen kuin aurinko laskee jonakin harmi-na, joka kohtaa häntä. Hän ei käsitä, missä yhteydessä ovat kes-kenään hänen tekemänsä ruma teko ja ikävä tapahtuma, joka häntä kohtaa, mutta korkeammalta kannalta on helppo nähdä, että ne ovat yhteydessä toisiinsa syyn ja seurauksen sitein. Ot-tamalla vaarin itsestäsi elämän jokapäiväisissä pienissä olosuh-teissa voit helposti oppia näkemään, tai ainakin aavistamaan, että tekemäsi pienet erehdykset ja sinua kohtaavat harmit ovat keskenään karmallisessa yhteydessä.

Luonnollisesti hyvillä teoillakin on hyvä karmansa. Nainen on omistanut koko elämänsä johonkin rakkauden palveluk-seen, esimerkiksi sairaanhoitoon. Hän on hellän huolenpitonsa

avulla pelastanut takaisin elämään jonkun, joka olisi muuten ennenaikaisesti poistunut perheen ja ystävien keskeltä, ja siten hän on levittänyt iloa laajoihin piireihin. Hän on keventänyt sairaan omaisten taakkaa tekemällä raskasta työtänsä ja valvomalla öitä, ja hänen hyvä esimerkkinsä on antanut muille voimaa viettää rakastavaa ja uhrautuvaista elämää. Ja näin hän ei ole tehnyt vain yhden sairastuvuuden ääressä, vaan hän on kulkenut vuoteelta toiselle, väsymättä ja ajattelematta palkkaa. Hän on tehnyt hyvää hyvän vuoksi, ja se on tuottanut iloa hänelle. Minkä siunauksellisen karman hän on itselleen hankkinut! Varmaan se seuraa häntä monen elämän läpi, ennen kuin se purkaa hänelle koko kerääntyneen onnen ja ilon aarteen.

Pienet hyvät teot, joita voit suorittaa jokapäiväisessä elämässäsi, tuovat nekin mukanaan hyvän karman, joka ilmenee jonakin pienenä ilona, jonka saat jo tässä elämässä. Mutta sen sanon sinulle, että jos rupeaisit kokeilemaan hyvillä teoillasi nähdäksesi, minkä hyvän palkan ne tuottavat, niin pian pettyisit. Hyvyys, joka osoitetaan palkan vuoksi, ei tuota palkkaa. Se on kuin kuivunut siemen, joka on menettänyt elinvoimansa eikä voi kasvattaa hedelmää. Me emme saa pitää vastakirjaa Herramme kanssa. Hän se hoitaa tiliämme todellisen ansiomme mukaan.

Kenties ihmettelet, kuinka karman vaikutuksista voi olla tietoa, kun ne ulottuvat moneen maaelämään. Tiedäthän, että nykyaikana ei ole tavatonta, että ns. kuolleet keskustelevat ns. elävien ihmisten kanssa. On hyvin sopimatonta sanoa manalle menneitä kuolleiksi, sillä todellisuudessa he ovat yhtä eläviä kuin me, elävätpä vielä intensiivisempää elämää kuin me elämme. Päästyään tietylle kehitysasteelle he saattavat katsoa taaksepäin aikaisemmin viettämiinsä maaelämiin, he voivat verrata jonkin maaelämänsä kohtaloa edellisen tekoihin ja nähdä niiden liittyvän toisiinsa syin ja seurauksin, ja näistä kokemuksistaan he voivat kertoa maanlapsille. Sillä tavalla on saatu näitä

erinomaisen arvokkaita tiedonantoja siitä, miten karman laki vaikuttaa pienissä ja suurissa asioissa ja miten jokainen kylvä tuottaa oman satonsa⁴.

On ihmeellistä nähdä, että kärsimykset, jotka ihminen saa kestääkseen tekemänsä erehdyksen vuoksi, muodostuvat usein aivan sen rikoksen kaltaisiksi, joka niiden on määrä sovittaa. Jos hän esimerkiksi yhdessä elämässä on ollut ankara isäntä, joka on piinannut palvelijoitaan, voi hän seuraavassa elämässä itse joutua palvelijan asemaan ja saa silloin tuntea sellaisen kohtalon taakan. Jos hän tavalla tai toisella on menetellyt epärehellisesti, hän saa olla valmis itse seuraavassa maaelämässä tulemaan petetyksi. Jos hän yhdessä maaelämässä on ollut ahne ja koonnut rahoja vain niitä omistaakseen ja väärinkäyttääkseen, hän voi saada seuraavassa elämässä vaeltaa kerjäläissauva kädessään.

Eräs hyvin kuvaava todistus siitä, kuinka tarkasti karma toimii, on minun kerrottava sinulle. Olen poiminut sen mielenkiintoisesta kirjasta⁵, jonka on kirjoittanut itävaltalainen Adelman von Vay, joka on kyvykäs meedio ja ennen kaikkea hyvä ihminen. Eräs henki on kertonut hänelle kahdeksasta maaelämästään. Ensimmäisessä hän oli raaka ja julma mies, joka teki seitsemän tarkoin harkittua ja suunniteltua murhaa. Viimein hänet saatiin kiinni ja hirtettiin. ”Mutta”, hän kirjoittaa meedionsa kautta, ”en tahdo kuvailla surkeita rikoksiani, vaan katumustani.”

”Paha henki ei tunne rakkautta. Niin oli minunkin laitani, sillä tunsin ainoastaan vihaa. Mutta kukaan ei ole kokonaan hylätty, en minäkään ollut. Teloitukseni jälkeen kohtasin hänet, joka oli ollut äitini. Hän otti minut hellästi vastaan, hän antoi minulle hyviä kehoituksia, ja hän tahtoi pelastaa sieluni, mutta minä olin raivopäinen ja vallaton. Syöksyin niiden keskelle,

---

⁴ Muutamia tällaisia kuvauksia, jotka käsittävät monta maaelämää, on julkaistu yhteisellä nimellä *Sädd och Skörd* sekä kirjassa *Himojen tulet*.

⁵ *Die Sphäre zwischen der Erde und der Sonne* (ruotsinkielinen käännös *Reseminnen från Andevärlden*).

jotka olivat taistelemassa maan päällä. Olin mukana sodissa, murhissa ja hävityksissä. Äitini rukoili yhä, että minä kään-tyisin. Silloin korkea henki sanoi hänelle: ”Jos tahdot pelastaa hänen sielunsa, täytyy sinun rakkaudesta häneen taas syntyä maan päälle. Rakkautesi vetää hänet luoksesi, ja hän tulee taas pojaksesi, mutta hyvitykseksi hänen päivänsä täytyy päättyä väkivaltaiseen kuolemaan.”

Hän otti kiitollisena vastaan tämän sanoman. Henki siunasi häntä ja sanoi: ”Tämän jälkeen nimesi on oleva Dolorosa. Kul-je orjantappuraista tietäsi ja pelasta hänen sielunsa.”

Mutta ennen kuin alan kuvailla katumustani, on minun ker-rottava, mitä murhatekoja olin tehnyt.

Ensimmäinen. Kolmetoistavuotiaana poikana kuristin leik-kitoverini kuoliaaksi, sillä tahdoin saada hänen miekkansa. Vaivalloisesti raahasin hänen ruumiinsa joelle ja heitin hänet siihen. Kukaan ei aavistanut, että minä olin murhaaja.

Toinen. Ollessani Italiassa minulla oli rakastettu. Hän petti minut, ja minä pistin hänet kuoliaaksi ja pakenin.

Kolmas. Taistelulenkellä surmasin haavoittuneen ritarin ja varastin hänen kultaketjunsä.

Neljäs. Erästä linnaa valloittaessa murhasin vanhan nai-sen ja ryöstin hänen korunsa.

Viides. Minussa heräsi himo naimisissa olevaan naiseen, myrkytin vanhan aviomiehen ja otin vaimon luokseni. Hän oli paha demoni ja varasti kaikki jalokiveni.

Kuudes oli katalin. Tulin palkatuksi murhaajaksi ja rahasta surmasin korkeassa asemassa olevan henkilön.

Seitsemäs. Taas murha palkan vuoksi. Jouduin kiinni ja pää-tin päiväni hirsipuussa.

Mutta seitsemän kertaa minun itseni piti kokea väkivaltai-nen kuolema, niin kuului tuomio henkimaailmassa. Tahdon nyt kertoa, miten se toteutui.

Ensimmäinen rangaistukseni. Dolorosa tuli todella äidikseni. Hän kasvatti minua hellästi ja huolellisesti, mutta minä olin hurja ja ilkeä ja tuotin hänelle vain surua. Karkasin hänen luotaan ja liityin rosvojoukkoon. Se saatiin kiinni, ja kaikki hirtettiin ilman mitään varsinaista tutkimusta. Minutkin teloitettiin. Tämän kuolemani jälkeen olin hurjassa epätoivon tilassa, kunnes äitinikin kuoli, tuli luokseni ja otti minut hoiviinsa.

Toinen rangaistukseni. Ilman omaa tahtoani synnyin taas maan päälle. Koneellisesti täytyi minun noudattaa jälleensyntymisen lakia, joka johtaa ja puhdistaa syvemmällekkin vajonneita henkiä. Dolorosa tuli taas äidikseni. Tällä kertaa minut myrkytti nainen, joka sitten ryösti, mitä minulla oli.

Kolmas rangaistukseni. Dolorosa tuli taas äidikseni. Joka ruumiillistumassa hän opetti minulle jotakin hyvää, aina hän vei minut jonkin askeleen eteenpäin. Tällä kertaa minut surmattiin taistelukentällä, aivan kuten itse kerran olin surmannut haavoittuneen ritarin.

Neljäs rangaistukseni. Tässä ruumiillistumassa olin jo hiukan parantunut. Dolorosa näki sen ja iloitsi. Tällä kertaa jäin eloon hänen jälkeensä. Vanhana miehenä sain väkivaltaisen kuoleman turkkilaisten kädestä. Se tapahtui erään kaupungin valloituksen yhteydessä.

Viides rangaistukseni. Äitini jäi tällä kertaa henkimaailmaan. Hän tuli suojelushengekseni ja valvoi minua. Tässä ruumiillistumisessa rakastin sanomattomasti muuatta tyttöä. Menin naimisiin hänen kanssaan, mutta hän petti ja myrkytti minut ja pakeni rakastajansa kanssa.

Kuudes rangaistukseni. Oli Ranskan vallankumous. Olin päässyt nyt niin pitkälle, että rakastin ja olin kunniantuntoinen. Kuolin kuninkaani puolesta giljotiinissa.

Seitsemäs rangaistukseni. Vielä kerta minun oli heitettävä henkeni väkivaltaisessa kuolemassa. Henkeni oli siitä tietoinen. Jumala antoi armosta minun kuolla taistelukentällä. Kaaduinin Novaran taistelussa.

Rangaistukseni oli päättynyt. Jokaisen kuoleman jälkeen tuli henkeni kirkkaammaksi ja itsetietoisemmaksi. Tein palavasti työtä kehitykseni puolesta. Nyt saan vielä kerran, ja tällä kertaa palkinnoksi, elää maaelämän yhdessä Dolorosan, kaksoishenkeni kanssa. Nyt olen vihdoinkin saavuttanut voimakkaan, lainkuuliaisen elämänasenteen. Tällainen on kehityksen tie, se ei ole paikallaan pysymistä. Synn ja seurauksen laki ulottuu loputtomasti, ja sen vaikutukset kestävät läpi ikuisuuden: sen tähden varokaa syntiä.”

Tämä kertomus on hyvin opettavainen. Se osoittaa, miten erehtymättömästi karman laki toimii. Hän oli tuhonnut seitsemän ihmiselämää, ja hän itse sai läpikäydä seitsemän elämää, jotka kaikki päättyivät väkivaltaisesti.

Et saa tämän nojalla kuitenkaan päätellä, että kärsimys aina muotoutuu rikkomuksen suoranaiseksi jäljennökseksi. Yksilön mielenlaadulla on suuri vaikutus. Mitä kovempi ja raaempi se on, sen enemmän karma ilmenee muodossa ”silma silmästä ja hammas hampaasta”. Ankara, mutta viisas on tapa, jolla henkeä kasvatetaan: hän saa itse kokea sen pahan, jonka hän on tehnyt muille. Siten hän oppii näkemään, miten huonosti hän on tehnyt, ja samalla ne kärsimykset, jotka hän saa kestää, ovat omiaan kohottamaan, puhdistamaan ja jalostamaan häntä. Tässäkin tapauksessa näemme raa’an ja kovan hengen pehmenevän ja muuttuvan vähitellen rangaistuksensa vaikutuksesta hyväksi ja puhdistuneeksi hengeksi, jollainen hän nyt on.

Nyt voinee tuntua kummalliselta, että synn ja seurauksen laki ikään kuin vaatii, että uusi murhaaja astuu täyttämään karman käskyä. Mutta käsittäkäämme tämä asia niin, että karma ihmisten pahuuden avulla panee täytäntöön tuomionsa mutta ei pakota siihen ketään. Se, joka tekee murhan, vastaa sen vuoksi aina itse rikoksestaan. Hän ei voi puolustella itseään sillä, että hän on ollut karman välikappale, sillä siitä hän ei mitään tiedä. Ja jos karmalla ei olisikaan sellaista välikappaletta, niin

on jumalallisella Oikeudella muita keinoja, joiden avulla se voi kohottaa ja puhdistaa langennutta ihmistä. Karma ei koskaan joudu pulaan. Mutta eikö ole ihmeellistä, selittämättömän ihmeellistä, että jumalallinen Oikeus siis voi käyttää ihmisten pahutta pyhien tarkoitustensa palvelukseen?

Hyvällä syyllä saatat kysyä, eikö karman vaikutuksia millään keinolla voi torjua tai edes lieventää. Voi aivan varmasti. Keino on: tee hyvää! Se kuulostaa yksinkertaiselta, mutta ei ole mikään helppo asia.

Sinun on käsitettävä, että karma ei ole päätetty tili, vaan se on aina toiminnassa. Joka päivä rakennamme huomispäivän karmaa. Vaikkakin karmamme debetpuolella on menneiltä ajoilta periytynyt suuri rasittava velka, voimme viedä kreditpuolelle uusia sijoituksia, hyviä, uhrautuvaisia tekoja ja siten muuttaa tuloksen ja parantaa kohtaloamme. Mutta voit myös käsittää, ettei ole helppoa yhtäkkiä tulla valon soturiksi ihmisen, jonka mennyttä elämää varjostavat pimeyden työt. Kehityksessä ei tapahdu hyppäyksiä. Sen saavat aikaan hitaasti ja varmasti juuri kärsimykset, jotka hankimme itse itsellemme.

Esittämästäni kertomuksesta voimme oppia muutakin. Muistat minun sanoneen, että jokaiseen kärsimykseen Jumala liittää lohdutuksen. Tämä on totuus, joka saa sattuvasti vahvistuksensa edellä kerrotusta onnettomasta kohtalosta. Kaikissa maaelämissä hänen rinnallaan oli auttava enkeli, Dolorosa, joka epäröimättä astui orjantappuraista tietä aineeseen ja elämässä toisensa jälkeen tuli tämän hurjan, hillittömän hengen äidiksi. Hänen hellä rakkautensa se kohottikin vähitellen tämän niin syvälle langenneen hengen. Voit siitä nähdä, mikä suuri vapahtava voima piilee tuollaisessa rakkaudessa, jolle mikään uhraus ei ole liian suuri, kun on kysymyksessä rakastetun olennon pelastaminen. Olkoon se meille Jumalan äärettömän rakkauden kuvana. Tällainen rakkaus hellii samalla tavalla koko luomakuntaa ja on takuuna siitä, että Jumalan rakkaus kykenee kohottamaan meidät kaikki.

Olemme puhuneet yksilön karmasta. Mutta yksilöiden lailla myös kansoilla on oma karmansa. Ihminen ei ole vain erillinen yksilö, vaan hän on myös kansan ruumiin jäsen ja saa ottaa osaa sen yhteiseen karmaan.

Kaikki ovat enemmän tai vähemmän vastuunalaisia maansa kohtalosta. Jos et ole sitä muulla tavalla, niin olet vastuunalainen siitä esimerkistä, jota elämässäsi ilmennät. Älä sen tähden koskaan unohda, että sinulla on pyhiä velvollisuuksia yhteiskuntaa kohtaan, johon kuulut. Jos jollakin vähäisellä tavalla voit kohottaa kansaasi, niin rakennat hyvää karmaa sekä maallesi että itsellesi. Jos liityt niihin, jotka yltäkylläisessä itsekkydessään halveksivat maataan ja halveksivat sen lakeja, teet syntiä sekä maatasi että itseäsi kohtaan etkä voi välttää kummankaan rangaistusta. Jumala ei anna pilkata itseään. ”Mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää.”

Kuinka voimme nyt ymmärtää, mitä karma oikeastaan on? Onko se persoonaton voima, joka selittämättömällä tavalla pitää tiliä töistämme ja toimistamme ja kirjoittamattoman lakikirjan mukaan tuomitsee meille myötä- ja vastoinkäymistä, iloa tai kärsimystä? Vai onko se Jumalan sekaantumista kohtaloomme? Ja eikö meidän ole mahdollista etsiä keinoja vastustaa karman vaikutuksia tai sekaantua sen suunnitelmiin? Olemmeko sen edessä ole aivan voimattomat?

Nykyisellä alhaisella näkökannallamme ollen emme voi saada täyttä selvyyttä tähän pyhään salaisuuteen, mutta eräs rinnastus voinee luoda siihen valoa. Painovoima on fyysisellä tasolla yhtä suuri salaisuus kuin karma henkisellä. Näemme painovoiman ilmaukset, ja olemme oppineet pitämään sen vaikutuksia täysin lakisiteisinä ilmiöinä, mutta siitä, mitä se sisimmältä olemukseltaan on, olemme täysin tietämättömiä. Sitä on kai lähinnä pidettävä itse aineessa piilevänä vaikuttavana voimana, joka toimii ”ikuisten lakien” mukaan, joille ihmisen on onnistunut antamaan matemaattinen muoto. Eikö samalla

perusteella voi sanoa, että karma on itse henkisessä maailmassa piilevä voima, joka toimii ikuisten lahjomattomien lakien mukaan, joista emme kuitenkaan ole vielä päässeet perille ja joille ihmisajatus ei ehkä koskaan voi löytää muotoa. Ja samoin kuin meillä on täysi oikeus toimia painolakia vastaan esimerkiksi käyttämällä hissiä, ei myöskään ole julkeata toimia karman vaikutuksia vastaan. Meillä on oikeus tehdä niin, mikäli vain jaksamme, ja todellisuudessa teemmekin niin joka päivä ja hetki. Toimimme huonoa karmaa vastaan tekemällä hyvän teon ja hyvää karmaa vastaan tekemällä pahaa. Siinä suhteessa emme ole voimattomia.

Mutta tätäkään vertausta käyttämällä emme lähemmin ymmärrä karman olemusta. Lopuksikin se on Jumalan rakkauden ja oikeuden, hänen viisautensa ja voimansa ilmaus.

Taivu siis kunnioittaen tämän jumalallisen Oikeuden eteen, joka järkähtämättä, päämäärästä ja keinoista erehtymättä tekee työtään läpi aikakausien määräten ihmisten ja kansojen kohtaloita, niin että jokainen saa juuri sen, mitä hän tarvitsee ja minkä hän itse on itselleen valmistanut.

Taivu kiitollisena jumalallisen Rakkauden eteen, joka ei koskaan väsy sinua johtamaan. Sinä ponnistelet vastaan, käännät selkäsi Jumalalle, mutta hän on kärsivällinen, hän lämmittää sydäntäsi ja odottaa, kunnes taas ojennat kätesi häntä kohti. Sinä eksyt harhateille, haparoit pimeydessä, kompastelet ja kaadut, loukkaat itsesi veriseksi tien kiviin, mutta hän nostaa sinut, parantaa haavasi, ottaa sinua varovaisesti kädestä ja vie sinut taas oikealle tielle. Ei yksikään äiti voi olla niin hellä lapselleen kuin tämä kaikkiviisas, kaikkivaltias Rakkaus, joka kehityksen pitkien aikakausien kuluessa johtaa luokseen jokaisen pienen kipinän, jonka hän on herättänyt eloon.

Älä unohda olla kiitollinen, saat siitä voimaa hyvää tekemiseen, vakuuttaa

isoisä.

XVIII KEHITYKSESTÄ

Rakas pikku ystävä!

Ehkä olet itsekseesi ajatellut, että viimeiset kaksi kirjettäni ovat olleet hiukan kummallisia ja käsittämättömiä. Voit olla oikeassa, mutta saatat uskoa, ettei ole helppoa tehdä pienessä kirjeessä selkoa niistä syvällisistä ja vakavista elämänkysymyksistä, jotka koskevat kohtalomme muodostumista. Ne eivät myöskään ole tulleet käsitellyksi niin tyhjentävästi kuin olisin toivonut – niistä voisi kirjoittaa paksuja niteitä, mutta olen vain tahtonut antaa hiukan ohjausta sinulle, kun hapuilevat ajatuksesi alkavat kerran vakavasti askarrella näiden kysymysten äärellä. Siihen asti kun se aika tulee, voit lykätä ne syrjään ja antaa niiden kypsyä. Ehkä ne vähäiset ajatukseni, jotka näissä kirjeissäni olen koettanut tuoda ilmi, tuntuvat silloin mielestäsi selvemmiltä, tai ehkä silloin itse olet saanut vielä syvemmän tiedon elämän ja kuoleman salaisuuksista. Mutta muutamia sanoja minulla on vielä sanottavana sinulle.

Olemme viimeisissä kirjeissä puhuneet jälleensyntymisen sekä syyn ja seurauksen eli kuten niitä myös nimitetään reinkarnation ja karman suurista perustotuuksista. Tänään puhumme vielä kolmannesta totuudesta, jolla on yhtä suuri merkitys, ja se on kehitys (evoluutio).

Nämä toisiinsa läheisesti liittyvät kolme totuutta ovat peruspilareita, joille uutta maailmankatsomusta korvaamaan materialismia, joka on kuihduttanut ihmisten mielen ja myrkyttänyt heidän elämänsä. Se maailmankatsomus antaa Jumalalle kunnian, tuo maahan rauhan ja antaa ihmisille hyvän tahdon.

Olenhan monessa kirjeessäni viitannut siihen, että maailmankaikkeudessa kaikki kehittyy ja menee eteenpäin. Katsokaamme nyt hieman lähemmin sitä asiaa.

Ensiksi meidän on selvästi käsitettävä, että koko luomakunta – sen näkyvä ja näkymätön osa – muodostaa yhtenäisen ketjun, jonka renkaat ulottuvat maan sorajyvästä taivaan päänkeliin. Jos katsomme ulkonaisia muotoja, voimme nähdä toisistaan jyrkästi eroavien luontokuntienkin välissä selviä ylikulkusiltoja, esimerkiksi kivi- ja kasvikunnan välissä kidemuodostumia ja kasvi- ja eläinkunnan välissä kaikkein alhaisimpia elimistöjä, joista oppineet ovat eri mieltä, onko ne luettava sieniin vai eläimiin. Vieläpä eläinten ja ihmistenkin välissä on löydetty välimuotoja, ihmisen kaltaisia apinoita ja apinan kaltaisia ihmisiä.

Mutta muodot eivät ole pääasia, ne vaihtelevat suuresti, ja usein saman luontokunnan sisällä on suurempia eroavaisuuksia kuin kahden luontokunnan rajalla. Levä ja tammi, tai mato ja norsu eroavat toisistaan enemmän kuin homesienet ja loiseläimet. Pääasia on se, joka piilee muotojen alla: yhtenäinen elämä, joka on kaikkialla, vaikka eri kehitysasteilla, ja joka muotojen vaihdellessa monin tavoin on aina samanlaatuinen ja on peräisin yhdestä ainoasta lähteestä.

Olemme nähneet, että elämää voi havaita jo kivikunnan kasvimuodostumissa ja kemiallisissa taipumuksissa, ja päättelemme sen nojalla, että se on sitoutuneena kaikkialla ns. elottomassa luonnossa. Olemme nähneet sen kasvimaailmassa astuvan pitkän askeleen eteenpäin, kun se irrottaa sidoksissa olleet voimansa ja esiintyy elimistöissä, kun se kirjaimellisesti puhkeaa kukkaan ja kerää voimansa siemeneen voidakseen jatkaa uusina samaan lajiin kuuluvina kasveina. Olemme nähneet sen eläinmaailmassa heräävän jonkin verran itsetietoiseksi ja ilmevän vietteinä, mutta myös harkittuina tekoina, vieläpä moraalisesti arvokkaina tunteina, äidinrakkautena, uskollisuutena,

tottelevaisuutena ja avuliaisuutena. Olemme vihdoin nähneet, että saatuaan ihmismaailmassa hengen tulikasteen tämä sama elämä on tullut täysin itsetietoiseksi ja päässyt vapaiksi yksilöiksi, jotka ovat vastuunalaisia teoistaan, mutta joiden edessä on myös korkean kehityksen mahdollisuus. Pitemmälle ei hämäräkatseemme voi seurata elonkipinän kehitystä, mutta aavistuksemme sanoo meille, että yhtä syvälle kuin luomisketju ulottuu meidän ihmisasteemme alapuolelle, yhtä huimaavan korkealle se ulottuu näkymättömässä maailmassa, jota emme maallisin aistein voi tajuta. Siellä edessämme on varmaan kokonainen hierarkia enkeleitä, pääenkeleitä, serafeja ja kerubeja, jotka yhä loistavammin kuvastavat Jumalan majesteettia.

Kaikki olevainen on yhtä loppumatonta luomisketjua, jonka äärimmäisiä osia emme voi nähdä, mutta jonka renkaita itse tunnemme olevamme. Alkuperämme on alemmissa luomakunnissa, mutta vaellamme korkeampia kohti. Jos emme tahdo tunnustaa sukulaisuuttamme apinan kanssa, meidän on myös luovuttava mahdollisuudesta kehittyä enkeliksi – sen pahempi meille. Mutta voimme olla levollisia, sillä ahtaat käsityksemme eivät riko ketjua, ja kerran saamme ihmetyksen ja kunnioituksen valtaamina nähdä yhtenäisyyden ja olla siitä kiitollisia.

Olisi turha koettaa seurata jotakin erityistä pientä elonmonadia sen vaeltaessa pitkää matkaansa eri muotomaailmojen läpi. Varmaan kukaan ei koskaan voi todistaa, että sama elon siemen on kulkenut tällä tavalla vaihtelevissa muodoissa eri luontokuntien läpi. Saamme tyytyä yhdenmukaisuustodistukseen. Kun näemme ihmissielun perättäisten ruumiillistumien kuluessa kehittyvän yhä korkeammaksi henkiseksi olenoksi, joka lopulta ei enää ole pakotettu astumaan alas aineeseen, vaan voi jatkaa kulkuaan ylös korkeampiin maailmoihin ja meille käsittämättömään autuuteen, voimme siitä päätellä, että elämä alemmillakin asteilla vaeltaa erilaisten muotojen kautta kehittyen yhä korkeammalle. Ei ole rajavartijoita, jotka

sanoisivat: tänne saat tulla, mutta et edemmäs, tähän sinun on pysähdyttävä ikuisiksi ajoiksi. Sellaista jumalallinen Rakkaus ei ole. Päinvastoin se sanoo: tule, mene edemmäs, autan sinua pääsemään syliini.

Mutta jos emme voikaan seurata elonkipinää sen kulkiessa loppumattoman kehitysmatkansa päästä päähän, niin seuratakkaamme sitä sen vaeltaessa sitä taipaletta, jonka helpommin voimme havaita ja joka kulkee maan ihmiskunnan kautta.

Muistat minun eräässä aikaisemmassa kirjeessä maininneen, että eläimet tulevat korkeammalla asteella yksilöiksi, joiden ei enää tarvitse sekoittua muihin saman sukuisiin, ja että tämä korkeampi, yksilöllinen eläin vihdoinkin saa hengen tulikasteen ja tulee ihmiseksi.

Tavallisesti tämä vastaluotu ihmishenki syntyy ensimmäisen kerran jonkin villin kansan keskelle, jolloin hän saa elää ulkoilmassa luonnon läheisessä yhteydessä kuten eli viimeisessä ruumiillistumisessaan eläimenä, mutta nyt hänen sisässään on herännyt itsenäinen tahtoelämä. Hänessä nousee voimakkaita, unenomaisia, päättä vastustavia himoja, jotka vaativat tyydytystä. Heidän elämänsä on taistelua luonnonvoimia ja viljejä eläimiä sekä muita ihmisiä vastaan. Se on omiaan kehittämään eräitä hänen olemuksensa alkeellisia puolia. Hän harjoittaa huomiokykyään, päättäväisyyttään, rohkeuttaan ja fyysistä lujuuttaan. Mutta näiden ominaisuuksien rinnalla versovat raukuus, hillittömyys ja julmuus, ja sisäisten sielullisten taistelujen ensimmäiset merkit tulevat esiin. Hän ei tosin pääse pitkälle ensimmäisessä maaelämässään, mutta hän saa tulla taas elämään kerta toisensa jälkeen, ja joka ruumiillistumisessa hän saa lisää uusia kokemuksia ja pienen lisän henkiseen aarteeseensa, jota hän on alkanut koota ja jonka hän aina vie mukanaan sekä maaelämään että vapauden tilaan.

Kun hän on oppinut, mitä on pystynyt villin heimon keskeillä, hänet siirretään johonkin puoleksi sivistyneeseen rotuun.

Nyt hänen olemuksensa hyvien ja huonojen puolien kesken syntyy uusia ristiriitoja. Hän saa ehkä rajattoman vallan ja tullessaan tyranniksi käyttää sitä väärin, mutta seuraavassa maailmässä hänen on sovittava huono karmansa siten, että hän syntyy orjaksi ja tuntee, mitä merkitsee olla sorrettu. Hänen sielunsa väsy kehityksen vaatimista ponnistuksista – nythän hän nousee pahinta vastamäkeä – ja hän saattaa hakea lohdutusta ja lievitystä oopiumista tai jostakin muusta huumausaineesta. Se lamaannuttaa hänen henkisen voimansa, ja hän jää pitkäksi aikaa, ehkä vuosisadoiksi, tylsän välinpitämättömyyden tilaan.

Mutta elämässä on kehityksen kannustava voima. Vihdoin uupunut tahdonvoima herää ja henki alkaa taas vaeltaa elämästä elämään, kunnes hän saavuttaa sellaisen kehitysasteen, että voi syntyä sivistyneeseen rotuun. Hän saa taas aloittaa eettisessä mielessä alempana olevilta portailta ja nousta vaivalloisesti ylöspäin. Hänen sisimmässä olemuksessaan on vielä monta huonoa orasta, jotka etsivät maaperää päästäkseen kasvamaan. Ne nousevat ja tekevät hedelmää, mutta hänellä ei ole voimaa kiskoa niitä juurineen pois, ennen kuin niiden tuottama paha on tehnyt vaikutuksensa ja kärsimys on saanut hänet katumaan.

Vielä nytkin hän saa käydä läpi ankaria taisteluja, mutta ei enää metsän vilttejä petoeläimiä vaan oman olemuksensa kesytöntä petoa vastaan. Hän saa palata elämään toisensa jälkeen, kunnes hän on oppinut vaikean läksynsä, että kunnioittaa toisten oikeuksia kuin omiaan.

Vähitellen hänen luonteensa raaimmat puolet hioutuvat. Hän on päässyt niin pitkälle, että hän ei tee julkisia rikoksia, vaan elää rauhallista ja nuhteetonta elämää. Mutta nyt tulee kiusauksia hienommassa muodossa. Hän ei niitä aavista, ennen kuin ne ovat voittaneet hänet ja hän on langennut paulaan. Hän tekee itsekkäitä ja kevytmielisiä tekoja, hän on kätttyinen ja

myrkyttää ympärillensä olevien elämän, hän on pikkumainen ja ahne, epäluuloinen ja kavala, mutta koko ajan hän on olevinaan ystävällinen ja täyttää velvollisuutensa moitteettomasti. Ne, jotka eivät tunne häntä lähemmin, pitävät häntä esimerkiksi ihmisenä, ja hän on itseensä tyytyväinen. Sellaisen ihmisen on tehtävä vielä paljon kokemuksia, ennen kuin hän voi päättää koulunkäyntinsä maan päällä. Mutta jumalallinen Rakkaus ei jätä työtään puolinaiseksi. Väsymättömän huolellisesti se valvoo jokaista yksilöä ja johtaa hänet hänen omien harha-askeltensa seurausten myötä oikealle tielle. Timantin hienoksi hionta vaatii eniten työtä, mutta se saakin aikaan kauneimmat tulokset.

Vihdoinkin henki on saavuttanut sellaisen kehitysasteen, että hän ei enää häiritse rauhaa maan päällä, vaan vielä omalta osaltaan lujittaa sitä. Hän on herännyt tajuamaan henkisten lakien vaatimuksia, jotka niin kauan ovat pyrkineet hänessä vaikuttamaan, ja tuntee nyt palavaa vanhurskaudenjanoa. Hän on noussut olemuksensa oikealle puolelle ja käy itse innokkaasti käsiksi henkiseen kehitykseensä. Nyt hän nopeasti edistyy ja saavuttaa vihdoin kauan ikävöimänsä asteen, jolloin hänen ei enää itsensä takia tarvitse laskeutua maan päälle. Hän voi laskeutua, mutta silloin hän tulee opettajana ja hyvän sanoman lähettiläänä tekemään työtä sitä varten, että Jumalan valtakunta tulisi maan päälle – sellaisia on meidän keskellämme monta, omasta puolestaan hän on päättänyt koulunkäyntinsä maan päällä.

Sellaiselta näyttää pääpiirteissään tavallisen ihmisen vaellus läpi maan ihmiskunnan – se vie hänet raakalaisen asteelta jaloksi viisaaksi, joka saa jättää maan taakseen ikiajoiksi.

Jos kysyt, kuinka pitkä aika siihen menee tai montako maailmaa sitä varten vaaditaan, en voi mitään vastata siitä yksinkertaisesta syystä, että eri yksilöillä nämä luvut ovat hyvin erisuuruisia. Yksi noudattaa auliisti jumalallista johdatusta,

alistuu nurkumatta vaelluksen vaivoihin ja elää iloisin ja rohkein mielin maelämänsä ripeästi peräkkäin. Toinen taas on vastahakoinen ja niskoitteleva ja kääntyy kaikenlaisille harhateille ja vaipuu pitkiksi ajoiksi välinpitämättömän tylsyyden tilaan. Onko ihme, jos edellinen kulkee tiensä harvalukuisemmissa ruumiillistumissa muutamien vuosituhansien kuluessa ja jälkimmäinen elää vitkastelee monta monituista maelämää, jotka vievät ehkä satojatuhansia vuosia.

Mitä teitä kehitys sitten alkaa kulkea, jatkuuko se ainoastaan henkimaailmassa tai toisilla, onnellisemmilla planeetoilla, se on meille itse asiassa yhdentekevää. Meillä on siihen vaiheeseen vielä pitkä matka kuljettavana.

Oi, jospa olisimme niin pitkällä – sekä sinä että isoisäsi.

XIX MESTAREISTA

Pieni ystäväni!

Mitä pitemmälle kirjoitan näistä korkeista ja vakavista elämänkysymyksistä, sitä vastuullisemmalta se tuntuu ja sitä vaikeampi on tuoda ilmi niitä ajatuksia, jotka tahtoisin sinulle kertoa. Ja kuitenkin minun on jatkettava, minulla on vielä sanottavaa sinulle.

Viime kirjeessäni mainitsin – ja jo aikaisemminkin olen puhunut – jumalallisesta johdatuksesta, joka ohjaa meitä pitkän ja vaivalloisen vaelluksemme aikana. Sitä johdatusta saamme sekä maallisilta opettajiltamme että henkimaailmassa olevilta ystäviltämme, suojelushengiltämme, jotka kärsivällisesti ja hellästi valvovat ja ohjaavat askeleitamme. Mutta näiden ystäviemme yläpuolella on korkeampia olentoja, sanokaamme heitä Mestareiksi, jotka aivan erityisessä merkityksessä johtavat rajattoman rakkautensa voimalla ihmiskunnan ja jokaisen yksilön kehitystä. Näistä Mestareista emme tiedä paljon muuta kuin että he ovat saavuttaneet kehitysasteen, joka on niin korkealla meidän kehitysasteemme yläpuolella, että emme voi muodostaa siitä mitään täsmällistä käsitystä.

Koeta mielessäsi kuvitella korkeampaa olentoa, jonka kyky rakastaa on niin suuri, että hänen isällinen hellyytensä voisi ulottua samanlaisena esimerkiksi suuren kaupungin jokaiseen yksilöön sen korkeimmasta johtomiehestä rappiolle joutuneeseen ryysyläiseen. Ajattele, että hän olisi kiintynyt kaikkiin ja auttaisi kaikkia yhtä suurella rakkaudella, kuin äitisi auttaa sinua, että heidän jokainen edistysaskelensa tuottaisi hänelle

iloa ja että jokainen heidän harha-askeleensa saisi hänet suremaan. Ja ajattele vielä, että tällä korkealla olennolla olisi mää räysvalta näiden ihmisten syntymän ja kuoleman suhteen ja että hän tietäisi oikean ajan, milloin hänen huostaansa uskotun ihmishengen on alettava maallinen vaelluksensa, missä hänen on synnyttävä ja millaisiin olosuhteisiin hänen on jouduttava, jotta hän hyötyisi parhaiten maaelämästään ja tietäisi senkin, milloin tämän hengen tulee päästä vapaaksi ja siirtyä korkeammalle tasolle. Ajattele edelleen, että tällä ihmeellisen korkealla olennolla olisi kädessään kaikki langat, että hän voisi käyttää niitä tekoja, joita ihmiset vapaasta tahdostaan tekevät niin, että ne kuitenkin lopulta edistävät hänen viisaitten ja hyvien aikeitensa toteutumista ja että hän ikään kuin voisi punoa yhteen ihmisten kutomat langat, jotta ne muodostavat loimen ja kudelman kaiken käsittävässä maailmankudoksessa, jonka mallin Jumala on laatinut. Kun ajattelet näin, silloin aavistat, mitä Mestari merkitsee ja millainen voima hänellä on.

Väittänet kuitenkin, että silloinhan hän olisi Jumala. Sitä hän ei ole. Mutta meidän olisi kunnioitettava ja rakastettava häntä ja pidettävä häntä jumalolentona, jos hän vain jollakin tavalla ilmaisisi olemassaoloaan. Nämä Mestarit ovat kuitenkin niin nöyriä, että he kätkevät itsensä ja antavat Jumalalle kaiken kunnian. He pitävät itseään Jumalan vähäpätöisimpinä palvelijoina, joiden onni on saada olla hänen sanansaattajiaan ja hänen pyhän lakinsa toimeenpanijoita.

Tunnetko, miten ajatuksesi pyöryttää, kun koetat käsittää niin pyhän Hengen ja korkean Mestarin mittaamatonta suuruutta, ja kuitenkin hänet on asetettu pitämään huolta ainoastaan muutamista sadoista tuhansista ihmisistä. Kuinka paljon suurempi on silloin se, jolla on kokonainen kansa johdettavanaan, ja kuinka äärettömän paljon korkeampi se, joka johtaa koko maapallon ihmiskuntaa.

Meidän on ajateltava, että on olemassa suuria hierarkioihin jakautuvia henkisiä herruuksia ja valtoja, toinen toistaan korkeampia ja laajempia ja että niitä kaikkia johtavat Mestarit, joilla jokaisella on hänen kykyään vastaava valtapiiri. Syystä voi puhua pääenkeleistä, kerubeista ja serafeista, ”jotka seisovat Jumalan valtaistuimen edessä” peittäen kasvonsa Ainoan loistolta.

Meidän on vaikea käsittää, kuinka he ovat päässeet suunnattoman korkeaan henkiseen asemaansa. Ovatko he noin täydellisinä lähteneet suoraan Luojan kädestä, vai ovatko hekin kulkeneet asteittaisen kehityksen vaivalloista tietä lukemattomia aikakausia planeetoilla, jotka ehkä kauan sitten ovat lakanneet kiertämästä avaruudessa? Uskoisin, että viimeksi mainittu mahdollisuus on todenmukaisin. Mutta onko sillä väliä? Riittääköön, että tiedämme heidän olevan johtamassa kohtaloamme lakien mukaan, jotka Jumala viisautessaan ja rakkaudessaan on säätänyt.

Mutta he eivät johda ihmissukua ainoastaan henkien maailmassa sijaitsevista hallituspaikoistaan käsin. Silloin tällöin sellainen Mestari astuu alas aineeseen, syntyy lapseksi maan päälle ja vaeltaa täällä ihmisten keskellä. Hänen persoonallisuutensa valtava vaikutus valaa uutta henkistä elämää siihen heimoon ja kansaan, johon hän kuuluu, ja tästä kansasta laajempiin piireihin, koko maailmaan.

Kaikki suuret maailmanuskonnot ovat syntyneet sillä tavalla, että joku Mestari on astunut sen kansan keskelle, joka on ollut arvollinen ottamaan vastaan uutta henkistä valoa, ja on sitten enemmän elänyt kuin saarnannut sen totuuksia levittääkseen niitä maailmaan. On kuvaavaa, että nämä vihityt eivät yleensä ole itse kirjoittaneet mitään dogmaattista oppijärjestelmää, jota he olisivat käskeneet ihmisten uskoa ja tunnustaa. Heidän oma aikansa ei sanottavasti ole osannut antaa arvoa korkealle opettajalleen. Mieluummin se on kivittänyt

profeettansa ja ristiinnaulinnut Messiaansa. Mutta pieni uskollinen joukko on ottanut varteen vihityn puhumat sanat, ja jälkimaailma on herännyt ymmärtämään Mestarin merkitystä. Suullisista perimätiedoista, joihin usein on sekoittunut vanhoja pyhiä taruja, on koetettu saada selville, millainen oli Jumalan lähettiläs, ja hänen oppinsa on supistettu ahtaasti määritellyiksi opinkappaleiksi. Siten ovat syntyneet dogmit, joiden näsäviisas muoto on usein kutistanut ja kuihduttanut Mestarin julistamat yksinkertaiset henkiset totuudet.

Kaikissa uskonnoissa on sen vuoksi ytimenä totuus, sillä ne kaikki ovat lähteneet samasta taivaallisesta valosta. Annie Besantin vertauksen mukaan ”uskonnot ovat oksia, jotka ovat kasvaneet ainoaan elämän puuhun, yleismaailmalliseen uskontoon, jonka juuret ulottuvat syvälle jumalallisen viisauden maahan ja jonka lehdet ovat kansojen lääke. Ne sisältävät kaikki saman aarteen, tiedon Jumalasta, joka on ikuinen elämä. Ne käyttävät erilaisia opetustapoja, mutta kaikilla on sama päämäärä. Puhdistuksen avulla ne tahtovat auttaa ihmistä tulemaan täydelliseksi.”⁶

Mutta jokainen uskonto on ollut sen kansan ja ajan mukainen, joka on saanut ottaa vastaan ylevän lahjan. Siihen, että tämä lahja on sittemmin tyhmien vaikkakin hurskaiden ja hyvää tarkoittavien ihmisten käsissä on väärentynyt ja pilaantunut, ei sen antaja ole ollut syytä. Mutta sen vuoksi meidän on kaikkien uskontojen kaikista oppijärjestelmistä koetettava poistaa ihmisten tekemät lisäykset, jotka muodostavat kuoren, ja päästä käsiksi henkiseen ytimeen, joka niissä kaikissa on yhteinen. Kaikkein vähimmin meillä on syytä ylpeänä pitää kristinuskkoa ”pakanallisten” uskontojen vastakohtana. Sitä kuten muitakin uskontoja on pilannut ihmisten muokkaukset. Mutta meidän on oltava kiitollisia tästä kaikkein korkeimmasta uskonnosta, joka on tärkein rengas siinä henkisen valon ketjussa,

⁶ *The Universal Textbook of Religion and Moral* kirj. Annie Besant

jota taivaalliset Mestarit ovat yksi toisensa jälkeen maan päälle astuen tulleet sytyttämään.

Korkein näistä Mestareista oli puusepän poika Nasaretista. Suurimman osan lyhyttä elämäänsä hän sai osakseen aikansa kirjaviisaitten ja fariseusten halveksunnan. Rakkaudentyöt kuvaavat tietä, jota hän kulkee. Missä hän vaeltaakin, hän tekee sairaat terveiksi, sokeat näkeviksi ja spitaaliset puhtaiksi. Hän vapauttaa ne, joita saastaiset henget vaivaavat. Hän herättää kuolleita ja antaa kaikille henkisen elämän leipää, josta vielä nykyäänkin elämme eli yksinkertaisia, ihania totuuksia, jotka ovat kristinuskon kultainen perustus. Eivätkö vielä tänä päivänä vuorisaarnan kohottavat sanat kaiu kuin puhtaat taivaalliset kellonäänet, eikö Mestarin pyhyys ja loisto käy ilmi hänen käskystään: ”Rakastakaa vihollisianne, siunatkaa niitä, jotka teitä vihaavat, ja rukoilkaa niiden edestä, jotka teitä parjaavat ja vainoavat.” Miten olemme täyttäneet tämän käskyn? Emmekö me – niin yhteiskunnat kuin yksilöt – vielä tänä päivänä elä tätä rakkaudentaivasta käsittämättä ja noudattamatta. Ja kuitenkin meidän täytyy sydämessämme tunnustaa: Mestari on lausunut Jumalan tahdon.

Eikö hän saarnansa avulla tahtonut polttaa ihmisten sydämistä itsekkyyden ruttopaiseen, joka on kaiken henkisen kehityksen este ja kaiken todellisen onnen tuhoisa myrkky, mutta tuskin ollenkaan me vielä meidän päivinämme toteutamme sitä korkeata ihannetta, jonka hän meille esitti opissaan ja erityisesti elämässään.

Ja eikö hän kaikessa antanut Jumalalle kunnian. ”En puhu itsestäni”, hän sanoi, ”Isä, joka minussa asuu, tekee teot.” Isä-rakkaus meihin ja lapsen suhteemme Häneen on hänen saarnansa punaisena lankana.

Mutta kuinka moni ”meidän valistuneella ajallamme” edes uskoo Jumalaan tai tuntee tarvetta rukoilla. Totisesti me olemme kurja sukukunta, joka on eksynyt materialismin hiekka-

erämaahan, mihin olemme nääntymäisillämme. Meidän on avattava silmämme, niin että voimme nähdä Nasaretin Mestarin kirkastetut kasvot, jotka säteilevät hellää rakkautta ja pyhää halua saada pelastaa meidät. Hänen tavallaan on meidän opittava uskomaan totuuteen hyvyteen ja vanhurskauteen, niin että ne tulevat olemuksemme perussäveliksi ja tekevät meistä pyhiä ihmisiä. Meidän on opittava rakastamaan Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistämme kuten itseämme.

Tällainen on pyhyiden vaatimus, jonka Mestari maailmalle antoi. Se tuli, jonka hän sytytti ja joka ei koskaan sammuu. Se oli Jumalan lähettilään tehtävän sisällös.

Hän ei ole vastuunalainen siitä, että pienet ihmiset ovat väristelleet hänen sanomaansa ja tehneet hänet syntiemme sovitusuhriksi, sijaissovittajakseen, jonka pitäisi tyydyttää Jumalan vanhurskautta – se on Jumalaa pilkkaava ajatus, joka perustuu sellaisiin alkeellisiin uskonnonkäsitteisiin, että Jumala on kostonhaluinen olento, joka leppyäkseen vaatii verisiä uhreja. Yhden ainoan uhrin hän kylläkin vaatii: oman itsekkyytemme uhraamista. Nasaretin Mestari ei kuitenkaan ole luonut sitä teologista dogmijärjestelmää, jota sanotaan kristinuskoksi.

Kuten kaikista uskonnoista, niin kristinuskostakin on poistettava ihmisten ajattelun luoma kuori, joka vuosisatojen aikana on muodostunut alkuperäisen ytimen ympärille, niin että se pääsee esiin jumalallisen yksinkertaisessa muodossaan. Mutta tätä työtä ei pidä tehdä pilkallisen ylimielisesti, eikä kritiikittömästi ja leväperäisesti. Kaikkea on tutkittava hartaalla kunnioituksella ja koetettava saada selville se salainen merkitys, joka on ollut uudistettavien opinkappaleiden perustuksena, sillä kaikkiin dogmeihimme kätkeytyy varmasti sisäinen mystinen merkitys, ja kirkollisiin seremonioihin vertauskuvallinen sisältö, joka on mennyt perintönä sukupolvesta toiseen, vaikka ne aikaa myöten ovat menettäneet henkisen elämänsä ja kivettyneet merkityksettömäksi muodollisuudeksi.

Odotamme uutta uskonpuhdistajaa, korkeata henkistä opettajaa, joka voi tehdä tämän työn. Kaikesta päättäen hän ei ole enää kaukana. Hän tulee pian istuttamaan uudelleen totuuden siemenen, joka on olemassa kaikissa uskonnoissa, niin että se voi versoaa ja tulla maailmaa varjostavaksi puuksi, jonka alla väsyneet vaeltajat saavat vilvoittaa ja virkistää itseään.

Silloin Nasaretin Mestarin olemus tulee vielä kirkkaammaksi, ja korkeammassa merkityksessä hän tulee maailman vapahtajaksi.

Sellainen uskonpuhdistus on nyt tulossa. Ehkä sinä saat olla mukana, kun se pannaan toimeen, ja olla itse sen harras, rakkautta säteilevä kannattaja. Sitä toivoo

isoisäsi.

XX AINOASTA

Rakas lapsi!

Minun on kirjoitettava vielä yksi kirje, ja se on kaikista vaikein siksi, että sen aihe on käsittämätön ja vaikea senkin vuoksi, että tätä aihetta ei edes saa käsitellä muu kuin pyhä ja puhdas mieli. Kuinka minä siis uskallan? Nyt lopuksi minun on kuitenkin kaikesta vajavaisuudestani huolimatta puhuttava sinulle muutamia sanoja Ainoasta, siitä käsittämättömästä Olemuksesta, jota nimitämme Jumalaksi. Kunpa minä voisın puhua ja sinä kuunnella nöyrin, hiljaisin mielin.

Jos voi sanoa olevan olemassa jotakin yli-inhimillistä, jonka voi tavata villeissä ja raakalaisissa samoin kuin sivistyneissä ihmisissä ja pahoissa samoin kuin hyvissä, niin se on syvälle juurtunut tarve saada uskoa Korkeimpaan Olemukseen, johon voimme omistaa kaipauksemme ja toivomme. Vaikka materialisti tai kevytmielinen pilkkaaja miten julkeasti tahansa kieltäisi Jumalan, niin hän kuitenkin sisimmässään uskoo johonkin arvoitukselliseen ja vastustamattomaan voimaan, jonka edessä hän tuntee voimattomuutensa ja joka häntä pelottaa, mutta jota hän suurimmassa hädässä ollessaan vaistomaisesti kutsuu avukseen. Mikä muu se olisi kuin Korkein Olemus, joka oman itsensä kipinästä elää hänenkin rinnassaan, Jumala, jonka hän yhtenä hetkenä pilkaten kieltää, mutta jota hän toisena pelkää ja rukoilee. Ja vaikka hän olisi elänyt kokonaisen maaelämän ajattelematta ajatustustakaan Jumalasta tai tuntematta tarvetta lähestyä Häntä, hän ei voi olla niin ajattelematta ja tuntematta, kun hän tulee toiselle puolelle ja näkee olemassaolon toisessa korkeammassa valaistuksessa. Hänessä herää sopusoinnun

kaipuu, joka ei jätä häntä rauhaan, ennen kuin hän voi taivuttaa polvensa sen Herran eteen, jonka hän on kieltänyt.

Eikä mikään olekaan sen luonnollisempaa. Parhain, joka meissä on, ja olemuksemme ydin on osa Jumalasta, Hänen oman pyhän Henkensä vuodatus. Tätä kipinää emme koskaan voi sammuttaa. Me voimme sen peittää ja tukahduttaa, mutta se elää ikuisesti, ja syvimmissäkin alennustilassa se tuntuu kirvelevänä haavana. Se hehkuu ja polttaa, kunnes se pääsee esille ja voi syttyä liekiksi, joka palaa Jumalan kunniaksi. Henki ikävöi takaisin alkuperäänsä. Lapsi ojentaa kätensä Isää kohti.

Siten ihmiset ovat kaikkina aikoina tehneet ja tulevat tekemään niin kauan kuin maailma pysyy pystyssä. Koettakoot vain panna Jumalan viralta ja nostaa ”järjen” kunniasijalle! Erehdys kostaa itse itsensä. Hirmuvalta pääsee ohjaksiin, ihmiset väentelehtivät tuskasta, ja hädässään he huutavat avuksi Jumalaa, jota ovat pilkanneet.

Ihmiskunnan historian kaikkina aikoina, kaikilla kehityasteilla ihmiset ovat tunteneet olevansa Jumalan vallan alaisia, he ovat ikävöineet Jumalaa ja koettaneet hapuilevin yrityksin käsittää Häntä. Raakalaisen ensimmäinen alkeellinen käsitys ilmenee pelottavan, salaperäisen olemuksen pelkona. Tämän olemuksen hän yhdistää itseään väkevämpiin luonnonvoimiin ja käsittää, että hänen on lepytettävä sitä verisin uhrein. Aineellistaakseen abstraktiset ajatukset, joita hän ei voi pitää mielessään, hän tekee kivistä ja puusta kuvia ja palvelee niitä lapsellisen yksinkertaisella tavalla.

Mutta mikäli ihminen on kehittynyt, hän on muuttanut käsityksensä Jumalasta ja muodostanut Hänen kuvansa oman käsityksensä mukaan. Hän on aavistanut, että Jumala on olemassa luonnon suurten ihmeiden takana, ja hän on palvellut aurinkoa ja tulta. Hän on yhä käyttänyt vertauskuvia, joiden avulla hän on pitänyt mielessään käsittämättömän Jumalaatteen. Kun sanotaan, että pakanat palvelevat ihmiskäsin

tehtyjä epäjumaliaan, erehdytään. He eivät palvele kuvaa, vaan korkeata Jumalolentoa, jonka he käsittävät olevan kuvan takana. Yhtä hyvällä syyllä voisi muuten sanoa kristittyjen palvelevan ristiinnaulitun kuviaan, jotka riippuvat heidän alttariensa yläpuolella.

Ihmisen katse avartuu kuitenkin vielä laajemmaksi, ja samalla hänen Jumala-käsityksensä tulee suuremmaksi ja rikkaammaksi. Hän alkaa käsittää, että se, joka on luonut taivaat ja maan, on niin korkea ja mahtava olento, että hänen ajatustaan huimaa koettaessaan käsittää Jumalaa. Hän turvautuu taas vertauskuviin, hän palvelee Jumalan sanansaattajia käsittäen heidät Jumalan korkeimmaksi säteeksi: egyptiläiset palvelevat Hermestä, hindut Buddhaa, persialaiset Zoroasteria, muslimit Muhammedia ja kristityt Jeesusta, ovatpa katolilaiset kauniilla tavalla käsittäen naisellisuuden syvän merkityksen ruvenneet kunnioittamaan jumalallisena olentona Jeesuksen äitiä, jolle he ovat antaneet taivaankuningattaren arvon.

Älkäämme katsoko halveksien näitä käsityksiä, vaan koetta-kaamme ymmärtää, mitä ne merkitsevät. Emmekö näe, että ne kaikki ovat ihmisen hapuilevia yrityksiä päästä yhteyteen jumalallisen Olemuksen kanssa, jonka hän vaistomaisesti tuntee olevan olemassa, koska hänen omassa sisimmässä olemuksessaan elää jokin, joka on sukua Jumalan kanssa ja ikävöi päästä alkuperäänsä. Merkitseekö mitään, minkä muotoiseksi ajatellamme tätä Korkeinta Olemusta ja mitä käsityksiä meillä on Hänestä, jos vain ne antavat meille voimaa viettää hurskasta, puhdasta ja hyvää elämää. Niiden arvo on pääteltävä niiden hedelmistä. Buddhalainen, joka polvistuu mestarinsa Buddhan eteen, katolilainen, joka sytyttää alttarikynttilänsä madonnalle, ja luterilainen, joka palvelee ristiinnaulittua vapahtajaa, ovat samanarvoisia Ainoan silmissä, jos he vain antavat hurskaan uskonsa ilmetä hurskaina tekoina. Rakastamalla lähimmäisiään he näyttävät, että heidän uskonsa on puhdas, ja rakastamalla he todella palvelevat Jumalaa.

Silti en pidä yhdentekeväenä, minkä uskonnollisen käsityksen omaksumme. Uskonto on valo, joka johtaa meitä kulkiesamme Jumalan luo. Mitä kirkkaampana ja puhtaampana se loistaa, sitä helpommin löydämme oikean tien ja sitä varmempia askeleita astumme ja sitä vähemmän eksymme kaikenlaisille harhateille. Mutta me kaikki emme käsitä valoa samalla tavalla, koska meillä on erilainen henkinen näkökulma. Jokaisen pitää sen vuoksi omaksua se valo, joka hänestä loistaa kirkkaimmin, ja seurata sitä uskollisesti, kunnes hän näkee jotakin vielä kirkkaampaa. Käsität siis, että ensimmäisiä velvollisuuksiamme, jotka meillä on lähimmäisiämme kohtaan, on olla suvaitsevaisia niille, joilla on toisenlainen uskonnollinen käsitys. Älkäämme ylvästelkö siitä pienestä valosta, jonka me olemme saaneet, ja surkutelko toisten erehdyksiä. Muistakaamme, että olemme kenties itse kerran olleet heidän asteellaan ja että nykyisellään asteellamme meillä on vielä monta väärää käsitystä, joiden selvittäminen kysyy meiltä paljon työtä ja ehkä kärsimystä.

Meidän, jotka saamme seisoa keskellä Nasaretin suuren Mestarin sytyttämää häikäisevää valoa, on kiitollisin mielin tunnustettava, että hänen yksinkertainen ja ylevä oppinsa, jonka hän itse julisti opetuslapsilleen, on meille kaikista uskonnoista korkein ja puhtain. Mutta samalla on meidän nöyrästi tunnustettava, että emme ole vielä läheskään ottaneet sitä elämämme ohjeeksi.

Mitä Jeesus on meille opettanut Jumalasta? Hän on vahvistanut sen, minkä juutalaistenkin profeetat julistivat, että Jumala on meidän Isämme ja me kaikki hänen lapsiaan. Sen kautta hän ei ole tyhjentävästi määritellyt Jumala-käsitettä – sitä ei milloinkaan voidakaan määritellä – mutta hän on antanut meille kuvan, jonka voimme käsittää ja joka ilmaisee sen, mitä meille on tärkeitä Jumalasta tietää. Ja teroittaakseen vielä paremmin mieleemme lapsensuhdettamme Jumalaan hän opetti meille oman ”Isä meidän” -rukouksensa, kalleimman henkisen

lahjan, jonka ihmiskunta milloinkaan on saanut. Tässä rukouksessa hän on painanut mieleemme, että me voimme mennä taivaallisen Isämme luo kaikkine huolinemme ja tarpeinemme, olivatpa ne henkisiä tai ruumiillisia.

Mitä hän sillä on tarkoittanut? Eikö Jumala saisi muulla tavoin tietoa tarpeistamme, ja pitäisikö Hänen meitä auttaakseen järkyttää ikuisia lakeja, jotka Hän on maailman tapahtumille säätänyt? Mitä vielä! Jumala tietää meitä paremmin, mitä me tarvitsemme, ja Hän antaa sitä meille niin suuressa määrin kuin me voimme sitä vastaanottaa. Jumalan lahjoja ei rajoita mikään muu kuin vastaanottokykymme. Mutta rukoilemalla teemme tämän kyvyn suuremmaksi ja avaamme mieleemme Jumalalle, niin että voimme ottaa vastaan sen, minkä Hän viisaitten ja hyvien lakiensa mukaan näkee meille tarpeelliseksi.

Rukoilemalla teemme itsemme voimakkaiksi kestäämään mitä tapahtuneekin, rukoilemalla saamme luottamusta jumalalliseen johdatukseen niin että nöyrin mielin voimme sanoa: ”tapahtukoon sinun tahtosi”.

Mutta rukous ei ole vain mietiskelyä ja tunnelmointia. Kun sen pohjana on syvä uskonnollinen vakaumus, se on todellinen voimansysäys joka kykenee laskemaan irti valtavia henkisiä voimia, jotka vuorostaan muuttuvat fyysisiksi vaikutuksiksi. Meidän aikanamme otetaan varsin vähän huomioon sitä totuutta, että fyysinen ja henkinen maailma ovat niin erottamattoman läheisessä suhteessa toisiinsa ja että henkisellä tasolla liikkeelle pantavat voimasysäykset voivat herättää tavattoman suuria fyysisiä voimia.

Sinä et luultavasti usko sitä. Kuitenkin kaikki salatun maailman tutkijat ovat todeksi vahvistaneet todeksi sen, että kun ihmisten pahuutta on kerääntynyt yhteen, niin sen voima muuttuu suuriksi luonnonmullistuksiksi. Ja se saa aikaan voimakkaita tuulia, myrskyjä, suuria hyökyaaltoja, jotka nousevat maalle ja huuhtovat mukanaan kaupunkeja ja kyliä, ja tulvia,

jotka saattavat suuret maa-alueet veden alle, sekä maanjäristyksiä, jotka romahduttavat ihmisten asuntoja kuin korttitaloja. Ja jos pahaan suunnatut voimat saavat aikaan tuollaista, täytyy olla vastaavasti hyvään suunnatuilla voimilla olla myös suurta vaikutusta. Hyvän palvelukseen käytetty henkinen voima voikin saada ihmeitä aikaan. Ja sellainen voima on rukous, varsinkin kun se on yhteinen rukous, joka nousee monen sydämestä.

Voi tuntua ihmeelliseltä, että kovin vaikutuksia näyttää olevan meidän omilla ja muiden rukouksilla, vieläpä yleisillä kirkkorukouksilla, joita kuitenkin koko seurakunta rukoulee. Mutta muistatko, mitä Jeesus sanoi: ”Te anotte, ettekä saa, koska anotte kelvottomasti.” Siinä onkin syy: rukouksemme ovat kuin heikkoja lepattavia kynttilänliekkejä, sen sijaan että niiden pitäisi olla uskosta palavia tulia, jotka voisivat ”siirtää vuoria”. Emme ole vielä oppineet rukoilemaan – kaikkein vähiten meidän materialistinen aikamme. Vasta jonkun tulevan sukupolven ihana etuoikeus on päästä niin läheiseen yhteyteen elämän henkisen puolen kanssa, että se uskoo rukouksen voimaan ja sen johdosta omaksuu vaikeasti opittavan taidon rukoilla oikealla mielellä. Silloin ihmiset näkevät todeksi ihmeellisen, paradoksilta kuuluvan totuuden, että nöyrin totuus on voimakkain ja että usko on se räjähdyspanos, joka laskee irti fyysiset voimat.

Ei tapahdu mitään ihmettä, kun äiti hartain rukouksin pelastaa poikansa uhkaavasta vaarasta, vaan se on lakisiteistä luonnonvoimien toimintaa, vaikka emme voi nähdä sitä. Mutta voi sattua, että pelastaminen ei tapahdukaan siinä muodossa, jota äiti oli ajatellut. Ehkä pojan täytyy asettua sairastuoteelle välttääkseen vielä suuremman vaaran. Olemme liian sokeita näkemään koko tapahtumien syiden ja seurausten ketjua, saati sitten niitä mahdollisuuksia, jotka tulevaisuus kätkee viittansa alle.

Olet ehkä kuullut sanottavan, että meidän aikamme valistuksen mukaista ei ole ajatella Jumalaa jollakin tavalla ihmisenkaltaiseksi – ei siis isäksikään. Sitä sanotaan halveksien antropomorfistiseksi käsitykseksi Korkeimman Olemuksesta. Tietysti emme saa käsittää Häntä inhimilliseksi olennoiksi, jolla on inhimillisiä haluja ja himoja ja joka istuu jossakin korkealla pilvissä johtamassa maailmaa, mutta jonkin vertauksen muodossa meidän on omaksuttava Jumala-käsite ja Hänen korkein maan päällä ollut sanansaattajansa on opettanut meitä käyttämään Hänestä Isän kuvaa. Se on vihityn Mestarin oma käsitys, ja sen yli emme 19. vuosisadalla ole nousseet.

Mutta yksinomaan se mielikuva ei vastaa Jumala-käsitettä. Panteistinen käsitys, jonka mukaan Jumala elää kaikessa, jokaisessa ruohonkorrossa, taivaankappaleessa ja galakseissa sekä ihmisissä, enkeleissä ja kerubeissa, on aivan yhtä oikeutettu käsitys kuin se, että hän on meidän Isämme.

Annie Besant sanoo suurenmoisesti esittäessään Jumalan ykseyttä seuraavasti⁷: ”Hän on itsestään oleva, rajaton ja ikui- nen, ainoa elämä, johon kaikki muut elämät perustuvat, ja ainoa olemassaolo, josta saavat alkunsa kaikki olemassaolot.

”Kaikki, mikä on olemassa, on Hänessä: ’Hänessä me elämme, liikumme ja olemme.’ Hän on kuin valtameri, jonka aallot ovat maailmoja ja jonka vaahto koostuu lukemattomasta määrästä muotoja. Hän on kuin tuli, josta lähtee miljoonia kipinöitä, ja jokainen kipinä on henki, ja kuin puu, jolla on lukemattomia lehtiä, ja jokainen lehti on elämä. Hän on suurempi kuin avaruus, ja Hänessä liikkuvat lukemattomat tähtien joukot. Hän on pienempi kuin atomi, sillä Hän on jokaisen atomin sisällä oleva elämä. Ei ole mitään niin suurta, että se ulottuu Hänen ulkopuolelleen, eikä mitään niin pientä, että se voi olla erossa Hänestä. Hänellä ei ole mitään muotoa eikä väriä tai verhoa, mutta kaikki muodot saavat kauneutensa Hänestä ja

---

⁷ *The Universal Text Book of Religion and Morals*. Toim. Annie Besant.

kaikki värit ovat Hänen valkoisen värinsä osia, kaikki verhot ovat Hänen ajatuksensa ilmauksia. Ikivanhat vuoristot todistavat Hänen voimaansa; lakkaamatta lainehtiva valtameri kertoo Hänen toiminnastaan; aarniometsän hiljaisuus keskipäivän aikana on Hänen hiljaisuuttaan; virta, puro, laululintu, tuulen huojuuttamat lehvät puhuvat Hänen ääntään; karja, joka laiumella käy polvia myöten tuoksuvassa ruohikossa, kukista kirjavat kedot, lumilakeudet, auringon hehku, lehdon viileä varjo ovat Hänen kauneutensa eri puolia; Hän puhuu runosäkeiden kauneimmassa lennossa, jalon proosan ylevässä kielessä, sinfonioiden suloisissa sävelissä ja pauhaavien sävelten valtavis- sa yhteisäänissä; Hän on mystikon pyrkimyksen ja marttyyrin sankarillisuuden perustus ja päämäärä; Hän kuiskailee äidille, joka laulaa kehtolaulua lapselleen, sykkii nuorukaisen levottomissa suonissa, hymyilee neidon arassa katseessa, viihdyttää lempeässä kädessä, joka painuu kirvelevälle haavalle. Hän ilmoittaa itsensä profeetan, pyhimyksen ja tiedemiehen välityksellä; Hän on heikon voima, suojattoman kilpi, syntisen katumus ja vanhurskaan sääli. Hän täyttää maailmat, mutta asuu ihmisen sydämessä.

”Jos sitten olemme maan päällä tai jossakin muussa maailmassa, korkeimman taivaan autuudessa tai syvimmän helvetin tuskassa, emme voi päästä Jumalallisen Ykseyden kaiken käsittävän piirin ulkopuolelle, ja siksi olemme iankaikkisesti turvassa. Kuten heprealainen laulaja lausuu kauniisti: ’Mihin menisin henkesi luota, minne pääsisin kasvojasi pakoon? Jos nousisin taivaaseen, Sinä olet siellä, jos laittaisin vuoteeni tuonelaan, katso, Sinä olet sielläkin. Jos kohoaisin aamuruskon siivillä, jos asettuisin asumaan meren taakse, sielläkin taluttaisit minua ja oikea kätesi ottaisi minut kiinni.’”

Niin puhuu Annie Besant, eräs meidän aikamme vihitty opettaja. Mutta ei mikään kuva, eikä mikään käsitys voi opettaa meitä kokonaan käsittämään Jumalaa. Ja mitä pitemmälle

pääsemme kehityksessä, sitä suuremmaksi ja loistavammaksi Hän tulee sisäisen katseemme edessä. Varmaan eivät edes ne taivaallisen hierarkian pyhät henget, jotka ovat Häntä lähinnä, voi läheskään käsittää Hänen olemustaan.

”Hän asuu valossa, johon kukaan ei voi tulla.”

Voi sanoa, että ainoastaan lapsellisen hurskas sielu, joka iloisen luottavaisesti ojentaa kätensä kohti taivaallista valoa, käsittää jossakin määrin Jumalan, sillä hän tuntee olevansa Jumalan rakkauden kipinä. Ainoastaan hän voi riemun täyttämänä sanoa:

MINÄ TIEDÄN JUMALAN ELÄVÄN.

Monet pitkät kirjeeni ovat nyt päättyneet. Hyödyttävätkö ne sinua yhtään vaeltaessasi maallisen elämäsi polkua? Se kai selviää, kun kerran tapaamme toisemme ylhäällä, sitten kun me molemmat olemme jättäneet vaivalloisen maallisen polun.

Elämän pilvisinä päivinä – joita et sinäkään välttäne – pitäisi sinun kuitenkin löytää valoa ja lohdutusta niistä käsityksistä, joita olen tässä koettanut esittää. Joten pane kätesi ristiin ja saakoon kiitoksesi kaikkien hyvien lahjojen Antaja – eikä

vanha isoisäsi.